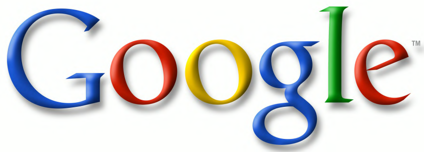

Viggo Stuckenberg.

I GENNEMBRUD.

FORTÆLLING.

KØBENHAVN.

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1888.

Viggo Stuckenberg.

I GENNEMBRUD.

FORTÆLLING.

KØBENHAVN.

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1888.

I.

Aldeles bestemt! hjem gik Jørgen ikke mere. Hellere lige ud i Stranden.

Han var allerede langt ude i Nørre Allé. Han kunde se Sundet.

Sagen var den, han havde faaet en Lussing af sin Fader. Den Slags Ting tager man ikke imod i sit fjortende Aar; og akkurat saa gammel var Jørgen.

Ja om den endda havde været fortjent. Skønt det skulde være svært at finde paa noget, som gav Ret til Lussinger, naar man først var saa langt, at man havde Stemmen i Overgang Havde han ikke siddet dér ganske stilfærdigt i Gyngestolen, da Faderen var kommet hæsblæsende ind og straks skulde haft ham afsted pokkerivold ud i Rosenvænget. Det jog vel ikke saa stærkt, havde Jørgen ment. Og saa sad Lussingen der. Herregud, fordi Ansigtet havde været lidt gnavent. Det kunde jo være. Man havde jo dog ogsaa visse Rettigheder.

Han havde nær slaaet igen, da han var sprunget op fra Gyngestolen og havde grebet Faderen i Armen. Jørgen kunde endnu høre sit eget hæse »Tag dig i Agt!« og han kunde føle paa sine Kæber, at han maatte have skaaret Tænder, da han sagde det. Musklerne stod endnu saa stramt om Munden, syntes han. Han kunde ikke rigtig faa Ansigtet i Orden igen.

Og saa de underlige ravende Skridt, han var faret ud af Værelset med. De havde vist taget sig lidt forfjamskede ud. Og det var det ærgerligste af det alt sammen. For Jørgen vilde have imponeret. Der var ogsaa den Entredør, han fik smækket for voldsomt i. Havde han bare lukket den en ubetydelig Smule sagtere, var der kommet Mandighed over det.

Og nu var han langt ude i Nørre Allé. Gud ved hvordan han var kommet dér?

Han stod lidt stille.

Det var ham umuligt at huske, hvad Vej han var gaaet. Han havde en Fornemmelse af noget indvendigt noget, som gik med Dampkraft og drev paa. Og at han hellere vilde dø end standse det Dampvæsen, var han fuldstændig klar over. Det var allerede galt at staa stille.

Taagen dryppede fra Allétræernes nøgne Grene. Stammerne stod sorte og vaade. Og naar Vinden susede gennem de bladløse Elme-

toppe, faldt Taagedryppet som Regn ned over Vejen.

Han maatte videre.

Men hvor hen?

Bare ud, ud i Verden naturligvis. Tage Tjeneste paa en Bondegaard langt borte, slide sig nogle Penge sammen og vende hjem som en stor Mand. Tage Tjeneste. Var der i Grunden andet at gøre? Blive Svinedreng.

Jørgen smøgede Kraven op om Ørene. Taagen var saa raakold. Og saa skød han den Idé fra sig. Det gøs i ham. Den var kommet saa brutalt over ham. Han havde set Gaarden for sig, set sig selv paa Gaardens Mødding.

Fællederne laa paa begge Sider af Alléen og blev borte i Taagen som store Stepper med fattige brunvisne Græstotter over vaad, tung Jord. Netop her havde han Dage i Træk leget sin bedste Leg, været Indianer, skudt Steppens vilde Bøfler med Bue, skreget Krigsskrig og sprængt afsted. Eller ligget paa Ryggen og stirret op paa Himlen og drømt Høvdingedrømme. Ligget her, træt af Legen, og spekuleret paa de virkelige Stepper, som Vinden gik hen over i jævn glidende Fart som oppe under Himlen, uden Susen, bare bølgende Græsset; hvor der var frit og vidt og skyggeløst og intet Ekko. Og han havde fablet sig en tung Længsel til mod store Marker, mod brede Egne, hvor der var

milelangt til Horisonten. Gik han i Gaderne, kunde han pludselig sætte i Løb, styrte afsted for at komme ud af Byen, inden Husene kvalte ham. Og han holdt ikke af snevre Døre.

Nu var han endelig fri; fri for alt og alle. Der var ikke det mellem Himmel og Jord, Jørgen var afhængig af.

Sundet kom mere og mere frem under Taagen; det laa graat og kruset. Han havde rent glemt det Sund. Nu da han saa det igen, vidste han med ét, hvorfor han netop var gaaet den Vej. Han vilde jo tage Livet af sig. Det kildrede ligefrem i Kroppen, naar han tænkte paa, hvad Faderen og de andre vilde sige, naar de fik at høre, at han havde gjort det. Faderen vilde angre og fortryde og erkende sin Uret. Bondegaarden og Svinedrengen og Stepperne blev helt borte, mens han gik og nød al den Anger og Smerte. Og saa skulde de faa Lov at indrømme, at der alligevel havde stukket en Mand i ham.

Men der hagede det kedelige ved Sagen, at man selv skulde ligge Lig og ikke kunde se de andre. Det slog til syvende og sidst et slemt Skaar. Blot det at kunne rejse sig op en eneste Gang og faa sagt sit »Der kan I se!«. Saa kunde man gærne lægge sig til at dø igen. Men saa meget maatte man have sagt.

Jørgen fandt det bedst at tænke lidt nøjere over dette og opsætte det lidt. Vandet var der jo ikke langt til. Han vilde følge Strandvejen.

Og saa drejede han om Hjørnet ved lille Vibenshus. Der stod en Betjent paa Hjørnet, ellers var der ikke et Menneske at se. En Vogn rumlede langt nede paa Vejen; men den kørte bort, ind i Taagen; Jørgen kunde ikke se den.

Han gik ganske langsomt, drev afsted med Hænderne dybt nede i Vinterfrakkens Lommer og hørte efter sine egne Trin; de knirkede i det vaade Grus. Vejen var sølet. Ovre paa den anden Side laa Grøften fuld af gammel snavset Sne. Der var tomt og stille som inde i de øde Villahaver.

Skulde han tage Livet af sig? Vade ud i det graa Vand dernede, som Taagen stod over som kold Damp. Tænderne vilde klapre i Munden paa ham, bare han stak Fødderne i det. Han saa sig selv staa derude i Vand til Knæene, blaagul af Kulde, ene i denne døde Taagestilhed, i Færd med at drukne sig. Jørgen følte sig ganske haanlig stemt. Det kunde aldrig falde ham ind at gaa ud i det Vand.

Men hvad vilde han da her, her paa Strandvejen, Klokken ti om Formiddagen, i Februar Maaned? Var der nogen Mening i det? Hvert Skridt han gik, var et Skridt længere bort. Bort mod hvad?

Han gik, gik videre, bare gik. Han tænkte egentlig ikke mere. Alle hans Tanker endte i et sløvt, grædefærdigt Had til Faderen. Det var jo ham, der ene havde voldt det alt sammen. Og det var ikke første Gang, dette Had kom over ham. Mange Gange før havde han staaet med knyttede Hænder og sammenbidte Tænder, naar Faderen havde pryglet ham og var gaaet, eller havde forbudt ham en Leg eller en Bog. For Faderen havde en barsk, buldrende Maade at gøre det paa, som lignede Ondskab. En stor, raa Tamp kaldte Jørgen ham ved saadanne Lejligheder. Kom Vreden over Faderen, og det gjorde den tit, skulde man lede længe efter ondere Øjne end hans. Egentlig var det første Gang i Dag, Jørgen rigtig havde set i dem. Jørgen kunde overhovedet ikke rigtig komme ud af at se Folk i Øjnene.

Og nu gik han der med sit Had, bare gik, sløv og ligegyldig. Underligt nok, dette Had gjorde ham al Tid forfjamsket, lammede ham. Det arbejdede i ham som en Dampmaskine, han havde tabt Herredømmet over, en Dampmaskine, der snurrer mod Sprængning. Jørgen gik tæt inde langs de vaade Træer; der var kommet som en uvilkaarlig Trang over ham til at gemme sig bag hvert enkelt af dem.

En Bagervogn kørte forbi ham, og lidt efter en Vogn med Jærn. Jærnet raslede og klaprede.

Han saa efter de to Vogne; de kørte ind ad Byen til. Det klaprende Jærn blev ved at lyde; han kunde længe høre det. Og da Lyden endelig døde bort, og Vejen igen laa for ham i Taagen, gold og graa og tom, faldt denne Tomhed over ham med Centnervægt. Der inde bag ham arbejdede Staden, sled og slæbte Livet, hamrede Maskinerne, og summede der Stemmer. Og her stod han uden Maal og Med, paa en øde Vej, viljeløs, med to ledige Hænder. Han havde sneget sig bort, følte han. Bag ham laa alt det, han længtes efter, og foran ham ingen store Stepper, bare Taage og lange, øde Veje.

En kongelig Vogn kom frem af Taagen; den kørte ganske langsomt. Og inde paa Stien spaserede en Dame med en Lakej bag sig. Jørgen fik Hjærtebanken. Det gik ham al Tid saadan, naar han opdagede det røde Liberi. Inde i Byen strøg han helst nedad en Sidegade; eller han blev staaende glorød og bukkede, naar han ingen Sidegade havde ved Haanden. De generede ham al Tid, de Møder; der kom ligesom Angst over ham; han vidste ikke hvorfor.

Skulde han hilse eller ikke? Mens han prøvede paa at samle sine Tanker, gik han ud paa Vejen. Han kunde næppe faa Vejret for Hjærtebanken. Saa kom han udenom Vognen og var bag dem, før han endnu havde faaet tænkt. Bred og uforstyrret, i afmaalt Sindighed

vandrede den røde Lakejryg afsted og blev lidt efter lidt borte igen.

Jørgen stod og saa efter dem. Denne røde Ryg, som gik der i Taagen ind mod Byen, lukkede ham Vejen tilbage, syntes han. Han var sat udenfor; havde selv valgt det. Han maatte videre.

Og saa tog han igen fat paa Faderen og paa Hadet. Men der var ingen Kræfter i Tankerne. Han prøvede med Længslen mod de store Stepper. Men ingen Ting lykkedes. Han var træt.

Charlottenlund laa inde bag Hegnet ligesaa dryppende og død som Villahaverne. Det var en lang Vej, han allerede var gaaet. Om han nu vidste, hvad Klokken var. Han havde ikke rigtig Lyst til at tage Uret frem. Men tilsidst fik han et Par vaade Frakkeknapper op og en valen Haand ind. Ja — det var nok det, han havde tænkt — elleve. Nu sad de hjemme og spiste Frokost; Moderen stille og som med Graaden i Halsen, Faderen rolig og afmaalt, som om der intet var hændt, og Johanne pludrende og vrøvlende med Mælkesøl paa Hagen og ned over Forklædet. Og saa fo'r Graaden ham selv i Halsen, pludselig, næsten med et Ryk; og i samme Nu som Graaden var Tanken om Stranden over ham. Den sugede sig ind i ham, holdt ham fast, mens han stod dér og

stirrede saa uhjælpelig fortvivlet ned mod det graa Vand.

Han frøs, og han var sulten.

Atten Øre havde han i Lommen. Han fik dem op og blev staaende og talte dem. En Tiøre, en Enøre, en Femøre og en Toøre. Jo, atten. Og saa talte han dem en Gang til og puttede dem i Lommen igen. Han kunde altsaa faa noget at spise. Det hjalp. Det var ligesom Taagen blev lidt lindere og slap lidt mere Lys igennem.

Lige ved Skovshoved bode der en Bager, vidste han. Dér kunde han gaa hen. Og saa gik han, lidt lettere i Gangen. Den var dog en Slags Maal, den Bagerbutik.

Jørgen købte for ti Øre Hvedetvebakker. Butiken var trang og lav og med fattigt Lys, og Klokken over Døren gneldrede som en arrig Moppe, der ikke vil tie. En gammel bondeklædt Kone gav ham fem indskrumpede smaa Tvebakker i et ældegult Stykke Avispapir, der var alt for lille. Hun tog Tvebakkerne fra en sortladen Blikbakke, saadan en som de hjemme brugte ude i Køkkenet til at stille Tallerkenerne paa før Opvasken.

Da Jørgen kom ud igen paa Vejen, havde han mest Lyst til at lægge Tvebakkerne paa Skærvebunken lige ved og lade dem ligge dér. Han stod med dem i Armen. Nej, ved Tve-

bakker forstod han rigtignok noget andet. Og saa den Butik. Han følte sig helt flad; det var slet ikke det, han var gaaet efter Taagen laa tæt igen og uden Lysbrud.

Om der endda vilde komme en Unge, han kunde forære dem.

Men der kom ingen.

Saa gik Jørgen ind i Charlottenlund. Lige indenfor stod der en vaad Bænk; den satte han sig paa. Der var kun fire Tvebakker i Papiret, han maatte altsaa have tabt den ene. Han bed i en af Overtvebakkerne; den var haard og sejg. For at bløde den lidt, lod han nogle Taagedryp falde paa den; men det hjalp ikke synderlig. Rundt omkring ham stod de store, stille Stammer, og Draaberne faldt saa højtideligt og tungt ned paa det vaade rustrøde Bladelag. Oppe gennem Trætoppene gik Vinden i ensformig, slæbende Susen. Og der fløj ingen Fugle. Lidt borte fyldte Taagen helt Rummet mellem Stammerne og skjulte Skoven. Der kom ingen ud fra den Taage og gik ingen ind. Jørgen var ene ude.

Han spiste bare den halve Tvebak; Resten lod han ligge. De var ikke til at bide itu, og han var heller ikke sulten længer.

Han var ingen Ting længer. Dum, tosset, et Fæ, ligeglad.

Og saa rejste han sig op og gik hjem ad. Hænderne stak han i Frakkelommerne igen;

kun et smalt Stykke Haandled stod bart mellem Lommen og Ærmet. Det blev helt rødt af den raakolde Luft. Og hans Sko var sølede og vaade.

Han gik hurtigt, uden at tænke paa noget bestemt, blot med en underlig tilspidset Følelse af at vandre maskinmæssigt løs paa noget uundgaaeligt. Ingen Ting lagde han Mærke til undervejs. Og da han drejede ind i Porten, og hans Trin gav Genlyd under Loftet, og han saa sig hjemme, gav det et Sæt i ham, saa han standsede.

Hvad nu i Grunden? Løbe sin Vej igen, havde han størst Lyst til, bare komme bort. Dér laa Gaarden foran ham, og den maatte han ind igennem, forbi Faderens Kontorvindu. Han havde en Fornemmelse, som skulde han tvinge sig tværs gennem en Kugleregn. Sæt han mødte nogen; sæt nogen saa ham.

Saa samlede han sig og gik hurtigt forbi Vinduerne om til Køkkendøren. Han mødte ingen, men hans Hjærte bankede, saa det var ved at kvæle ham.

Inde i Køkkenet kunde han høre Pigen staa og skure. Han blev udenfor Døren. En Kedel kogte over, og hun slap Skuringen et Øjeblik, og tog saa fat igen. Jørgen greb haardt i Laasen og fik Døren op paa Klem, saa han kunde faa Haanden ind og naa Nøglen til sit Værelse; den havde sit Søm lige indenfor. Pigen saa

hen paa ham; han følte det; han saa ikke paa hende. Og saa slog han Døren rask i og sprang hurtigt og flot op ad Trappen. Værelset laa ovenpaa. Ingen skulde mærke det, allermindst hun, at han kom for at overgive sig.

Det skrattede i den lange tomme Gang deroppe, da han lukkede sig ind. Og saa stod han i Værelset.

Der var gjort i Stand, siden han var gaaet, det saa han straks. Sengen var redt. Det hvide Lagen laa glat over den og saa saa koldt ud, og Morgenskoene stod ved Siden af hinanden nede ved Fodenden. Hans Moder satte dem al Tid dér. Henne paa Bordet laa den Bog, han havde læst i i Morges, inden han stod op. Den havde Moderen ikke flyttet; hun turde ikke røre hans Bøger. Taagen udenfor fyldte Værelset med et graat, tungt Lys.

Jørgen satte sig paa Træstolen ved Sengen. Henne ved Vinduet stod hans Kurvestol; efter Middag plejede han al Tid at drive en halv Times Tid i den. Han lagde knap Mærke til den nu, men sad og stirrede saa dumt paa Væggen lige overfor og følte sig fremmed i sit eget Værelse. Han ventede og lyttede efter Trin i Trappen. Hvad der vilde ske, vidste han. Pigen vilde gaa ind og fortælle Moderen, at nu var han hjemme, og saa vilde Moderen komme op.

Der gik en Dør nedenunder; en til. Jo, nu kom hun.

Da Moderen tog i Laasen, stod Jørgen henne ved Reolen og bladede i en Bog. Hun kom ind saa underlig forskræmt lydløst og blev staaende henne ved Døren.

— Jørgen!

Det lød saa bedrøvet bønligt, saa stille bebrejdende, akkurat saadan som Jørgen nødigst vilde haft det. Han saa ikke op fra Bogen og vendte næsten Ryggen til; men hans Ja kom mere tyst, end han havde vildet det. Han fik det ikke gjort ligegyldigt nok.

Saa kom Moderens »Jørgen!« igen; maaske lidt mere bebrejdende.

— Ja vel.

Denne Gang lykkedes det ham at faa det halvt irriteret.

— Hvor kunde du . . .

Han smækkede Bogen i og dinglede med Overkroppen.

— Det er dog din Fa'r, Jørgen.

— En raa Ka'l.

Madvigs Grammatik blev puffet lidt længere ind paa Hylden og den danske Læsebog halet lidt frem.

— Skam dig, Jørgen! at tale saadan!

— Han skulde ikke give Anledning.

— Men naar du var uartig.

— Ja vist ja; man skulde taale al Ting. Nej heldigvis, man er da ikke et rent Fjols.

Moderen svarede ikke men kom ganske stille hen til ham, lagde begge Armene om hans Hals og Hovedet ind mod hans Skulder og græd. Jørgen havde ventet dette; han vidste det vilde komme. Men alligevel tog det ham, saa han næsten fik Graaden frem, og alle de bedste Løfter kom ham paa Tungen; han gjorde sin højre Haand fri, for at stryge den hen over Moderens graasprængte Haar, der sad saa tyndt om den rynkede, gulhudede Pande; men tvang den saa med en raa Kraftanstrængelse om paa Ryggen og stod stiv og stirrede op i Loftet.

— Ja vist, ja. Det kender vi.

— Jørgen, Jørgen! du skal være en god Dreng. Du ved ikke, hvor meget ondt du gør mig. Jeg kan ikke taale det længer; jeg bliver syg tilsidst. Bed din Fa'r om Forladelse, Jørgen.

Han kom næsten til at ryste, saa usigelig træt følte han sig paa én Gang. Alle Tanker blev som skyllet bort. Der hang et Spindelvæv i Loftet lige over Reolen; paa det stirrede han, som om han med Øjnene klyngede sig om det for at staa, stirrede aldeles vildt. Og rent hen i Vejret pressede han et stakaandet Nej frem mellem Tænderne.

Moderen slap ham. Hendes Øjne var røde og anstrængte og Ansigtet underlig skarpt i

Trækkene efter Graaden. De magre Kinder var vaade. Og Stemmen blev saa ensformig haard og saa dump i Tonen.

— Det er smukt af dig. Det er den Tak, vi har fortjent. Saadan bærer en god Søn sig ad. Men gaa da i Guds Navn dine egne Veje.

Hun lagde Fingrene paa Laasen, stod et Øjeblik, slap saa igen og gik tilbage mod Jørgen og tog hans Haand.

— Nej du mener det ikke; du kan ikke mene det. Du er ikke ond. Vær god. Jeg kan ikke taale det. Jeg kan ikke taale det, Jørgen.

Og saa tog hun igen med begge Hænder om hans Hoved. Hun maatte løfte paa Armen; han var jo højere end hun. Begge sine Hænder pressede hun sammen om hans Nakke og klamrede sig fast, saa underlig angst og nervøst, og tvang hans Hoved ned, saa han maatte se paa hende, se ned over den slidte Kjole, der hang saa fattigt om det spinkle Legeme. Saa udpint og sygelig havde han aldrig set hende, og saa gammel. Han fik Lyst til at løfte hende op; saa træt som han var, vilde det gaa som ingen Ting; dette lille Legeme havde jo ingen Vægt. Og saa drev det med ét taaget forbi ham, at det var hans Skyld, Moderen saa saadan ud.

— Tal med din Fa'r, Jørgen!

— Ja, Mo'r.

Han rettede sig anstrængt og fik Øje paa Blichers Noveller, som stod med forgyldt Ryg paa øverste Hylde i Reolen. Og saadan blev han staaende, mens Moderen strøg sin magre Haand idelig og idelig over hans venstre Kind.

— Gør det aldrig mere, Jørgen!

Hun gav ham et langt Kys. Og han følte hendes vaade Kind op mod sin. Og saa gik hun, stille og lydløst, som hun var kommet. Døren lukkede sig saa let, som om ingen havde rørt Laasen.

Nu var han ene igen og svimmel af Træthed. Det forekom ham, at Taagen væltede sig ind gennem Vinduerne og fyldte Værelset; der lagde sig som en graa Hinde for hans Øjne. Og han fik ikke samlet sig, før han igen sad paa Træstolen. Straks han satte sig, faldt han sammen; og han blev siddende uden at røre sig, sløv, med halvaaben Mund. Hans Tanke arbejdede af sig selv, og han lod den trække frem, hvad den vilde; men hvert Øjeblik, naar den var længst borte, langt ude i et gammelt Sommerferieminde, slap den, og Jørgen vaagnede op med et uroligt: bare Faderen snart vilde komme.

Han fik sin Middagsmad op paa Værelset. Moderen bragte den. De talte ikke sammen; hun fortalte bare, at Faderen ikke kom hjem

til Middag. Jørgen trak sin Træstol hen til Bordet og spiste. Og saa lod han Tankerne glide langt bort igen og halede dem til sig med et Ryk og ønskede Faderen hjem, og lod dem glide langt bort igen.

Det blev mørkt, men Lys tændte han ikke.

Endelig Klokken seks var Faderen der. Moderen kom op og sagde ham det.

— Men du sidder jo i Mørke!

Jørgen svarede et kort Ja, rejste sig, gjorde sig bred over Brystet og gik ned. Han traadte haardt i Trappen, som da han kom hjem, og han gik hurtigt gennem Stuerne. Udenfor Faderens Kontordør stod han et Øjeblik for at kue det hamrende Hjærteslag, og gik saa ind uden at have kuet det.

Faderen sad og skrev. Den lave Lampe lyste ned over Papiret og hans haarede Haand. Han saa ikke op og skrev videre. Jørgen stillede sig ved Enden af Skrivebordet og sagde ingen Ting, men stirrede ned i en Glastærning, der laa som Papirpresser, og flyttede et Par Gange Øjnene over paa Faderens Fingerring, der skinnede paa den skrivende Haand. Han kunde ikke faa et Ord frem og stod saa længe og hørte efter den skrattende Pen, at Lyden af hans egen Stemme vilde bragt ham til at fare sammen. Han turde ikke aabne Munden.

— Vil du mig noget? spurgte saa endelig Faderen, mens han skrev.

— Ja — jeg vilde...

Længere kunde han ikke komme. Hans Hjærtebanken var standset, straks Faderen spurgte. Men nu stod Graaden og sved bag Øjnene og tog Magten fra Stemmen.

Faderen tørrede Pennen af og lagde sig tilbage i Stolen og saa op paa et Fotografi, der hang over Skrivebordet.

— Du skal aldrig lade en Historie blive saa gammel, min Dreng. Hvorfor har du ventet saa længe?

Jørgen græd.

— Dine Forældre skal du aldrig være bange for. Der er ingen paa den hele Jord, der vil dig det bedre end de. Kom al Tid til dem. Men du maa skamme dig over det i Morges. Hvad maatte din lille Søster ikke tro? Og du, som ved, hvor ondt saadant noget gør din Mo'r. Du er saa hidsig, Jørgen.

Faderen sad saa rolig der i Stolen, og hans Stemme kom saa stille. Der var varmt og lunt i Værelset, og Lampen lyste hyggeligt. Jørgen følte sig sikker her. Ja, vist var han hidsig; men Faderen da? Det var underligt, det var den Mand, der sad dér, som i Morges havde givet ham den Lussing. De Overgange forstod Jørgen aldrig. Han begreb ikke sit Had

og glemte det. Der var ingen, han var saa tryg hos, som hos denne Mand. Og alligevel, vidste han, vilde Hadet komme igen, næste Gang Faderen var hidsig.

Han stod og snøftede.

— Ja ja min Dreng — Faderen tog hans Haand — lad nu den Graad være og gaa ind og giv din Mo'r et Kys. Det bliver næppe sidste Gang, din Hidsighed gør dig Knuder. Vi kommer nok nogle Gange endnu til at tale sammen om dette. Gaa du saa kun. Og sig til Mo'r, jeg drikker The i Aften.

Og saa bøjede Faderen sig langsomt frem over Papiret, blæste et Fnug bort og skrev videre.

Jørgen var gærne blevet staaende lidt endnu; han befandt sig saa vel der inde i det lille tarveligt møblerede Kontor, hvor alt saa stilfærdigt og afdæmpet ud; det nedrullede Gardin, den overklattede Almanak, de solide Protokolrygge og Lampelyset over Skrivebordet. Og han begreb egentlig ikke, at det var overstaaet, det der havde jaget og fyldt ham den hele Dag. At der ikke var mere. At han kunde gaa ud og ind her og sætte sig i de Stole, han vilde, og tale og faa Svar, akkurat som i Gaar og i Forgaars. Var der da ikke sket noget i Formiddags? Formiddagen stod paa én Gang saa uendelig fjærnt, gemt bag en uhyre Parenthes.

Og Jørgen kunde sunget, da han kom ind i Stuen igen.

Ingen spurgte ham, hvor han havde været; ingen talte om i Morges. Ved Thebordet væltede Johanne sin Kop og fik Skænd og græd og kom i Seng; og Faderen var færdig længe før de andre og satte sig til at læse Avisen. Bismarck var rejst til Varzin, og en Kone kørt over paa Hjørnet af Østergade og Købmagergade. Det ækle Hjørne! sagde Moderen. Ja det er uforskammet farligt! føjede Faderen til. Og saa kom det Meteorologiske Instituts Vejrberetning.

Aldeles som sædvanlig.

Jørgen maatte ligefrem anstrænge sig for at holde fast, at han havde faaet en Lussing i Morges og været paa Strandvejen og villet drukne sig.

Han gik tidlig i Seng. Moderen kyssede ham, som hun plejede, da han sagde Godnat.

Og da han laa der oppe i Sengen, tænkte han endnu en Gang paa Strandvejen og det graa Vand og de store uendelige Stepper. Og saa faldt han i en tung, træt Søvn uden Drømme.

Udenfor var Taagen blevet til Regn, der drev mod Vinduerne.

II.

Jørgen Withs Fader — cand. phil. Henrik With — var Rodemester ude paa Nørrebro og sad smaat i det. Familien var ikke stor; Faderen, Moderen, Jørgen og Johanne; men Penge havde den aldrig haft. Faderen havde været fattig alle sine Dage og Moderen ikke bragt Spor af Medgift, blot et grumme tarveligt Udstyr. Hun havde saa tit fortalt Jørgen om den Dag, hun blev forlovet; det var ude paa Landet hos hendes Søster, hvor Faderen var Huslærer; hun havde staaet og pyntet sig med sin nye hvide Kjole, og saa var Søsteren kommet og havde hjulpet hende, og, da hun var færdig, havde Søsteren sagt: Se saa, nu kan I jo gifte Jer paa Svovlstikker! Moderen var blevet rød i Hovedet og løbet ud i Haven; hun forstod saa godt Hentydningen; og dér ude havde hun truffet ham, og saa havde han friet. De havde gaaet rundt som forlovede i samfulde syv Aar, og var begge blevet op i Trediverne, før Faderen fik et kummerligt lille Embede som Skriver

ved et Hospital ude i Provinsen. Det Embede havde de giftet sig paa.

Ude ved Hospitalet var Jørgen født. Det laa paa en flad Mark i en flad Egn. Landevejen løb der forbi, hen over Landet, og forsvandt i Skoven, der stod i Vest, en halv Mils Vej borte, og gemte for Købstaden. I Nord og Øst og Syd bredte sig Marker med spredte Gaarde og enkelte Landsbyer. Jærnbanen skar tværs over Markerne og tværs gennem Landevejen; man kunde følge Toget fra Horisont til Horisont omtrent; der var ingen Bakker.

Af begge Bedstefædrene havde Jørgen faaet Træheste og Huse til at stille op. Af Morfaderen, som han huskede ganske svagt som noget højt, mildt, hvidhaaret; bedst mindedes han ham siddende paa en Vogn, en Dag Jørgen havde været med oppe og hentet ham ved Jærnbanestationen. Det var kort før han døde. Jørgen var fem Aar den Gang. Og han huskede Dagen, da Brevet om hans Død kom. Moderen sad paa en Skammel inde i Dagligstuen med Brevet i Haanden og græd, og Faderen gik op og ned ad Gulvet. Naar han tænkte paa det nu, kunde han se Moderens Ansigt for sig, rødt og fortrukket af Graad, og et hvidtskuret Gulv med en skinnende Solplet paa.

Og saa Farfaderen, som var Lübecker og

sagde »sture Pusselanker«, naar han red Fedtelam med ham. Ham var han næsten bange for. Ikke fordi han nogen Sinde gjorde Jørgen det ringeste. Han legede al Tid med ham. Men hans Bevægelser var saa tunge, og saa talte han tit saa underlig haardt, mest til Faderen. Naar han gik forbi, maatte Jørgen al Tid staa stille og se efter ham med aaben Mund. Der var noget ved Farfaderen, han ikke rigtig begreb.

Største Delen af Aaret var de ene der ude ved Hospitalet. Saa løb Jørgen rundt paa Markerne og havde Lege for med Forvalterens to Drenge; rendte over Stenbunkerne paa Landevejen eller krøb i Træerne. Ingen af Delene maatte han; Stenene skar hans Fodtøj itu, og Træerne flængede hans Klæder. Han sad en Dag oppe i en Poppel, da Faderen kom gaaende. Det gjaldt om at skynde sig ned, inden han blev set, og saa greb han forkert og faldt ned i en Tjørnebusk, der stod ved Foden. Der fandt Faderen ham og fik ham hjem og klædt af for at faa Tornene pillet bort; han sad paa Køkkenbordet imens og smaagræd. Men Prygl fik han ikke.

Faderen havde ellers jævnlig en Lussing ved Haanden. Den kunde komme, naar Jørgen mindst tænkte paa det, blot han stod paa et Stolesæde eller væltede en Ildrager. Og al Tid kom den med disse Masser af vrede Ord foran

sig og bag efter. Saa fyldte Faderens Stemme de smaa Værelser som et ondt Vejr. Eller naar Jørgen skulde hente noget og ikke kunde finde det; han fik jo aldrig mere end halv Besked. Han frygtede den Stemme meget mere end selve Lussingen. Det var Fest for ham, naar Moderen en Dag skulde høre ham i hans Lektier i Stedet for Faderen; det gik saa hurtigt for ham. Hos Faderen varede det syv lange og syv brede; han turde ikke komme, før han var fuldstændig sikker paa, at nu kunde han dem, og det var det ham umuligt at blive, saa længe Faderen var i Værelset. Han følte sig aldrig rolig, naar han var inde. Og naar han kom udenfor, søgte han al Tid hen paa Steder, hvor de ikke kunde se ham hjemme fra. Kom saa Faderen forbi, standsede Jørgen al Tid midt i Legen og stod ganske stille og saa paa de andre og ventede, angst for at have gjort noget galt, paa at Faderen skulde kalde. Og ikke før Faderen var langt forbi, turde han begynde igen.

Han havde faaet den Ide, at alle Mennesker vilde Faderen ondt. En Dag mødte han Hospitalets Bogholder nede paa Landevejen. Den Mand kunde Faderen ikke lide. Bogholderen standsede ham og spurgte, om hans Fader holdt Foredrag i Aften. Det vidste Jørgen ikke. Saa gik Bogholderen Jørgen vidste overhovedet

ikke, hvad Foredrag var. Men han fik en Fornemmelse af, at Bogholderen vilde komme og gøre Faderen et eller andet. Og mange Dage efter, at en Mand var blevet henrettet der paa Egnen, gik Jørgen om i Angst for, at Skarpretteren skulde komme for at hente Faderen. At denne havde mange underlige Ting for, som de andre Drenges Fædre ikke gav sig af med, vidste han. Og saa gik han og passede paa Moderen for at se, om hun ikke ogsaa var angst. Men han opdagede ikke noget, og spørge turde han ikke; hverken om dette eller om ret meget andet. Han spurgte næsten aldrig. For kom han til Faderen, blev han for det meste bidt af; Faderen havde aldrig Tid. Og Moderen gik saa underligt udenom. Saa opgav han at spørge, og trode sine Tanker dumme og gemte dem. Heller ikke de andre Drenge fik dem; Jørgen var al Tid angst for, at de skulde le ad ham og gøre Nar.

Men hændte det saa en sjælden Gang, at Faderen gav sig Tid og hørte paa ham og lod ham faa Svar, lyste Øjnene paa Jørgen, og han var saa henrykt, at han syntes, alle de flade Marker udenom laa og skinnede. Saa snakkede han væk, til Faderen blev træt og sagde: Ja — men nu skal du tie! Jørgen tav al Tid øjeblikkelig og satte sig hen, flov og misfornøjet over bestandig at bære sig dumt ad.

Moderen havde han mest om sig. Hun var saa stille. Man mærkede næsten ikke, at hun sad i Stuen. Enten syede hun eller tørte Støv af, alt sammen saa stilfærdigt og tyst. Var det Sol ude, kunde hun synge, dér hvor hun sad, Sang efter Sang, afdæmpet og blødt, saa det lige hørtes den lille Stue over. I Graavejr sang hun aldrig. Kom Faderen hjem og hørte hende, gik han al Tid hen og tog hende om Livet og strøg hendes Haar glat og kyssede hende. Saa kunde han blive staaende henne hos hende med Haanden paa hendes Hoved uden at sige noget, og Moderen sidde ganske stille. Jørgen rørte sig ikke i saadanne Øjeblikke, men sad og var ved at græde, saa stille lykkelig følte han sig.

Egentlig holdt Jørgen ikke rigtig af dette. Tanken om, at de kunde dø fra ham, de to, at han kunde miste dem, kom al Tid bag paa ham under saadanne Scener. Det gik alligevel meget bedre, naar de skændte, eller naar Faderen slog; saa slap han meget lettere over den Slags Tanker.

Han var for Resten ikke god ved Moderen. Det kunde godt falde ham ind at bruge Mund mod hende og stampe i Gulvet. Og en Gang truede han med at tage Livet af sig. Moderen sagde aldrig andet end: nu er du styg, Jørgen! Men den Gang, han truede saa voldsomt,

tog hun ham i Armen og saa ham saa underligt ind i Øjnene uden at faa sagt noget. Jørgen blev helt betuttet og gik længe efter hende og trak i hendes Kjole og sagde: Mo'r! til hun vendte sig og saa ned paa ham. Saa tog hun ham ind til sig.

— Jørgen, Jørgen, du ligner din Fa'r!

Da Faderen kom hjem den Aften, var han oprømt og glad og talte saa mildt til dem. Men Moderen svarede næsten ikke og saa ikke paa ham. Nu bliver han vred, tænkte Jørgen; bare hun saa ikke gaar hen og fortæller ham om mig; at hun ikke ogsaa kan være venlig mod ham nu! Men Faderen blev ikke vred. Han rystede stille paa Hovedet og saa hen for sig og sagde blot: Herregud, Marie!

Der var én Person, Jørgen særlig holdt sig til i det lille tarvelige Hjem med de trange Stuer og de gammelagtige Møbler, og det var Pigen. Hun havde været hos dem, siden han var tre Maaneder, og han saa Dag ud og Dag ind hendes fregnede Ansigt med de smaa ærlige Øjne, der kunde plire saa godmodigt og blive saa sære, og hørte daglig hendes tunge Trin, som fik alt i Stuen til at ryste og Glassene inde i Skabet til at klirre. Han regnede hende med, naar han tænkte paa Køkkenet og Stuerne; hun hørte til dér, som den store sort betrukne Sofa, Faderen havde bragt med fra sin Ung-

karletid, som det aflange Dagligstuebord, der var lavet af Hospitalets Snedker, og som de to smaa Træsnit paa Væggen og Flueskabet ude i Køkkenet. Med hende gik han Tur, og med hende passiarede han. Hun sad al Tid inde i Spisestuen hos ham, naar Lampen var tændt, og hun var færdig i Køkkenet. Saa syede hun paa Baand til sin Hue eller rimpede sine blaatærnede Forklæder sammen. Men han maatte al Tid spørge hende først, før han fik hende paa Gled; og det var al Tid det samme, han spurgte om; om Slagelse og Vemmeløv; den Egn var hun fra; og om hendes Moder, som trak hende ud i Fadeburet og viste hende en Tallerken reven Ost og spurgte hende, om hun kunde sige Fyn, og saa sagde hun det, saa al Osten røg hende om Ørene. Og om Broderen. Ham havde Jørgen set. Han havde været der en Dag og besøgt hende og gynget Jørgen i hans Gynge oppe paa Loftet og spurgt ham, om det ikke var Plaser.

Efter The kom Karen — Karen hed hun — ind igen, og saa sad hun der og syede, til Hagen faldt ind mod hendes Bryst, og de smalle Øjne lukkede sig. Hun kunde sidde et Kvarterstid og smaanikke og smaasove og tage et Par Sting en Gang imellem, inden hun gik op paa Tagkamret, hvor Sengen og Kommoden stod, og hvor Kristus og Jomfru Marie hang paa

Væggen, Kristus paa et forgyldt Kors og Jomfru Marie i glorød Kjortel og med et Salmevers nedenunder. Kommoden havde Jørgen en Slags Respekt for; Karen truede al Tid med at tage den paa Ryggen og gaa sin Vej, naar han slog til hende eller vrængede ad hende. Men først vilde hun sige det til Faderen. Rigtignok gjorde hun det aldrig, men Jørgen var ikke sikker.

Mellem de tre levede Jørgen sin Barndom ude ved Hospitalet paa den flade Mark. Drengene, han legede med, blev aldrig hans Kammerater. Han mente al Tid, de gjorde Nar, og de bad ham aldrig hjem, og han aldrig dem. Han maatte aldrig, naar de endelig vilde have ham med til en eller anden større Drengebedrift. Jørgen forstod ikke hvorfor, men Faderen sagde al Tid nej. En Dag vilde de marscheret ud ad Landevejen, og Jørgen var kommet med, men da de gik forbi, hvor Jørgen bode, stod Faderen i Vinduet og kaldte ham ind. Bogholderens store Dreng raabte Pattegris efter ham.

Jørgen gik mest alene om eller sad hjemme og saa ud af Vinduet, ud over Markerne. Om Efteraaret sad han der og ventede paa den første Snestorm. Han huskede al Tid en, som var kommet saa pludselig en Oktoberdag og havde fyldt Luften med stor, vrimlende Sne, og han huskede en sort Ravn, som var fløjet

bort gennem alt dette hvide, fløjet saa ilsomt og rædt.

Gik han alene ud, var det over til Jærnbanen, hvor den skar Landevejen. Han kunde staa længe der og stirre ned ad Banen og følge Skinnerne og grunde paa, hvad der var nede bag Svinget. Toget begreb han ikke rigtig. Naar det kom farende forbi og fyldte Luften med Larm og lagde sin Røg ned over ham, saa han ikke rigtig kunde se, før det var langt borte, og Larmen død, og Markerne igen laa hen i Stilheden, saa følte han det, som om der var dundret forbi ham en løsreven Stump af noget travlt, der rørte sig ved begge Ender af Banen, ude bag Horisonten, noget der ikke havde Tid til at opholde sig over ham og hans gabende Undren og de øde Marker. Han kunde længes efter dette travle larmende, men stod al Tid ængstelig og sky midt i sin Længsel. Det var dér ude, han første Gang hørte om de store stille Stepper og gik rundt og tænkte sig Markskællene borte og Hospitalet og de spredte Gaarde og Landevejen og Banen glattet ud, saa det blev helt fladt alt sammen.

Efteraaret var hans bedste Tid, naar Skyerne laa over hele Himlen, og Luften var graa og kold, og Landevejen hver Dag stod med Vandpytter og var sølet. Men han saa det helst fra

Vinduet. Han kom saa let til at fryse, naar han gik ud.

Saa fik Faderen Rodemester-Bestillingen inde i Kjøbenhavn. Jørgen var elleve Aar den Gang. De maatte flytte ind til Byen, bort fra Hospitalet.

Moderen græd den Dag, de skulde køre. Stuerne stod saa tomme og saa endnu mindre ud end ellers. Møblerne laa ude paa Flyttevognen, Stolene og Bordene med Halm om Benene. Jørgen spaserede om og kunde ikke finde Ro et eneste Sted. Han holdt ikke af at se ud over Markerne den Dag, og paa Byen turde han ikke rigtig tænke. Saa gik han udenom det alt sammen og følte sig utryg og hjemløs.

Men da den store lukkede Wienervogn, der skulde hente dem, svingede ned fra Landevejen, og Kuskens rødtforede Slag flagrede i Blæsten, fik Jørgen paa én Gang Fornemmelsen af noget fint og flot og blev med ét saa kæk og ønskede alle de andre Drenge sammen for at se ham køre bort.

* *

*

Inde i Kjøbenhavn kom Jørgen i en Latinskole. Student skulde han være, enten der saa var Raad dertil eller ej.

De mange Drenge var ham straks imod. Han stod i Frikvarterene op ad Plankeværket og kunde ikke finde Rede i al den Stormen rundt om hinanden og ingen Ting høre for alle disse skingrende Drengestemmer. Kom saa et Par af de større hen til ham og trak ham lidt i Øret eller spurgte, hvad han hed, og kneb ham, fordi han vovede at have sort Haar, naar han hed With, prøvede Jørgen paa at le og trak Overlæben i Vejret til et underligt Smil, som viste hans Fortænder. Saa kaldte de ham Tanddokteren, og det Navn beholdt han længe.

Oppe i Klassen sad han og turde ikke røre sig det ringeste, men fulgte Læreren med Øjnene. Han var flink, sagde de. Lektierne kunde han al Tid, men blev han spurgt i noget, de havde haft for fjorten Dage siden, blev Jørgen rød og stammede og vidste intet; eller fandt en Lærer paa at henvende sig til ham som den eneste opmærksomme, skete det undertiden, at han, der sad og stirrede paa Læreren, var lige saa langt borte fra at høre efter, som Fuksen, der sad og trillede Papirskugler med sin Sidemand. Jørgens Tanker gik saa vide. De var ikke ved Lektierne, dem lærte han udenad, blot for ikke at faa Skænd i Timen og blive bemærket; kunde han dem, gik alt saa stille af, at han kunde dykke ned igen i den sky Stilhed, han al Tid søgte at skjule sig bag.

Naar han gik fra Skole, stod han og saa efter Drengene, saa dem komme ud af Porten i samlet Strøm og spredes til alle Kanter og blive borte mellem de mange Mennesker og under Gadernes Larm. Saa kom denne Larm ham som Stilhed imod Skolens. Han havde hurtigt vænnet sig til Gadetummelen, der stadig lød om ham. Den havde slugt ham og skyllede ham frem og tilbage; han havde en Fornemmelse, som bar den ham. Men det var ikke den Larm, han havde staaet og længtes imod ude paa Hospitalsmarken, naar Toget dundrede forbi ham som en vild Bøffelflok paa Flugt over Steppen. Det var en Larm, som maatte knuse og mase som et tungt slidende Mølleværk og trække alt ind under sig, saa man mærkede, man var med og maatte dreje sig. Den Larm gik han endnu og længtes imod, den og saa de store stille Stepper.

Naar Jørgen ikke havde Tankerne hos sig, mens han læste eller sad paa Skolen, var det, fordi de søgte Fælleden idelig og al Tid. Der ude havde han fundet sin Hospitalsmark igen, der ude legede han Steppelegene om og atter om uden at kedes. Og han havde faaet en Kammerat, som han havde lært dem; men bedst legede han dem alligevel ene.

Denne Kammerat hed Aage Schmidt og var Søn af en Skolelærer fra Havdrup, der

havde arvet og var flyttet til Byen og levede af Arven. En af de første Dage Jørgen var i Skole, var Aage kommet hen til ham og havde spurgt, om han ikke havde en Kniv? Jo. Om han maatte laane den? Ja. For Religionslæreren havde taget hans. Saa havde Aage faaet den og var gaaet. Men lidt efter var han kommet tilbage og havde sagt, at nu havde Bestyreren selv taget Jørgens. Siden den Dag begyndte de at holde sammen. Egentlig var det Aage, der søgte Jørgen; Jørgen gled ind i Kammeratskabet som i en Vane, han til sidst ikke gad bryde. Bad Aage ham hjem, saa gik han, og bad en Gang imellem Aage hjem til sig.

Aages Moder var en underlig en, fandt Jørgen. Første Gang han havde været der ovre, havde hun taget begge hans Hænder og holdt dem saa længe i sine og set ham ind i Øjnene og saa sagt: Gud velsigne dig, kære, kære Jørgen! du vil være min Aage en god Ven, kan jeg se paa dig; Vorherre mærker al Tid sine. Jørgen var blevet rød i Hovedet og havde ikke forstaaet hende. Men saa havde hun i det samme set, at Aage ikke havde Tørklæde om Halsen, og havde givet sig til at skænde paa ham. Siden hans Søster var død af Brystsyge, maatte Aage ikke komme udenfor en Dør uden det Tørklæde. Jørgen var næsten angst for Aages Moder; al Tid talte hun om Gud i Him-

len og vor Frelser og Jorderige og om, hvor store Syndere vi var, og om vor Gæld til Jesus. Det var ham, som tvang hun ham til at sidde og stirre ind i et Virvar af Flammer, som det egentlig var hans Pligt at styrte sig ind imellem. Og naar han kom ned paa Gaden, fandt han Luften saa levende frisk og saa lettende kølig, som havde han virkelig siddet ved et svidende Baal. Faderen var en stor, svær Mand; Aage lignede ham mest.

Aage samlede paa Fugleæg og paa Konkylier. Og saa gav Jørgen sig ogsaa til at samle. Men det gik kun smaat, og efter otte Dages Forløb var han ked af det; Lysten kom kun tilbage en sjælden Gang, naar han havde set andres Samlinger, og døde saa hen igen.

En Dag stod han ude paa Køkkentrappen med en Haandfuld Konkylier og viste Aage dem. Saa kom Karen forbi og slog til Haanden og lo bondsk, da alle Konkylierne fløj i Vejret og spredtes over Trappen. Men Jørgen vendte sig i en Fart og gav hende en paa Øret. Lidt efter blev han kaldt ind og fik Prygl; Karen havde sladret. Men da Aage den næste Dag spurgte ham, om der havde vanket noget, svarede han nej.

— Tør du gi' dit Æresord derpaa?

Jørgen maatte se paa Aage, han spurgte saa højtideligt, syntes han.

— Ja.

Men der var kommet noget af Moderen over Aage, da han spurgte. Det var straks gledet bort igen. Hans Øjne havde brændt saa underligt og set saa bedrøvet dømmende paa ham, saa Jørgen følte, at Aage saa, han løj. Hvorfor løj han ogsaa? Det var dumt. Der var ingen Skam ved at faa Prygl. Det var saadan faldet ham ind at sige nej, lige i det Aage spurgte; han havde slet ikke tænkt over det. Men han blev staaende ved Løgnen. Fra den Dag gik han helst uden om Aage ogsaa.

Saa randt Aarene; et efter et begravede den summende By dem i sin Tummel. Og den Dag kom, da Jørgen skulde konfirmeres.

Det var en raakold Morgen i Oktober. Han sad og frøs i Drosken og saa ud af Vinduet og kunde ikke sanse andet end, at en Strøm af Mennesker og graa Husfaçader uden Ophør flød forbi. At han skulde konfirmeres, tænkte han ikke synderligt paa. Alle hans Tanker sled sig sløve med, at han skulde gaa op ad Kirkegulvet mellem mange Mennesker og sidde der og samle alles Øjne paa sig. Og saa skulde alle disse Mennesker høre hans Stemme, naar han svarede Præsten. Han rystede og frøs og ønskede det overstaaet og sig selv vel hjemme igen.

De var mellem de første, som kom. Kirken

var kold og næsten tom; op over Midtergangen stod Rørstole i to Rækker; Jørgen fik Plads paa en af de øverste. Der sad han saa og hørte paa alle de mange Lyd, som samlede sig til Larm oppe under Hvælvingerne, til Larm af Døre, der lukkedes op og i, og af højtidelige Trin over Stengulv og over Tæpper. Han vidste ikke, om han maatte beholde sine Handsker paa, eller om han skulde tage dem af, eller hvor han skulde gøre af sine Øjne og sine Hænder. Saa gav han sig til at blade i Salmebogen. Foran i den stod der:

> Gid, min Søn, Vorherre holde sin Haand over dig og bevare dig i hvad ondt, der maatte møde dig i Livet.
>
> Din Moder.

Jørgen havde læst det hjemme. Men nu, da han saa det igen, mens han sad der alene ude paa Kirkegulvet, maatte han tvinge sig for ikke at komme til at græde. De lød ham som en Afsked, de Ord. Han saa sig revet bort fra Moderen af en raa Magt, og Moderen staa og se efter ham og blive ved at se og ikke kunne hjælpe. Og han vidste, hvad de Par Ord betød, og led ved at vide det. Nu var han ikke længer hendes, nu kunde hendes Hænder ikke skærme ham længer. Verden tog ham; det var

Verdens Ret. Og saa overgav hun ham i sin Vaande til Vorherre.

Hvem var Vorherre? Det vidste Jørgen ikke rigtig. Det var blot hjemme, de sagde Vorherre, og saa var det endda sjældent, de talte om ham. I Skolen og hos Præsten var det Jesus Kristus og Gud og den hellige Aand, med lange Skriftsteder om hver især, som Jørgen lærte, som han lærte den store Tabel, og Salmevers, der var sværere end danske Vers, og som han begreb endnu mindre. Men de havde ikke noget at gøre med Vorherre der hjemme fra. Sagde Jørgen den hellige Aand eller to Gange tolv, han forbandt lige meget med det. Men naar han som mindre var uartig, og Moderen sagde, at Vorherre blev vred, tænkte han sig noget, der var Fader og Moder paa én Gang, noget hyggeligt noget, der vilde være hjemme med det samme, hvis det kom ind ad Døren, og ikke se fremmed ud; noget der sagde du til alle. Men den Vorherre var ikke her i Kirken, hvor der var koldt og fuldt af Mennesker, og hvor Kristi Lidelseshistorie hang i Billeder paa Væggene oppe om Alteret. Vorherre havde ingen Lidelseshistorie, han havde slet ingen Historie.

Da Jørgen kom hjem, havde han glemt, hvad Præsten havde spurgt om. Han følte sig

saa uendelig lettet. Og nu behøvede han ikke mere at gaa i Kirke hver Søndag.

Der var et Par af Jørgens Familie hos dem den Dag og saa Aage Schmidt, der forærede ham Wilh. Buschs humoristiske Tegninger med Paaskrift »til Minde om Konfirmationsdagen«. Hans Moder havde givet ham en lang Hilsen med, men den havde Aage glemt.

Om Aftenen, da de fremmede var gaaet, og der var blevet stille i Værelserne, og Jørgen havde sagt Godnat, og Faderen strøget ham over Kinden med et stilfærdigt: Ja ja, min Dreng! følte han sig saa underlig træt og tomhændet. Han laa og tænkte paa, hvad Moderen havde skrevet foran i Salmebogen. Ogsaa for ham var det en Afsked. Var hans Barndom ikke omme? Den gled saa underlig bort fra ham. Og tænkte han paa Dagen i Morgen, hvad saa? Hvad skulde der hænde i de Dage, som kom? Jo det var Afsked, de Ord. Og saa Vorherre, som skulde bevare ham, Vorherre som ingen rigtig kendte, Moderen heller ikke. Han følte sig saa uendelig usikker og saa uendelig ensom.

Moderen kom op og kyssede ham; han lod, som han sov; hun kyssede ham paa Panden og paa den højre Kind og lagde Tæpperne rigtigt om ham og hviskede saa: min Dreng.

Min Dreng. Han blev ved at høre de to Ord, hørte dem i Halvsøvne med Lyd som af

fjærn Klokkeringning, der kom hen over brede, aftenstille Marker. Og sov saa ind.

Men det første, han tænkte paa den næste Morgen, da han vaagnede, var den unge Pige, han havde siddet lige over for i Kirken, hende med Krøllerne ned ad Nakken og den blege Hud. Hun havde hele Tiden set ned i sin Buket og blot én Gang over paa ham, saa forlegent og ængsteligt, som bad hun ham ikke se paa hende. Men han havde set alligevel, han kunde ikke lade være. Og da hun havde grædt, mens Præsten velsignede hende, havde Jørgen gærne givet alt i denne Verden for at maatte tage hendes Hoved mellem sine Hænder. Han havde selv faaet Taarer i Øjnene.

Hvem der kendte hende!

III.

Ude paa Klampenborg Station stod Skolen opstillet og ventede paa Toget; trætte og støvede Drenge med Bunker af Bøgegrene.

Det var en Aften først i Juni; Solen var ved at gaa ned, og det unge, friskt farvede Løv blev mørkere i Skumringen og gjorde Skoven tættere.

Paa Bænkene foran Stationen og langs Stakittet sad en Del Skovgæster med Anemoner i Buketter og i Kurve. De var trætte som Drengene og længtes hjem.

Højt oppe under den blege, stille Aftenhimmel fløj Svalerne rundt i krydsende Kredse.

Bestyreren gik frem og tilbage og talte med et Par af Lærerne. Han var en lille, firskaaren Mand — Rotten kaldte Drengene ham — med to sikre, mønstrende Øjne bag Brillerne; han gik saa stift stilfærdigt og havde næsten ingen Bevægelser, og Stemmen var lav og afdæmpet. Men Øjnene var alle Vegne og næsten aldrig der, hvor man trode dem. Fangede de

noget, holdt de paa Fangsten, til den var behandlet; det var umuligt at slippe løs fra dem.

Jørgen, som var i næstøverste Klasse og skulde være Student om et Aar, stod og snakkede med to Kammerater; med Aage Schmidt, der var blevet høj og svær og var Skolens bedste Fægter men aldrig kunde mere end det halve af Lektierne, og som al Tid kom for sent, og med den lille tørre lyshaarede Niels Jensen, Bondesønnen fra Jylland, der var myreflittig og al Tid i Timerne sad med Anstrængelsens Svedperler paa den brede, knudrede Pande og stødte Ordene frem med lange Mellemrum, stiv i Ryggen og sikker.

Hvert Øjeblik kikkede Jørgen hen paa Bestyreren, og Aage puffede ham utaalmodigt i Siden med Albuen. Niels Jensen mumlede noget opmuntrende bag de sammenbidte, blodløse Læber, som han ikke fik fra hinanden.

Endelig trak de to Lærere sig tilbage, og Bestyreren satte sig paa Bænken ved Stakittet.

— Nu da! sagde Aage.

Og saa gik Jørgen hen mod Bænken. Aage og Niels Jensen fulgte ham i Afstand.

— Jeg vilde gærne spørge Bestyreren, om De havde noget imod, at Aage Schmidt og Niels Jensen og jeg blev her ude — det vil sige gik hjem ad Strandvejen i Stedet for at køre med Skolen.

— Hva'behager?

Jørgen stod og saa paa en Stakitstage. Han var rød i Hovedet og hørte Aage bagved bore med Hælen i Gruset. Se paa Bestyreren turde han ikke; de to hvasse Øjne sad bag Brillerne og lurede paa ham, følte han.

Bestyreren rømmede sig et Par Gange; det betød Indvendinger.

— Af hvad Grund?

— Vejret er saa dejligt.

— Hm!

Jørgen tog Mod til sig og saa ned paa ham, lige ind i Brillerne. Og, sært nok, de hvasse Øjne drejede af og søgte over mod Skoven.

— Men om nu hele Skolen fik den Ide.

— Det er bare os tre.

Øjnene kom tilbage igen og fangede Jørgen. Men Jørgen veg ikke. Saa saà de hen paa Aage og Niels Jensen og saa igen en Stund paa Jørgen.

— Jeg holder ikke af det.

De blev staaende foran Bestyreren, alle tre.

— Klokken er jo ogsaa mange.

— Naar vi gaar nu, kan vi være i Kjøbenhavn Klokken ti.

Bestyreren saa længe paa sit Ur.

— Ja ja da.

— Tak.

De lettede paa Hatten og bukkede og gik saa rask tilbage ad Skoven til.

— Han er sgu flink, du! sagde Jørgen og traadte om for at komme i Trit med de andre to.

— Gu' er han saa! mente Aage.

Niels Jensen sagde ingen Ting.

De kom ind i Skoven. Hvad Vej nu? Paa Dyrehavsbakken eller til Charlottenlund? Jørgen vilde til Charlottenlund; Dyrehavsbakken havde de været over med Skolen; den var beset. Ja-men det kunde gøres grundigere, indvendte Aage, og Niels Jensen gav ham Medhold. Nej der var ikke mere der, holdt Jørgen paa; og i Charlottenlund var der færre Folk; de var mere ugenert dér.

Det blev ved Charlottenlund. Og de blev enige om at gaa det lille Stykke Vej igennem Dyrehaven til Ordrup Jagtvej og saa følge den.

Skoven blev mørkere og mørkere og der var stille i den, som stod disse Tusinder af Bøge og holdt Vejret for at lytte efter de bløde Trin i den fugtige Skovbund. Ikke en Lyd uden disse tre Drenges Trin. De talte ikke videre men gik bare til for at komme Skoven igennem; Jørgen i Midten. Mørket gjorde det trangere imellem Stammerne, og Niels Jensen snublede en Gang over en Stub. Der fløj en stor Fugl op med det samme og søgte længere ind i

Skoven; de hørte dens tunge Vingeslag inde mellem Træerne.

Da de kom ud gennem Hegnet, ud paa Jagtvejen, skinnede Skumringen over den brede Mose som klart Dagslys og skar dem i Øjnene.

Og her fik de Stemmerne paa Gled igen. Aage var den første.

— Er der nogen af jer, der har flere Penge? for jeg har kun tredive Øre.

Jo, Jørgen havde firs.

— Naa saa er vi oven paa.

Niels Jensen havde ingen.

— Saa har du drukket for meget Øl paa Turen.

Niels Jensen havde bare drukket en Kop Kaffe, og det var den, Bestyreren gav.

— Hvor Pokker har du da gjort af dem?

Niels Jensen havde taget tyve Øre med, og dem havde han røget op.

— Hvor naar?

Da de andre legede Røversoldat, var han vandret væk fra Soldaterne og havde lagt sig bag nogle Buske og røget.

— Du er ligegodt en vittig Mand, Niels Jensen. Du skulde sagt det til os.

Et Par skæve Trækninger om Niels Jensens Læbestreger var al det Svar han fik.

— Jeg skal sige dig, man maa lægge paa

Tallerkenen, og det ta'r paa Tiørerne, belærte Aage ham.

— Saa kan de vel nøjes med Femører, de Fruentimmer.

— Naada! Du mangler Levemaade, min Dreng. Men vent bare til Klokken bliver ti, saa skal du se, hvor du er avanceret.

Niels Jensen gik og travede ude i Hjulsporet og havde ikke Øjnene fra det. Han skulde al Tid blære sig, denne Aage; og saa havde hans Fader dog bare været Skolelærer ude ved Havdrup.

Aage begyndte at synge. De var snart ikke til at tælle, de Sange, han kunde. Og alle sammen var de om Piger og Kærestefolk og fulde af fæle Tvetydigheder. Jørgen kunde ikke lide dem; de ærgrede ham, og han blev ækel ved Aage, naar Aage sang dem.

Jørgen gik nemlig rundt med en Slags hellig Ærefrygt for alt, hvad der hed Kvinder. Egentlig kendte han slet ingen. Der kom ingen hjemme, og han var sjeldent udenfor Hjemmet. Moderen gjaldt ikke; hun var saa dagligdags og ovenikøbet gammel. Hvad Jørgen forstod ved Kvinder, var noget ualmindeligt, noget friskt, ungt, med skær Hud, dybe, varme Øjne og klare Stemmer. Saadan som han mødte dem paa Gaderne; i smukke Dragter. Saadan som de gik forbi ham. For de gik al Tid forbi, ingen

af dem saa ham. Og han turde ikke, turde ikke for alt i Verden røre sig for at naa dem.

Aages Sange ærgrede ham, for de var kun tomme, klodsede Ord om det, han vilde skulde være Handling, fin, tiende Handling. Og de var Ord, intet uden Ord; de bragte ham ikke nærmere.

Og saa ærgrede det ham dobbelt, at Aage netop skulde synge de Sange nu, da han endelig gik sit Maal paa Livet og var spændt og egentlig helst gad været alene.

Imidlertid sagde han ikke noget; nødigst af alt vilde han fornærme Folk. Men da Aage lod til at blive ved, maatte han lede noget op for at faa en Samtale i Gang og Sangen stoppet.

— Det bliver mørkt, sagde han saa.

— Ja, svarede Niels Jensen.

Aage hørte det slet ikke.

— Har du været her før, Niels Jensen?

— Jeg kan ikke vide det.

— Hvad snakker I om?

Aage kom hen til dem. Gud ske Lov tænkte Jørgen; naar han nu bare ikke begynder igen.

Men det gjorde han ikke.

De kom op forbi Villaerne paa Jagtvejen. Der løb et Par Børn og legede ude paa Vejen; men de blev kaldt ind i Seng, hørte de, ligesom de var kommet forbi dem. Og de mødte

et Par Landliggere, der gik Aftentur. Store, mørke Tjørnehække stod langs Vejen og gemte for Haverne.

Saa slap Villaerne op, og der blev flad Mark til begge Sider med stille Sommeraften ud over. Nede ved Charlottenlund Station peb et Tog; den kom saa fredsommeligt, denne eneste Lyd.

Og saa var de inde i Skoven.

Mørk, trang Underskov hegnede Stien, og tætte Trætoppe lukkede over den. Lidt foran dem gik der nogen. Om det var en Mand eller en Kvinde, kunde de ikke se. De gik til og kom forbi; det var en Mand.

Saa saà de endelig Pavillonen. En bred Lysstribe laa ud gennem den aabne Dør, og der lød Stemmer der inde og tynde Klavertoner.

De stod stille et Øjeblik udenfor Døren og saa paa hinanden. Jørgen havde Hjærtebanken og svedte og var klam i Hænderne. Men saa lo Aage og fik Niels Jensen puffet ind. Og saa var de der alle tre.

En eneste Gæst drev paa en Stol henne i en Krog, ellers var der ganske tomt om de smaa Borde i det lave, langstrakte Rum. Et Par kortkjolede Sangerinder sad oppe paa Tribunen og saa ud i Luften, der var tung efter osende Petroleumslamper, og en høj lyserød, som stod og talte med den enlige Herre, gik

op til de to andre, straks efter at Jørgen, Aage og Niels Jensen var kommet ind.

De satte sig ved det bageste Bord, ganske stilfærdigt. Havde der staaet et endnu længere borte, havde de sat sig ved det. Og saa stirrede de over paa Sangerinderne; det faldt ingen af dem ind at sige noget.

Opvarteren gik og tørte de nærmeste Borde af; han kom omtrent helt hen til dem.

De saa paa hinanden.

Det blev til tre Sodavander.

Men Propperne maatte de selv om at faa op, og følgelig flød Sodavandet ud over Bordet, saa der ikke blev en tør Plet til en Albu. Jørgen fik noget op i Ærmet, og hans ene Manschet blev drivvaad.

Saa gik den lyserøde frem paa Tribunen og begyndte at synge

»Jeg trode, der bode
en Sangfugl i mit Bryst.«

Hun saa mest op i Loftet; men en Gang imellem faldt der et Blik af til de tre, et ganske ligegyldigt Blik.

Jørgen kunde ikke faa Øjnene fra hende. Sangen gik ham forbi; han hørte bare, at den Stemme og det Klaver passede godt sammen. Egentlig maatte hun helst tie og blive staaende der oppe og blot bevæge sig saadan som nu. Hagen var saa fin; der var saa blødt og hvidt

inde under den. At lægge en Finger ind i Hulningen og mærke Struben bevæge sig mod den maatte være noget i Retning af Salighed.

Da Sangen var færdig, rejste Herren henne i Krogen sig og slentrede ud. Han saa ikke op mod Tribunen, men slog Haanden skødesløst op til Hatteskyggen. Opvarteren gik og pillede Propper op, og den gamle, visne Herre oppe ved Klaveret tyggede paa sine Negle. Sangerinderne sad paa Stolene og skrabede lidt med Fødderne.

— Du! skal vi ikke flytte nærmere? foreslog Aage.

Netop det sad Jørgen og tænkte paa men turde ikke komme frem med det. Han maatte de bare Arme mere nær, følte han. Det maatte ske paa en eller anden Maade Flytte tættere hen var jo foreløbig den eneste. Men der var det lange Rum, de skulde igennem, uden om alle de Borde; det vilde gøre Støj; og saa vilde han høre sine egne Trin, høre dem her inde; fornemme at han virkelig var her, at man kunde se ham. Stille, gemt maatte det ske, saa han selv var skjult, og ingen fik at vide, det var ham.

Men frem imellem Bordene maatte de jo, hvis de vilde nærmere.

Og saa rejste de sig og satte sig hen ved Tribunen.

Der sad en af Sangerinderne helt ude ved

Randen; Jørgen kunde naa hende fra sin Stol. Hun smilede ned til ham og lagde Hænderne i Skødet, og han sad og saa op paa hende og følte, hvor Sveden kom og gik og kom og gik. Og saa fik han virkelig et anstrængt Smil stavlet op; det blev staaende paa hans Ansigt en Tid; han glemte det.

Den gamle, visne Herre slog et Par Akkorder an, og den lyserøde kom frem igen og sang. De to andre stillede sig op ved Siden af hende; der hørte Kor til Sangen.

Aage lo og Niels Jensen stirrede. Men da Sangen var forbi, og Jørgen igen havde sin Sangerinde overfor sig, lagde han sin Haand op paa hendes nøgne Arm. Den var saa kølig og blank; hans Hud brændte.

— De! fik han sagt; Resten blev siddende ham i Halsen.

— Naa?

— Fryser De ikke?

— Hvor?

Hun lo.

— Paa den dér.

Han trykkede sine Fingre ned i hendes Hud.

— Paa Armen?

— Ja.

Hun lo igen.

— Ih du forbarmende! nej det ved Gud jeg ikke gør!

Jørgen tog sin Haand bort. Han havde presset sine Fingre saa fast, han kunde, mod hendes Arm og følte sig saa underlig tom. Var det det hele? Han skubbede sin Stol lidt tilbage og saa over mod Døren. Opvarteren stod der henne; og udenfor var Sommernatten.

Den lyserøde kom med Tallerkenen. De lagde deres Tiører, og Aage tog hende om Livet.

— Skal jeg ha' et Kys?

— Nej vi maa ikke.

— Hva' for noget?

— Hører De, slip mig! Kommer Jakobsen faar jeg Mulkt.

— Hvem er Jakobsen?

— Politiet naturligvis.

— Hvorfor skulde han komme?

— Han kommer hver Aften paa denne Tid.

— Aa skidt, De!

— Ja gi'r De et Glas Banko?

— Hvor meget koster det?

— Fyrretyve Øre.

Aage saa over paa Jørgen. Jørgen var den eneste, der havde flere Penge.

Men Jørgen saa hen imod Døren, om der var noget Politi at se, og spurgte saa den lyserøde, om hun vilde kysse ham for et Glas Banko?

— Ja gi'er De?

— Opvarter! et Glas Banko!

— Men De skal sætte Dem her paa mit Skød.

Han talte saa stakaandet, og det varede ham en Evighed, inden Opvarteren kom.

Aage saa over paa ham og lo saa smaat.

Opvarteren kom med Glasset.

— Men skal De ingen ha' selv? spurgte hun.

— Nej. Kom saa!

Jørgen tog hende fast om Livet og tvang hende ned og pressede sin Mund ind mod hendes. Han følte to kolde, vaade Læber mod sine.

— De kvæler mig.

Saa slap han hende og tog Vejret, som han næsten havde tabt, i et tungt, langt Drag.

— Sikken De ogsaa kysser. Giv mig saa Bankoen.

Hun drak den, og imens trykkede Jørgen sit Knæ op under hende, saa han følte hendes Legem mod det. Hun blev siddende lidt med det tomme Glas i Haanden og rejste sig saa.

— Gaar De?

— Jeg kan da ikke blive sittende her til evig.

Jørgen maatte anstrænge sig for at faa Bugt med en Rysten, der pludselig var kommet over ham. Han sad og saa efter hende. Hun gik op paa Tribunen og satte sig, som om intet var passeret. De ikke saa meget som lo, de andre Sangerinder. Den gamle, visne Herre

skruede Lampen, som stod paa Klaveret, lidt ned; den osede; og saa slog han sine Akkorder an.

En ny Sang begyndte.

Midt under denne kom en tyk, yngre Politimand ind. Alle Sangerinderne nikkede til ham. Han mønstrede Jørgen, Aage og Niels Jensen og satte sig saa ved et Bord ovre ved Væggen og fik sig en Bajer.

Det maatte være Jakobsen.

Men da Sangen var ude, foreslog Jørgen, at de skulde gaa. De havde jo dog ikke flere Penge.

Og saa rejste de sig og styrede ud imellem Bordene.

Natten var klam af Dug; den slog imod dem stille og frisk.

Niels Jensen lo kluntet og gryntende, da de kom udenfor, og Aage spændte sin brede Brystkasse, men sagde for øvrigt ikke noget. Først da de drejede ud paa Strandvejen og kunde se Trekroner Fyr og ned over Reden, hvor Ankerlanternerne lyste som en Bunke nedfaldne Stjærner, henvendte han til Jørgen

— Du kunde dog gærne ladet mig faaet det Kys.

Han sagde det saa stilfærdigt.

— Ja saamænd, svarede Jørgen.

Han følte sig lidt stolt over, at det var ham, der havde faaet det. Men saa huskede han

pludselig paa, at han jo paa en Maade havde baaret sig lumpent ad overfor Aage ved at benytte sig af sine Penge, og saa føjede han til:

— Det Smask maatte du saamænd gærne faaet.

Ved Vibens Hus skiltes de. Jørgen skulde ned til Nørrebro. En let Taage fyldte Fælledene. Men den laa lavt, saa han kunde se Alleens Trætoppe over den og langt nede Sct. Johannes Kirkespir. Græsset var vaadt under Taagen og Himlen ovenover blegblaa og fattig paa Stjærner i den halvlyse Sommernat.

Han kunde ikke blive det Kys kvit. Og mens han gik dér ganske alene over de stille, taagede Fælleder, tænkte han al Ting igennem igen. Det var altsaa Kvinder. Var han dum, eller hvad var det. Var det virkelig det, han havde længtes saadan imod?

Da han klædte sig af, smed han den Manschet, Sodavandet havde gjort vaad og krøllet, ind under Sengen.

IV.

Saa blev Jørgen Student, med første Karakter, og fik et Glas Vin inde paa Bestyrerens Værelse og sit Eksamensbevis. Han havde staaet og læst det udenfor Skoleporten. Nu saa han hen paa denne Port, som han Morgen efter Morgen, Aar igennem, havde skubbet op og ladet falde i bag sig, mens Sporvognen var kørt forbi der udenfor, Sporvognen og alle de andre Vogne, som havde fyldt Morgenen med travl Støj og givet Jørgen Lyst til alt andet end netop til den stille Skolegaard. Hvor meget var der ikke sket i Verden, mens han havde siddet indelukket i den triste Klasse, hvor meget var der ikke passeret blot her igennem Gaden, forbi Skoleporten, paa Fart fra ét Sted til et andet? Han huskede Morgener, han var kommet her i Solskin og Lys, og Morgener i Regnvejr og Sne, al Tid med Lyst til at vandre videre ned ad Gaden, blot forbi denne Port, drive med

Færdselsstrømmen. Men al Tid havde han maattet ind her.

Nu var han endelig fri og havde høstet Lønnen for sin lange Forsagen, for sin daglige indespærrede Hersen med, hvad han ikke forstod og ikke interesserede sig for. Han havde sit Eksamensbevis og paa det stod der om hans aandelige Modenhed og hans Dannelse. Havde han Modenhed? Kunde han i Virkeligheden Græsk til ug ÷? han, som havde glemt at repetere de uregelmæssige Verber og havde været saa heldig at komme op i de to aller almindeligste, som naturligvis ethvert Fæ kunde. Hvad skulde han ogsaa med Græsk? Han fik en underlig fersk Fornemmelse, naar han tænkte paa den Modenhed. Men nu fik det være; han havde gjort sin Pligt; nu havde han fri Hænder og kunde fange til sig saa meget, han vilde af det Liv, han før havde ladet gaa forbi. Det kunde samles ind endnu, det han havde spildt i Skoleaarene. Han var nitten Aar.

Da han kom hjem, gik han lige ind paa Faderens Kontor. Faderen sad og skrev Skattelister.

— Naa min Dreng, er du der?

— Ja, nu er jeg færdig.

— Naa saa til Lykke da. Ja Gud ske Lov! De Skolepenge begyndte at blive drøje. Nu maa du straks ud og se at faa nogle Timer;

du maa tjene noget. Jeg kan ikke længer føde dig.

— Ja nu har vi da Sommerferien først, mente Jørgen, hvem Faderens evindelige Pengeklagen kom saa kejtet og plumpt.

— Ja al Tid opsætte, saa bliver du nok til noget.

— Aa naar man tænker sig om og bare er rolig, sagde Jørgen overlegent og med tør Stemme. Han vidste, det blev som Faderen havde sagt, at han maatte ud om Timer.

— Du er saa klog.

Faderen skrev videre.

— Du har naturligvis endnu ikke fundet dig et Studium.

— Nej.

— Findes der ikke et, du har Interesse for?

— Nej.

— Tror du, der overhovedet er noget mellem Himmel og Jord, du har Interesse for?

Jørgen tav; for han trode det egentlig ikke.

— Du er saa overfladisk, sukkede Faderen, med et af disse lange Suk, Jørgen ikke kunde fordrage; de lød ham saa anbragte og kom saa tungt, som om de samtidig skulde berette om al den Nød og al det Slid, Faderen havde udstaaet for hans Skyld.

Men saa slog Faderen om i sin milde Tone.

— Min Dreng, jeg kan forsikre dig, det gaar dig ilde, om du ikke ser dig om i Tide. Tror du, det er muntert for mig at maatte henvise dig til dine egne Kræfter? Jeg kan jo ikke andet. Din Moder og din Søster skal jo dog ogsaa leve. Du maa tage dig sammen, Jørgen.

Jørgen begyndte at finde sig til rette i dette med at søge Timer; han havde nok haft en Anelse om, at det vilde og maatte ende med Timesøgeri, men han havde ikke gidet tænke videre over den Sag, saa længe den endnu laa fjærnere. Han havde fablet sig noget om Frihed og Luft i Lungerne. Endnu for lidt siden, da han gik ud af Skoleporten, var han midt i Frihedsfabelen.

— Jeg skal sige dig en Ting, min Dreng, — for nu betragter jeg dig som stor nok til at kunne fatte den Slags Sager, — jeg var i Morges oppe hos Stein og bad ham laane mig tre hundrede Kroner. Han sagde nej, »siden du har sluttet dig til det Parti, der haler Gud og Kongen i Sølet, kan jeg intet laane dig«. Saa smaa er Menneskene, min Søn.

Faderen sagde det saa roligt og uden Suk; Stein og han var gamle Skolekammerater og Venner. Men Jørgen følte Hjærtet suge sig sammen, og der gik et Ryk gennem alle hans Muskler. Han saa Faderen overfor Stein,

forlegen og pint, og hørte Steins fejende Svar. Det var et Vilddyrs Raseri, der for gennem Jørgen; han mindedes sin Barndoms Rædsel for, at nogen skulde gøre Faderen ondt, og gjorde med det samme Front mod en taaget, truende Masse, han ikke nærmere kunde forme, men som han syntes pressede sig frem imod dem for at kvæle dem. Fattige var de, vidste han, men han var gaaet udenom det som om saa meget andet og havde slidt Faderens aflagte Klæder uden at mugge; han havde faaet den Mad, han kunde spise, og de Bøger, han skulde bruge, og aldrig spurgt, hvorfra Pengene, der betalte, kom. Om Hjemmet var fint eller ikke, havde han aldrig tænkt over; egentlig havde han aldrig set sig rigtig om i deres egne Stuer. Faderens Klager havde han hørt saa tit, at de gled forbi, næsten uden at han lagde Mærke til dem; og Moderens og Karens endeløse Beregninger havde han overværet hver eneste Aften; dem kunde han udenad og kendte Gangen i dem; denne langsomme Regnen om og om for at faa Pengene til at slaa til.

Nu laa Hjemmet pludselig for ham i sit Graalys, og han saa Forældrenes Trællesliden, saa hvor de havde slæbt sig frem, slæbt sig igennem. Og det gik op for ham, hvor stille der i Grunden al Tid havde været hjemme. Og samtidig vidste han, at blev han i Hjemmet,

kom han aldrig selv nogen Vegne. Der var noget som Sumpluft over det, noget som stemmede for Brystet og gjorde døsig; under dette Fattigdommens evindelige Taagedryp, som faldt og faldt og holdt al anden Lyd ude, var hans Barndom gledet hen; de klamme Draaber havde slukket hans Tanker, og alt, hvad han havde syslet med, var sovet ind under deres ensformige smaagrædende Nynnen.

Han gik hen og slog op i Vejviseren for at finde Skoleadresser. Blev det ikke Friluftsliv, anden Luft blev det dog og andet Lys.

— Det var Ret, min Dreng! sagde Faderen og lagde en Bunke Skattelister til Side.

Og saa gik Jørgen ud og kom hjem igen hen paa Eftermiddagen. De Skolebestyrere, han havde truffet, havde skrevet hans Navn op og givet ham Løfter. Før efter Ferien kunde han naturligvis ingen Timer vente.

Men til Ferien havde han Indbydelse fra Aages Onkel, Dyrlæge Vallentin, der havde en mindre Gaard i Nærheden af Roskilde. Jørgen havde truffet ham en Gang hjemme hos Aage. Aage og han skulde sammen derud.

— Jeg havde ellers tænkt, du skulde hjulpet mig lidt i Ferien, sagde Faderen; men rejs du kun. Den Fornøjelse under jeg dig saamænd gærne.

— Herregud, skal vi af med min egen

Dreng, sukkede Moderen og føjede lidt efter til: den Rejse kan da Gud ske Lov ikke koste meget.

— Nej Mo'r; en Krones Penge.

— Men jeg vil savne dig.

— Det er jo ikke mere end et Par Mil her fra.

— Men dog saa langt, at jeg ikke kan faa sagt god Nat til dig hver Aften og vide dig i Seng oppe paa dit Værelse.

— Børnene kan da ikke hænge hjemme al Tid, sagde Faderen lidt gnavent.

Moderen svarede ikke; hun sukkede blot.

Et Par Dage efter rejste Jørgen.

Men han rejste ene. Aage var blevet forkølet og maatte ikke tage med; han skulde komme senere. Dyrlægen havde skrevet, at Jørgen ikke behøvede at vente.

Det var en sollys Juliformiddag, han kørte ud af Kjøbenhavns Banegaard. Straks Toget kom udenfor Glashallen, faldt der en Solstrime ind over Kupeens gulmalede Træsæde og lidt op ad Vognvæggen. Og den Solstrime blev der; kun at den flyttede sig lidt, eftersom Banen svingede.

Jørgen sad ved Vinduet og saa ud. De kørte en Stund mellem Huse og Haver; saa begyndte Husene at slippe op, og Haverne

bredte sig til store Gartnerianlæg og gled til sidst over i Marker. De var ude paa Landet.

Han sad og saa ud over disse Marker, som laa helt ud til Horisonten, flade og frodige i Solskinnet, saa ud over dem alle, ud i Sollyset, uden at søge sig et bestemt Punkt frem. Træer og Huse gled ham forbi som skiftende Farver under den brede Sommerhimmels dirrende blegblaa, der hele Tiden fulgte. Han følte sig, som var han kommet op til Jordens Overflade efter aarelang Sygnen i dybe Gruber. Disse aabne Markdrags Lys vaskede ham ren og gjorde ham smidig. Der strømmede sommerlun Frodighed ind til ham gennem det aabne Vindu, og han sugede den til sig, lod den dysse ham hen i Døs, mens han i ung, tryg Glæde sad og drømte om lange Vandringer over Gærder og Grøfter, om halvgemte Stier mellem modnende Kornmarker og om ensom Himmelstirren bag skyggende Pilehegn.

Han var glad ved, Aage ikke var med. Saa kunde han gøre sine Ture ene. Og ene maatte man være for at komme denne Markstilhed nær.

Toget holdt ved Hedehusene, og dér skulde Jørgen af. Han samlede sit Rejsetøj sammen, lidt utilfreds alligevel over at faa sine Drømmerier afbrudt; han sad saa uforstyrret stille med

dem og tænkte i Grunden slet ikke paa at faa dem virkeliggjorte i saadan en Fart.

Aages Onkel holdt i Stationsskyggen med en Enspænder.

— Go' Da'! go' Da' De! raabte han, da han saa Jørgen komme frem i Døren.

Jørgen lettede paa Straahatten.

— Kravl De op her! Et flinkt Tog at køre med, det Tog.

— Aa ja.

Det havde Jørgen slet ikke tænkt over.

— Hvordan har Aage det saa?

— Han ligger.

— Nu har jeg min Salighed hørt det med! Sommerdage! Og saa sidder min Svigerinde naturligvis og giver ham varme Klude paa Brystet ovenikøbet. Og synger Salmer

Saa kørte de; ud af Stationsskyggen, ud paa den solhede Landevej.

— Nu maa De ikke gaa hen og gøre os Frøken Poulsen tosset, naar De nu bliver hos os i nogen Tid.

Jørgen lo tørt og tvungent. Altsaa der var Damer paa Gaarden! Han blev med ét saa usikker. Det havde han aldeles ikke tænkt paa. Han var overrumplet. Alt det, han havde siddet i Kupeen og lavet sammen om ensom Stilhed og menneskefjærnt Markliv, slap ham ud af Hænderne, og hele hans Ferieplan,

som han den sidste Uge havde drømt omigen og omigen hver Dag. Alt sammen tog det nu en anden Retning. Han følte sig fremmed. Markerne laa omkring ham, tæt ved og langt borte, i farveløs Solbrand; al Ting var visket ud i Flimmer og Gnitren.

— For ellers lærer hun sgu ingen Ting.

— Lærer?

— Ja Husholdning naturligvis.

— Naa saadan.

Jørgen syntes ikke rigtig om denne Dyrlæge; hans Stemme var saa støjende, og saa talte han saa klodset om Frøken Poulsen. Og hende kunde Jørgen ikke faa sine Tanker fra; de havde flokket sig om hende i samme Nu, de slap Feriedrømmene; og de holdt saa ivrigt fast, ligesaa ængstelige de var. En Dame. Det stod uklart for ham, som om noget, han længe havde gaaet og længtes efter, pludselig havde grebet ham. Og han følte sig paa én Gang kuet og nysgærrig. Hun maatte gærne skyde op af Landevejen med det samme, og alligevel ønskede han Gaarden et Stykke borte endnu.

Vognen skumplede og stødte. De kørte paa Markvej; Jørgen havde ikke lagt Mærke til, at de var drejet af fra Landevejen. Nu saa han det først. Og da han hørte Dyrlægen brumme over de mange Stene, gik det op for ham, at de havde siddet tavse længe.

— Der ligger Gaarden.

Dyrlægen pegede med Pisken paa en Klynge Træer, som stod ved Vejen et Stykke fremme.

Jørgen tog Vejret i et langt Drag og rettede sig. Rank og voksen maatte han for enhver Pris se ud, naar de svingede op for Døren.

Nu var de tæt ved Gaarden. Han kunde høre de høje Popler suse svagt og rasle dovent med de haarde Blade. Dyrlægen slog et flot Knald, og to store gule Hunde kom farende ud af den aabne Port og lige løs paa Vognen. De glode op og gøde og holdt sig springende ved Siden af Forhjulene.

Saa svingede Vognen ind igennem den brolagte Port, hvor Hjulene skrattede og larmede, og hvor der var kølig Skygge, og ud igen i Solskinnet, op for Stuedøren. En Flok Duer smældede til Vejrs, og begge Hundene fik Forpoterne op paa Vognen; Halerne gik paa dem, og Tungen hang dem ud af Halsen.

Der var ikke et Menneske at se. Jørgen mønstrede i en Fart alle Vinduer og opdagede en Morgenkappe og et Par Øjne over et Fortræksgardin. Hvad Farve Øjnene havde, fik han ikke set; han tog sine til sig i samme Nu; men han havde en Fornemmelse af, at de var blaa.

Solen brændte i de lave Længers hvide

Kalk og paa det tørre Straatag. En Karl kom ud af en Dør ovre i Portlængen og klaprede i tungt Træskotrav over imod Vognen, og i Hælene paa ham et Par Drenge.

Jørgen og Dyrlægen var allerede nede; Dyrlægen stod med begge Hunde op ad sig og klappede dem og lod sig slikke og saà saa over paa Drengene.

— Hvad ta'er I jer for?

— Vi hjælper Lars med at fordre Hestene.

— Har I ikke andet at bestille?

— Nej.

— Naa det er sandt, det Rak har jo Ferie.

Og saa fortsatte han med Hundene.

— Se saa Thor, se saa, se saa! Ja det er godt, gamle Fyr! Lad det nu være godt!

Han gik bag om Vognen over til Jørgen, som stod og trak sin Koffert frem under Sædet.

— Naa, velkommen With! Nej ved De hvad, lad nu den Koffert være. Pigerne skal sgu da ogsaa ha' noget at bestille. Lad os nu komme ind.

De gik ind i den lille Forstue, hvor der var snevert med Plads. Loftstrappen tog Halvdelen. Jørgen fik sin Hat op paa en Knage, som i Forvejen bar et Par Stigbøjler, og Dyrlægen smed Pisken ind i Krogen under Trappen.

Saa kom de ind i den store lavloftede Dagligstue, og samtidig kom den lille, svære

Fru Vallentin farende inde fra en anden Stue; hun havde Køkkenforklæde paa og det ene Ærme halvt opsmøget.

— Naa er du endelig der, Emma! Ja det er Hr. With, og det er Aages Tante.

— Maden passer ikke sig selv, min Ven! svarede Fruen og strøg sig med Armen over den svedende Pande. Velkommen Hr. With, og til Lykke med Eksaminen!

— Det er sgu sandt, det har jeg rent glemt; gratulerer! skyndte Dyrlægen sig at faa sagt.

— Nu skal jeg vise Dem Deres Værelse — — men Aage, min egen Aage, hvordan har han det? afbrød Fruen sig, i det samme hun var ved at faa Jørgen ind i den næste Stue.

— Aa han ligger med fem Dyner paa og et Lagen om Halsen, snærrede Dyrlægen og gik tilbage mod Forstuen.

— Den Stakkel! Men kom De med mig!

Dyrlægen var allerede ude i Forstuen igen, og Jørgen fulgte med Fruen.

De gik ind gennem den lille Spisestue, som vendte mod Haven og havde Dør ud til den. Jørgen fik lige set noget af en gruset Gang med et trekantet Stykke Skygge ind over. Hvor Skyggen kom fra, fik han ikke opdaget, for Fruen havde ham allerede inde i et Værelse paa Størrelse med Spisestuen.

— Her, Hr. With. Nu maa De lade, som De er hjemme.

— Tak, stammede Jørgen. Han var rød i Hovedet og genert; hun talte til ham som gammel Bekendt, og han havde dog aldrig set hende før.

— Den Dør dér fører ind til det egentlige Gæstekammer, og den dér til Frøken Poulsens Værelse. Men det skal ikke komme til at genere Dem. Vi behøver slet ikke at gaa denne Vej. Der er to andre Indgange til de Værelser.

Jørgen saa paa de to Døre og kunde ikke finde paa noget at sige.

— Ja nu maa De undskylde os; før Middagen er overstaaet, har man ingen Fred paa Landet. Knebent nok saa. Men De kan nok finde Dem til rette selv, ikke sandt? Dér udenfor Deres Vindu har De Gaarden, og Haven er De i, bare De gaar ind igennem Spisestuen.

— Ja Gubevares! Han forsøgte et Buk.

Saa gik Fru Vallentin, og Jørgen var alene.

En stor Spyflue summede op og ned ad det ene Vindu og stødte en Gang imellem mod Ruden med et Bums; ellers var der ingen Lyd at høre. Jørgen blev staaende midt paa Gulvet og saa sig om og vidste ikke, hvad han skulde røre sig til. Hvad skulde han der

overhovedet, saa komplet fremmed som han var? Nu skulde han begynde paa at leve sig sammen med disse Mennesker og alt her omkring ham; vænne sig til det, hvis det i det hele taget kunde lykkes ham. Det krøb i ham, som skulde han til at begynde paa et tungt Arbejde, han ikke havde Spor af Lyst til. Alle disse nye Mennesker. Hvor det var dumt med Menneskene; alle Vegne var de ham i Vejen og forstyrrede. Og pludselig længtes han saa inderlig hjem igen, tilbage til det solfattige Hjem, hvor han kendte alt ud og ind, og hvor intet kom ham paa tværs og tvang ham ud af den Vane, han slentrede af i, jævnt og mageligt.

Den Seng dér med det hvide Tæppe over, den var ren og skinnende, men det var ikke hans Seng; hans Moder havde ikke redt den, hans hyggelige Moder. Hun stod saa tydelig for ham; Billedet af Hjemmet samlede sig om hende. Og hun sad der inde i Byen og længtes efter ham; begge to længtes de.

Han vilde skrive ind til hende straks. Brevpapir og Konvolut havde han i Lommen og et Blyant. Det kunde godt gøres med Blyant. Hjemmefra havde han Frimærker paa Konvoluterne.

Der stod et Bord foran Vinduet; der kunde han sidde. Moderen vilde blive glad.

Ligesom han vilde begynde, fik han Øje paa en Ørentvist, som kom krybende hen over Vinduskarmen. Han fejede den ned paa Gulvet med Blyantet og traadte den ihjel.

Kære Moder! skrev han.

Og saa saà han ud i Gaarden, over paa Portlængen, for at samle en Begyndelse.

Portlængen kastede et Par Alen Skygge langs sig, ellers laa Gaarden i Sol. Duerne spaserede rundt derude, og af og til kom en Spurv eller to flyvende ned, sad et Øjeblik paa en Brosten eller hoppede lidt omkring og fløj saa igen. En af de to store Hunde laa ved Vandposten med Hovedet paa Forpoterne og sov i Solskinnet.

Jørgen lagde Blyantet og lukkede Vinduet op.

Saadan en Fred der alligevel var over den Gaard! De saà saa trygge ud de Straatage. Han stirrede ud paa dem og syntes tilsidst, han ikke havde set paa andet siden sin Barndom, saa hjemlige forekom de ham. Den Ro der var over dem! De laa dér i den stille Sommerdag, som om der ikke var andet end stille Sommerdage til hele Aaret rundt. Og over dem den varmedirrende blaa Himmel. Alt sammen saa lysende, lydløst.

Han tog Blyantet igen men kunde ikke finde paa noget og havde egentlig heller ikke

rigtig Lyst mere. Konvoluten var faldet paa Gulvet. Da han vilde tage den op, kom han til at se paa Ørentvisten, han havde traadt ihjel før. Før? Han syntes alligevel, han begyndte at føle sig hjemme.

Brevet fik vente. Det var i Grunden Synd mod Moderen. Men han kunde ikke. Naar han ikke længtes, hvad skulde han saa skrive for? Og han længtes alligevel ikke.

Jørgen hentede sin Hat og gik ud i Haven. Der var ingen i Stuerne.

Og heller ingen i Haven. Han stod lidt i den aabne Spisestuedør og saa ned over Midtergangen. Den trekantede Skygge, han havde faaet et Glimt af før, kom fra en spidstoppet Busk, som stod i et Plænebed. Gangen gik midt gennem Plænen og delte den i to Dele, der bredte sig til begge Sider, lysegrønne og aabne for Solen. Ude om Randene stod Buskads og yderst den høje Række Popler, der gik hele Gaarden rundt; oppe i Toppen var Poplerne visne og stak de knastørre Grene til Vejrs i Varmen; men nede om Stammerne sad Bladene tæt, og kun et enkelt Sted kunde Jørgen skimte Marker i Sol bag dem.

Han gik ganske langsomt ned ad Midtergangen, fra Solskinnet ind mellem to høje Hasselhække, hvor Skyggen var klam og Luften sur af vaad Jord, som om der aldrig faldt Sol.

Og saa løb Gangen ind i et Lysthus.

Jørgen blev staaende i Indgangen og kikkede ind. Der stod en Bænk og et Bord, og paa Bordet laa en lille straaflettet Sykurv. Han blev rød i Hovedet og kom i det samme til at tænke paa Døren ind til Frøken Poulsens Værelse. Han havde saa smaat glemt den. Nu kom Tanken over ham saa pludselig, at han fik Hjærtebanken og blev stakaandet. Det maatte være hendes Kurv. Og saa gik han paa Tæerne hen mod Bordet og lettede forsigtigt Laaget op, men slap det i en Fart og var i et Nu henne ved Indgangen igen. Han syntes der kom nogen. Men der var ingen at se.

Ad en Sidegang gik han videre. Gaa tilbage til Kurven turde han ikke. Han saa flygtigt hen til den. Der laa Solpletter paa Bordpladen.

Der var en lang Stikkelsbærgang med brede Ærtebede inde bag Buskene. Han pillede mekanisk et Par halvmodne Bær, bare for at have noget at bestille og lade rolig og ligeglad drivende, hvis nogen kom. Saa lidt tænkte han paa Bærrene, at han ikke smagte, om de var sure eller ej.

Og nu kom der nogen.

Inde fra Ærterne raslede det som af en stiv Kjole, og lidt efter kom Morgenkappen frem over et Par lavere Ris, og tilsidst pressede

en ung Pige med et Fad Ærter i Armen sig ud mellem et Par Stikkelsbærbuske og tog Vejen ned igennem Gangen forbi Jørgen.

Hun gik til og havde travlt; det var alt det, at hun nikkede, da han hilste; og saa var hun borte.

Jørgen stod og stirrede efter hende. Han havde holdt Vejret, mens hun passerede, og kun set halvt paa hende. Nu hun var borte, syntes han, hun havde fyldt hele Gangen, og at Haven var gledet bort, og blot hun havde været der. Alle hans Nerver havde hun spændt og fanget alle hans Sanser og fyldt hver enkelt af dem helt. Nu slappedes alle Sanser igen og laa som døde, og han øjnede ingen Ting. Først lidt efter lidt skød det frem for ham igen, Stikkelsbærbuskene og Ærterne der inde. Og tilsidst havde han Samling paa det alt sammen, Gangen og Solskinnet og den blaa Himmel.

Men det stod dødere end før.

Han havde hilst, men meget skødesløst, saa forvirret som han var. Hatten var ikke kommet til at sidde rigtigt efter den Hilsen; han rettede lidt paa den. Gud ved, hvordan han i øvrigt havde taget sig ud? Det vilde han give meget for at vide. Naturligvis forfjamsket.

Et var han sikker paa. Øjnene var blaa. Dem havde han faaet set; hvordan vidste han

ikke. De var faret forbi ham, og han havde lige bevaret Fornemmelsen af den blaa, spillende Farve.

Hvor skulde han nu gaa hen? Blive staaende dér var der ingen Mening i.

Saa drev han videre og kom op paa en Høj i Udkanten af Haven.

Der laa de for ham i Sollyset, de vide Marker med Bøndergaardene plantede ud hist og her. Langt ude ragede Roskilde Domkirkes to tynde Spir op i Himlen, og et smalt Stykke af Fjorden blinkede hvidt frem mellem et Par Bakker. Den solhede Luft stod dirrende ud over det alt sammen, og oppe over hans Hoved raslede Poppebladene døsigt.

Han sad paa en Bænk og stirrede. Vidste han bare, hvad der skulde blive ud af dette. Hvad kom nu i Grunden Frøken Poulsen ham ved? Ikke det ringeste. Naa. Tossestreger altsaa. Kendte han hende maaske eller hun ham? Det var lige meget, om de kendte hinanden eller ej, eller om hun hed Frøken Poulsen eller hvad. En ung Kvinde var hun, en ung Kvinde.

Sollyset flimrede og flimrede, og han fik en Fornemmelse, som gled han langsomt ud mod noget, han ikke havde Styret over.

*   *   *

Ved Middagsbordet blev han præsenteret. Hun rakte ham Haanden, en fin lille Haand, som faldt saa blødt i hans og forekom ham saa skør. Og saa smilte hun og saa paa ham.

— Jeg havde saa travlt før oppe i Ærterne, derfor fik jeg ikke hilst paa Dem.

Ikke Spor af Forlegenhed. Hun talte til ham som Fru Vallentin og Dyrlægen, ligefremt, som havde de truffet hinanden mangfoldige Gange før. Han stod dér med sin Højtidelighed og var rød og kunde som sædvanlig intet Svar finde. Men det susede for Ørene paa ham, og Luften blev saa lind.

Om hun var køn eller grim, saa han slet ikke. Smilet, Stemmen og det bløde Haandtryk var alt, hvad han sansede. Egentlig vidste han heller ikke, hvordan Stemmen lød. Den havde Kvindeklang og kom imod ham blød og varm som Haandtrykket.

De kom til at sidde lige over for hinanden. Han talte med Dyrlægen og saa i Pavserne forsigtigt over paa Frøken Poulsen, saa inderlig nysgærrig. Og hver Gang mødte han et Par Øjne, som saà saa klart paa ham, saa klart og saa spillende aabent, som sagde de du til ham. Og alligevel sad han med en Fornemmelse, som om de Øjne sønderlemmede ham inderst inde og tog hver Stump fra de dybeste Kroge frem i Lyset.

Da de rejste sig, og hun rakte ham Haanden til Velbekomme, rødmede han ikke, men saa paa hende og bukkede. Og da hun lidt efter kom udenfor i Haven og spurgte efter sin Syæske, fik han Mod til at sige, at han havde set en oppe i Lysthuset. Men han løb ikke efter den. Han stod ærgerlig og flov og saa hende løbe og vilde springe efter og faa sin Kejtethed kuet; men blev og nøjedes med at følge, hvor Kjolen slog hende om Benene ved de smaa hurtige Trin, og hvor Overkroppen vuggede, og hvor Solen lyste i Nakkepurret. Ung var hun, og han syntes, hun saa godt ud.

Hun kom tilbage rød i Kinderne og let forpustet.

— Puh! saadan en Smule Løbetur, og det dumme Tøj hænger allerede fast!

Hun vrissede med Kroppen, saa Kjolen svingede om hende. Al den Naturlighed drog Jørgen og gjorde ham ør; han svimlede svagt og fik saa indvendt:

— Jamen De løb ogsaa saa stærkt.

— Kalder De det stærkt!

— Ja—a.

Han vidste hverken, om hun var løbet stærkt eller langsomt, blot at hun var løbet. Men noget maatte han sige; han maatte tale med hende, i Lag med hende. Foreløbig gaa blindt paa, saa kom der nok Mening i det

senere. Der kom noget over ham, som tog Magten fra ham, og han var til Mode, som skyllede et Hav ind mod ham.

— Nej det kan De da ikke kalde stærkt. Jeg kan rigtignok løbe ganske anderledes. Naar Thor og jeg løber om Kap, saa skal De se! — Thor! Thor! raabte hun og fløjtede; men Thor kom ikke.

— Med Thor, Hunden?

— Har De set den?

— Ja.

— Det er et dejligt Kræ. Den vil jeg have med mig, naar jeg rejser. Hvor mon Dyret er? Skal vi gaa og lede det op? Saa kan De med det samme se Haven og Gaarden.

Og saa fulgtes de; Haven igennem og op, hvor Jørgen havde siddet før Middag og set ud over Markerne. De to tynde Spir stod ude i Horisonten. Hun var født der ude og havde levet sine Barneaar dér, og begge hendes Forældre laa begravede i Roskilde. De var døde for flere Aar siden, Moderen sidst. Hun havde slet ingen at holde sig til. Lidt Penge havde hun arvet; nu vilde hun lære Husholdning og saa tage ud og bestyre et Hus.

Jørgen saa paa hende. Hun sagde det saa sikkert, at han følte sig selv som den slappeste Driver, der var til.

Da han den Aften gik i Seng, havde de

talt og let og næsten leget. Han begreb ikke, hvordan det var gaaet til, og kunde hverken huske, hvad han eller hun havde sagt. Han tog sig selv i at smaanynne. Aldrig før havde han følt sig saa ung eller set saa meget Lys om sig.

Og han laa i Sengen og lyttede efter, om han ikke kunde høre hende inde paa Værelset ved Siden af. Men ikke en Lyd hørte han. Søvn fik han ikke. Han tænkte. Hverken paa i Dag eller paa i Gaar eller paa i Morgen. Han gled ude i Solflimren og havde ikke Grund under sig, vuggede og gyngede og gled og var saa lykkelig svimmel.

Tidlig paa Morgenen vaagnede han efter en kort, urolig Blunden og stod op og gik hen ved Vinduet. Der var stille ude i den halvlyse Gaard; en Due sad paa Taget lige over for og kurrede og kurrede og fyldte Morgenen med sin Kurren.

Formiddagen igennem drev han omkring og gad ingen Ting og var utaalmodig. Efter Middag først var Frøken Poulsen fri. Men saa mødtes de og holdt sammen, til Aftenen kom, og Bordet igen skulde dækkes. Dag efter Dag gik; al Tid var Eftermiddagene deres. Og Jørgen sansede intet uden disse Eftermiddage. Fra han stod op, til Middag var ovre, lagde han Mærke til intet men gik som gennem store,

tomme Lader over koldt Lergulv og i dæmpet Lys. Hjemme fik de korte, ordknappe Breve fra ham, og han fløj deres igennem og lagde dem hen.

De var kommet langt ud i Marken en Eftermiddag og havde sat sig paa et Gærde. Solen faldt gennem Sejgpilenes tjavsede Løv, og der var kun liden Skygge.

— Aa hold min Parasol, bad hun Jørgen og rakte ham den. Nej saadan, ellers river De Hatten af mig. Man skulde saamænd tro, De aldrig havde holdt en Parasol før!

— Det har jeg heller ikke.

Hun lo af ham og flyttede sig lidt for at komme til at sidde bedre.

— Mon her er Myrer?

— Er De bange?

— De væmmelige Tingester. Aa min Hat, min Hat! nu faar De snart over Fingrene!

Jørgen sad og saa paa hende og havde glemt Parasolen.

— Her er for Resten rart ude; synes De ikke? Bare vi havde det Vejr al Tid!

— Her maa være dejligt i alskens Vejr.

— Maaske; naar her var Mennesker.

— Mennesker?

— Ja, Mennesker — saadan som — som De — og Aage, føjede hun til.

— Kender De Aage?

— Ja det kan De tro! Vi har leget sammen.

Jørgen saa paa en Vogn, som kørte langt ovre paa Landevejen. Han syntes, han ikke rigtig kunde lide Aage, siden hun kendte ham. Siden hun kendte Aage; kendte en anden.

— Se nu tier De igen. De længes hjem.

— Næ. Han rystede stilfærdigt paa Hovedet.

— Jo. De er ked af at være her.

Han blev ved at ryste paa Hovedet.

— Der er noget i Vejen.

Hendes Stemme lød saa stille, og hun bøjede sig frem for at se ham ind i Øjnene. Men han stirrede bestandig over paa Vognen; turde ikke flytte Øjnene fra den, saa underlig grædefærdig han var. Aller helst havde han lagt sit Hoved i hendes Skød og drømt sig til Døde under hendes Hænders Kærtegn. Han var veg og forknyt og følte sig ene ude paa et milevidt Hav, ene, med Længsel mod blødt Sommergræs og Søvn i skyggesvale Skove.

Hun rev Græs af Gærdet og dryssede det ud over ham, og brød en Kornblomst og stak den i hans Hat. Men han rørte sig ikke. Saa blev ogsaa hun stille.

Luften lyste af Sol.

— Som vi sidder her og stirrer! Nogen skulde se os! udbrød hun pludselig og lo og rejste sig og rystede Kjolen.

Jørgen kom langsomt op og gav sig til at pille Græsstraaene af. Han tog Hatten og rystede den; der laa Straa paa Skyggen. Men Kornblomsten lod han sidde.

Og saa gik de hjem ad; han med hendes Parasol opslaaet, midt ad Vejen, midt i Støvet; hun inde paa Stien langs Grøften.

Lidt fra Gaarden kom Thor imod dem. Hun tog den i Halsbaandet og halede i den og klappede i Hænderne og kyste ad den. Den gøde og sprang foran hende i smaa korte Hop. Saa satte de i Løb begge to ind igennem Porten.

— Kan De se, vi to kan løbe! raabte hun Jørgen i Møde, da han lidt efter langsomt kom ind i Gaarden.

Men han svarede ikke, lo blot kejtet og gav hende Parasolen og gik ind paa sit Værelse.

Noget senere samme Eftermiddag traf han hende oppe paa Havegærdet. Hun sad og syede; og da hun saa Jørgen, gjorde hun Plads til ham paa Bænken.

Ingen af dem talte. Saa lagde hun Sytøjet i sit Skød og saa ud over Havremarken.

Solen var ved at gaa ned; al Lyd stilnede ude over Markerne, og alle Farver sløredes.

— Sig mig, hvad har jeg gjort Dem i Dag? spurgte hun stille.

— Ingen Ting.

— Saa har De ikke Lov at være saadan.

— Hvordan?

— Det ved De godt.

Han saa, som hun, ud mod Solnedgangen.

— Fordi jeg ikke legede med, da De løb med Hunden?

— Kan De da kun lege?

Hun tog et Par Sting, ganske langsomt, og satte saa Naalen fast igen. Jørgen følte noget komme glidende imod sig, som han ikke turde vige for og ikke havde Evne til at møde. Som hun sad og talte saadan, gjorde hun ham usikker og angst, men drog ham ikke. Han var kun vant til hendes Latter.

— Ja, hvad mener De?

— Enten leger De, eller ogsaa tier De. Vi har aldrig talt sammen.

— Det synes jeg, lo han dumt.

— Ja, der kan De se. De ler ad mig. Nej det kan vist ikke nytte!

Hun tog igen et Sting, sent og nølende. Og saa atter ud mod de spæde Aftenskyer.

— Og dog vilde jeg saa gærne, De skulde tale alvorligt med mig. Ellers fjaser de fremmede, her kommer, al Tid; men de kan ikke andet, alle disse Mejerister og dumme Forvaltere.

— Men Dyrlægen da, og Fru Vallentin, fik Jørgen anbragt.

— Han er saa slagteragtig, og hun snakker

som en Kogebog. De kan ikke tro, hvor ene man kan føle sig.

Jørgen havde bøjet sig forover og sad og stirrede ned i Jorden. Hvert Ord, hun sagde, lagde sig som Tyngsel over ham, og han maatte presse Hjærnen sammen, for at Tankerne ikke skulde skride ud.

Og hun talte videre. Sætningerne kom saa tyste, som bar usikre, ængstelige Tanker dem frem, Tanker som var tænkte i Skumring og havde Skumringens Lød. Og han sad i dødelig Angst for, at hun skulde opdage, hvilken tom Undermaaler, hvilken grøn Dumrian, han var.

— Jeg har kun mig selv. Mig selv fra Morgen og til Aften. Og derfor kommer der somme Tider Trods op i mig mod de andre. Saa vil jeg bort fra dem. Leve et Liv, som ikke ligner deres, et lyst og smukt Liv. Og saa føler jeg, at jeg kan. Men Tvivlen kommer atter og atter. Jeg er saa angst for den Tvivl. For jeg tror de andre har tvivlet sig til det, de er.

Jørgen sad og hørte. Men hans Angst gik over til tung Højtidelighed, mens hun talte. Og for hver Sætning, hun sagde, tegnede der sig for ham som i tynd Taage Linjerne af et Liv, han aldrig havde tænkt paa, han som havde ruget over sit eget og fyldt Verden med

det alene. Og hans eget blev til intet ved Siden af dette ny.

Da hun tav, var det, som laa der ude i den stille Skumring noget han forstod, men ikke turde nærme sig, noget stort tavst, der blot ventede paa, at han skulde tale.

Men han tav, tav som Skumringen, og saa langsomt op paa hende; og derpaa langt ud over Markerne.

Hendes Øjne havde mødt hans med et Blik, som tog hun ham i Ed. Alt det han stirrede ud over Havremarken, kunde han ikke blive det Blik kvit; han følte sig som naglet fast, men kunde ikke finde til hvad.

Den Aften tænkte han tungt og saa sære stive Skygger drage forbi og lægge sig som Mørke foran ham. Og ude fra dette Mørke tog hendes Blik ham i Ed og brændte sig ind i ham. Ud mod det vaklede han.

Dagen efter saa han hende først ved Middagsbordet. Han havde været oppe ved Gærdet, hvor de havde siddet Aftenen i Forvejen. Nu laa Solen igen over Markerne og flimrede, og Havren stod og grode og gyngede saa levende med Axene. Den skar i Øjnene, al denne Sommerdags Frodighed, og brød saa plumpt ind over ham. Han bar paa noget i Slægt med den stille Skumring og de sovende Skygger, en Hemmelighed, han ikke selv vidste at raade,

men som fulgte ham og gjorde ham stille. Han var ikke ene. Der kredsede noget om ham i store lydløse Ringe.

Og han havde ventet at finde hende som i Gaar Aftes Men hun lo ham i Møde, og hendes Øjne lyste som klar Dag, og der var ingen dæmpede Skumringsklange i Stemmen. Han blev forvirret og fik en Fornemmelse, som gik Hjærnen pludselig i Staa midt i et haardt og tungt Arbejde, og han blev træt i alle Nerver.

Men han maatte følge hende som før, fanget af hendes Legen. Kun at han pludselig kunde bryde Legen af og falde i Staver og stirre paa hende, til hun lo ham vaagen igen.

Saa en Dag kom Aage, underlig klar i Øjnene men med runde, røde Kinder. Der var kun fire Dage igen af Ferien.

Dyrlægen blev glad; han havde ikke haft megen Fornøjelse af Jørgen. Nu begyndte han at trække rundt med Aage. Men Aage kunde ikke gaa lange Veje og blev hurtigt stakaandet og træt.

Og Emma Poulsen mødtes ikke med Jørgen to Eftermiddage. Hun var mest paa sit Værelse, siden Aage var kommet. Aage spurgte evindeligt efter hende; men Jørgen lod ligegyldig. Han var tvær imod Aage og ønskede ham i Kjøbenhavn de hundrede Gange om Dagen.

Og ved Maaltiderne saa Emma Poulsen kun sjældent over til Jørgen, og al Tid som langt borte fra. Men talte hun til Aage, var hendes Stemme saa underlig mild.

Den sidste Eftermiddag kom. Det var Solskin og varmt, med smaa stumpede Skyer paa Himlen og Sommerfugle i de døsigt ludende Blomster.

Oppe paa Gærdebænken traf Jørgen Emma Poulsen. Hun sad og legede med sin halvt aabne Kniv og prøvede paa at faa den til at sidde fast i Bænken ved at svirre den rundt i Luften, saa den faldt ned med Spidsen mod Sædet. Men hun gjorde det klodset. Jørgen stod lidt og saa paa hende. Hun lo op til ham, hver Gang det mislykkedes; og han lo med. Deres Latter var dæmpet og slyngede sig sammen i den myge, varme Luft.

Saa rejste hun sig og gik hen til et Træ og skar et J. W. i Barken. Og hed i Kinderne skar Jørgen nedenunder et E. P. Og saa lo de igen. Men saa vilde hun skrabe ud, hvad hun havde skaaret. Jørgen stak hendes Kniv i Lommen og trak sig ind mellem Buskene; hun fulgte efter ham. Og der begyndte en kælen Jagt rundt om det samme Par Buske. En Strimmel af hendes Kjole blev hængende paa én; hun tog Strimlen og slog den om Halsen paa Jørgen og trak ham baglængs ind

til sig. Der stod hun saa med ham i Armene; og han følte hendes Aande komme i hurtige, glødende Strømme ned over hans Ansigt, dybt, dybt inde fra Brystet, som han mærkede bølge. Han lukkede Øjnene, og alle hans Tanker fløj bort, tyst som Fugle i Natten, og hans Sanser blev én Strøm, som slog vuggende om ham.

Men saa slap hun pludselig og bad om Kniven og gik langsomt ud mellem Buskene.

Han fulgte ikke. Han stod og saa efter hende, sløv og lammet, med en Fornemmelse, som var der faldet en tung Gren ned foran ham og havde knust noget. Og han blev der oppe ved Gærdet, til han hørte dem raabe hans Navn nede fra Huset.

Vognen holdt for Døren. De skulde køre.

Da han kom ud af den lukkede Nøddegang, stod Emma Poulsen midt paa Græsplænen og stak en Rose i Aages Knaphul, og Thor laa og strakte sig i Græsset. Aage kaldte Jørgen hen til dem, og Jørgen gik nølende ind paa Plænen. Emma Poulsen blev staaende og pillede ved Rosen og saa ikke paa Jørgen. Saa tog hun en Reseda og satte hos Rosen. Jørgen havde stillet sig lidt fra dem og gnubbede Thor med Stokken. Aage smaalo ned til Emmas Fingre; men ingen af dem sagde noget.

Saa blev hun tilsidst færdig med Aage og

satte langsomt en hvid Knop i sit eget Bryst. Og laa længe paa Knæ ved Beddet og rejste sig sent med en Reseda, som hun rakte Jørgen uden at se paa ham.

— De skal vel ogsaa have en, sagde hun som i Forbigaaende, og løb ind i Spisestuen.

Hun var ikke ude ved Vognen, da de kørte.

Jørgen sad sløv og stirrede ud over de aftenstille Marker.

Langt nede dampede en Eng.

V.

Træffes 3—4 stod der paa Skolebestyrer Fris' Dør.

Jørgen havde banket to Gange, men ingen havde svaret. Han hørte det larme nede i de lange Skolegange, og skræppende Drengestemmer lød op til ham. Der blev stormet ned over Trapperne.

Bestyrerens Værelse laa paa tredje Sal. Og Klokken var lidt over tre.

Saa bankede han én Gang til. Stadig intet Svar. Men nu lød der tunge, afmaalte Trin i Trappen, og en brummende Nynnen. Han vendte sig og saa en høj, sværtbygget Mand komme op mod ham. Manden var i sort Frakke og høj Hat og havde et langt vikset Overskæg. Mere kunde Jørgen ikke se; for Manden gik og saa ned i Trappen. Først da han stod foran Døren, ved Siden af Jørgen, spilede han et Par store lorgnetdækkede Øjne op og glode Jørgen ind i Ansigtet, som vilde han stirre ham tværs ud igennem Muren.

— De ønsker?

— Jeg vilde gærne tale med Hr. Skolebestyrer Fris.

— Det er mig. Værsartig!

Hr. Fris smækkede Døren op og lod Jørgen gaa først ind. Døren slog mod noget, der stod bag den. Og saa skød Hr Fris den i igen og satte sin høje Hat oven i en Bunke Stilebøger, der laa i Vinduskarmen. Alle Vegne laa der Stilebøger; paa det runde Bord midt i Stuen og paa de to Stole. Og et Landkort drev, skævt rullet sammen, i Chaiselongen.

— De vil mig?

— Jeg søger Timer.

— Timer! Gud hjælpe os! Tror De jeg har Timer?

Jørgen saa paa Hr. Fris, der stod og rodede i Bogbunkerne paa Skrivebordet og vendte Ryggen til. Hvad skulde han svare?

— Har De undervist før?

— Nej.

Hr. Fris trak paa Skuldrene.

— Studerer De?

— Ja

— Hvilket.

— Theologi, løj Jørgen og blev rød.

— Og De hedder?

— With.

— Søn af Rodemester With?

— Ja.

— Jeg kender Deres Fa'r. Men hvorfor i Himlens Navn vil De undervise? Har De aldrig gaaet i Skole? Har De set værre Humbug end Skoler? Lad os bare være ærlige.

— Jeg skal leve.

— En anden Sag. Men for fyrretyve Øre Timen, hvad? Jeg gjorde det sgu ikke, sagde Bestyreren. De ser formodentlig idealt paa Sagen?

Jørgen saa slet ikke paa Sagen.

— Forretning, min Kære, Forretning! Kender De ikke Parolen. Bygge Huse, lave Knivpulver, stemple Ølpropper, holde Skole. Det nytter ikke at skabe sig. Der er syv Carl Nielsen'er i Skolen; hvem Pokker kan interessere sig for hver enkelt Hr. Carl? Og Lærere til fyrretyve Øre; lutter udannede Bæster. Hr. Petersen siger til en Dreng, at Drengens Mo'r er en beskidt Kælling; Kællingen kommer rendende. Det er naturligvis kedeligt. Men i Himlens Navn! Nej, Kære, Kære! bare intet Skaberi. Slide og tjene og gi' ud og slide og tjene. Jeg har sandt for Dyden ingen Timer til Dem.

— Ja ja da.

Jørgen bukkede, og Hr. Fris bukkede og fulgte ham til Dørs.

Og saa gik Jørgen ned ad de brede Trapper.

Der laa sammenkrøllet Papir paa de slidte Trin, og en glemt Madkasse stod i en Vinduskarm.

Ingen Timer fik han, hverken hos Hr. Fris eller andre Steder. Han drev ned ad Gaderne med Hænderne i Lommen og stod stille lange Tider udenfor Manufakturhandleres Vinduer og ved Boglader og Høkerbutiker; inderst inde ret fornøjet med Udfaldet og saa smaat glad over alligevel ingen Baand at have faaet paa sig. Hvad interesserede det alt sammen ham? Ikke en Smule. Nu havde han opfyldt sin Pligt og gjort, hvad han kunde. Naar der ikke var Timer at faa, saa var der ingen; det var sikkert. Og denne Sikkerhed gav ham en ligeglad Ro, som han befandt sig vel i. Han nød Travlheden omkring sig; disse Fortovstrømme af Folk og Gadernes evindelige Vogne. Ikke Spor kom de ham ved; ingen Krav havde de paa ham, og ikke en Tomme gad han give dem.

Moderen stod ude paa Trappen, da han kom hjem. Det ærgrede ham straks.

— Naa, min Dreng?

Kunde hun ikke give Tid? Og saa saà hun saa spændt ud.

— Ingen. Han rystede paa Hovedet og saa ikke paa hende.

— Slet ingen?

— Nej naturligvis.

Og saa gik han ind i Gangen, forbi Moderen,

som blev staaende lidt ude paa .Maatten. Jørgen hørte et træt Suk. Saa kom hun ind og lukkede Entredøren stille efter sig og gik videre, ind i Stuen, gik saa arbejdstræt og tungt og tav med sin Skuffelse. Jørgen kendte saa godt den Gang. Saadan vilde han mindes hende længst. Og alligevel ærgrede den ham al Tid. Den var saa opgivende. Og Herregud, saa længe der bare var Liv, var der jo intet at opgive. Han havde faaet en underlig uformelig Tro paa dette, han kaldte Liv. Der laa noget udenom ham, syntes han, som havde Bæreevne, og som man trygt kunde regne paa. Men han blev al Tid svimmel og fik Overbalance, naar han vilde gøre Prøven. Han kunde brede Armene ud for at fange det ind til sig; men de faldt hver Gang slapt ned, og han stod saa dum og gad ikke mere. Alligevel vidste han, det som havde Bæreevne laa der.

— Ja, du maa blive ved, blive ved at gaa til dem, til du faar noget, sagde Faderen; vi maa anstrænge os det, vi evner.

Al Tid dette ulidelige Hastværk, tænkte Jørgen; men han tav og svarede ikke.

Han skulde hjælpe Faderen, til han fik Timer. Og saa for Resten tænke over et Studium.

Men alle hans Overvejelser fandt ham intet Studium.

Dagene gik.

Jørgens Tanker kunde tage fat paa, hvad de vilde; blev han ene, slap de alt og kredsede ned om Emma Povlsen og satte sig til Hvile og borede sig ind som Spurve i et Kornneg Vinterdage. Og største Delen af Dagen var Jørgen ene.

Emma Povlsen stod for ham, hvor han vendte sig; alle Vegne saa han hendes Nakkepur og hendes ranke Ryg; og Blikket, som tog ham i Ed, fulgte ham og fulgte ham. Han bar hende rundt, hvor han gik. Aften og Morgen laa han i Sengen og tænkte hende frem og fablede frem Situationer, de aldrig havde oplevet. For alle de oplevede gled sagteligt ud for ham og stod som varm Dis om hendes Skikkelse. Legen i Buskene var ham et vigende Minde, som fjærnt ude fra fik hans Blod til at suse og hedede hans Legem.

Tavsere end før gik han omkring i Hjemmet. Hans Svar var tvære og gnavne, naar Moderen spurgte, om han ikke var rask. Og han var studs og uvillig, naar han hjalp Faderen. Men han taalte alle Skænd og tav, naar Faderen bad ham være høflig i det mindste. — —

En Formiddag i September drev han ind gennem Studentersamfundets Port, kom langsomt op ad Trappen for at holde Hjærteslaget roligt og stod et Øjeblik udenfor Døren og stirrede paa den store, hvide Plade. »Studenter-

samfundet« stod der med sort Skrift tværs over den. Jørgen tog forsigtigt i Laasen og kom ind i en Entre, hvor et Par Hatte og Huer hang paa Vægknagerne, og fire fem Stokke stod i et gult Stativ. Der var ikke et Menneske. En Dør var overklistret med skrevne Papirstykker og en stor trykt Sessionsplakat; paa de skrevne stod der om Undervisning og Manuduktion. Jørgen gav sig Tid og læste et Par af dem igennem, hængte saa sin Hat, strøg op i Haaret og rettede paa den lidt runde Ryg og gik videre, ind i de smaa trange Værelser, som Strædet udenfor kun laante sparsomt Lys.

Der sad en sammenkrøben ældre Mandsling ganske alene i det første. Han vendte Ryggen til Jørgen og dukkede en Gang imellem Hovedet ned og krummede sig tættere sammen; og hver Gang hørte Jørgen en slubrende Lyd.

Fløjdørene ind til Naboværelset stod paa vid Gab, og der kom Stemmer der inde fra. Jørgen gik forsigtigt hen og kikkede ind. Der sad fire ovre i en Sofa, og ved Bordet midt paa Gulvet fangede han en skægløs Profil, som talte med tynd Stemme, og ligeoverfor den et tykt sort Skæg. Han gik ikke der ind, men satte sig hen ved Bordet hos Mandslingen, som netop havde to Fingre og en Bollestump nede i en Sjat Kaffe. Mandslingen saa slet ikke paa ham, men fik Koppen op til Munden, lænede

sig bag over med et Ryk og suttede Sjatten i sig. Saa satte han Koppen, drejede Ansigtet om mod Jørgen, stirrede paa ham som en dagblind Ugle, drejede Ansigtet bort igen og rejste sig og gik paa store, slæbende Fødder.

Jørgen tog en Avis, som laa paa Bordet, og satte sig til rette i Sofakrogen, lænede sig helt tilbage i den, for at ingen skulde lægge Mærke til ham. Han følte sig saa lille af Vækst under Stemmerne inde fra Naboværelset.

Det var Dagsnumret af »Social Demokraten«, han havde faaet fat i. Han begyndte paa den første Artikel. Men Ordene i den var ham saa anstrængende voldsomme og gjorde ham træt, før han fik den ud. Han blev siddende med Bladet foran sig, som om han læste. Der var en vaad Kaffeplet paa det.

— Bønderne — nej saamænd om de gør! hørte han den tynde Stemme paastaa.

— Jo — Jyderne; De kender ikke Jyderne, svarede en glat, ilsom Røst. Det maatte være det sorte Skæg.

— Oprør — aldrig!

— Som én Mand!

— Naa, om saa Jyderne da! men de øvrige?

— De kommer — — —

En Lattersalve skar Resten bort.

— Den fregnede Mary?

— Nej røde Ammy, lød det gennem Lat-

teren, hende i Læderstræde! Nej, du er god, min Dreng! Hende kender jeg sgu bedre end du.

Og saa hørte Jørgen igen de to med Opøret, mens Latteren døde hen i Stemmesummen.

De enkelte Ord fik han ikke, og han gjorde sig ingen Ulejlighed. Han faldt i Staver over disse Stemmer. De fyldte de trange Stuer for ham med larmende Liv fra en Verden, han stod udenfor og stirrede paa gennem et Gitter. Sætte over det vovede han ikke. Hvor skulde han fundet Vej, om han kom ind imellem dem? Hans stille Hjem laa for ham som en fremmed Klode i tunge Taager, fjærnt ude.

Nu lo de igen, friskt og overgivent.

Jørgen vilde lige rejse sig for at gaa der ind, da den sortskæggede kom hen til hans Bord.

— Bruger De den? Han pegede paa »Social Demokraten«.

— Næ.

Saa tog han den og gik ind med den. Den sortskæggede var høj og havde en fed Ryg.

Jørgen rejste sig og gik hen i Døren, hvor han blev staaende paa Trinet. Flygtigt saa han igen ind over Værelset. Den sortskæggede stod foran den glatte Profil og pegede paa et Sted i Bladet og læste, og de fire ovre om Sofabordet snakkede i Munden paa hinanden. Over Bordene flød der Aviser, krøllede og med

Rifter, Dagens Blade med Dagens Nyt og Dagens Spørgsmaal, slugte af travle Øjne og fedtede af utallige Fingre, ventende paa flere. Og Stoles og Sofaers Betræk stod slidt i Graalyset. Alle Vegne Spor af dette Liv, som kom og gik og kom og gik og slog sit Døn op imod Jørgen.

Han gik ud igen i Entreen. Inde fra den store Spisesal hørte han en vred Stemme: Kaffe — det har sgu aldrig været Kaffe! tyndt Mosevand!

I det samme kom der to ind fra Trappen, en lille rund en med Lorgnet og en med spædt Overskæg og Briller.

— Ikke? sagde han med Brillerne og Overskægget.

— Anmeldelsen er sgu meget bedre end Bogen! mente den lille runde med Lorgnetten og hængte sin Hat op.

Saa var Jørgen ude af Døren. Men han gik sent og tungt ned ad Trapperne, med en Følelse som sveg han noget. Og ude i Gaderne fulgte han Menneskestimlen som en Tigger og kunde strakt begge sine Hænder imod den og tryglet den om at løfte ham midt ind, hvor Tummelen stod stærkest; blot den vilde gøre det første Skridt. Lidt efter samledes hans Tanker om en lys, bred Vej, hvor det, han kaldte Liv, laa og skinnede i Luften og fyldte Lungerne.

Men Modet til at sætte sin Fod paa den Vej, hvor hentede han det? Dér skulde trædes med raske, faste Trin, og han gik paa Tæerne, kom han paa fremmede Steder.

Saa lagde der sig uden om Vejen Mark ved Mark. Og længst ude grode to slanke Spir op i Himlen, og midt i Dagen stod Emma Poulsens ranke Legem. —

Rusgildet kom.

— Vist skal du gaa derop! sagde Faderen til Jørgen.

— Jamen . . .

— Du skal gaa; jeg forlanger det ligefrem.

Jørgen havde ikke ment noget med sin Indvending men gjort den i en pludselig Angst for at røbe sig.

— Du trænger til at lufte dig; til at komme sammen med dine Jævnaldrende. Du gaar her og sover og bliver til ingen Ting.

Jørgen svarede ikke straks. Faderen havde jo Ret; ingen vidste det saa godt som han selv.

— Jeg bryder mig ikke om det, sagde han ligegyldigt, og løj for at dække sig.

— Aa Slidder Sladder!

Men nu var Jørgen fast bestemt paa at stritte imod. Faderen begreb ham, følte han; og det var Indbrud paa Jørgens Enemærker.

— For du har vel ingen Drengestreger for? spurgte Faderen lidt efter som i Forbigaaende.

Jørgen var ikke rigtig klar over, hvad Faderen mente, men lo et Nej frem og blev siddende ganske rolig. Helst var han gaaet ud af Stuen. Faderens Bemærkning var jaget hen over hans lyse, brede Vej og de vide Marker som et bøjende Vinddrag, der havde strejfet Emma Poulsen.

— Ja ja, min Dreng.

Jørgen gik til Rusgildet.

Der hang fuldt af Overtøj ude i Gangen, paa Knager og Vinduskroge, da han naade op i Samfundet. Frakken fik han puttet ind under et Par andre og Huen stak han i Lommen. Inde i Værelserne var hver Plads optaget, og Gulvet over stod der snakkende Grupper. Stemmerne summede, og der kom Latter gennem den hede, røggraa Luft. Han søgte sig stilfærdig Vej mellem alle disse Mennesker, hvis Mængde skjulte ham.

Ingen af dem kendte han. Og de kendte næsten alle hinanden, som hørte de til samme Familie. Deres Samtaler var Fortsættelser, begyndte for Uger eller Maaneder siden. De forstod hinanden paa smaa Bemærkninger, gled saa hyggeligt ud og ind i hinandens Tilværelse.

Der kom flere ind; Ansigter, som var friske af Aftenluften og bragte Kølighed med.

Og de blev hilste snart af en, snart af mange; al Tid blev de hilste.

Jørgen skubbede sig frem, ganske langsomt. Vel til Mode og tryg gned han sig op ad al denne Sigen du, gned sig ind i den og gik rundt og følte sig saa smaat hjemme midt i de andres Snakken.

Saa blev der ringet med en Klokke. Og Grupperne opløstes, og ind gik det i den lange, lave Sal med de tre osende Petroleumslamper paa Rad under Loftet. Brede, glathøvlede Træborde stod paa tværs over Gulvet, det ene bag det andet ned mod Talerstolen; og mellem Bordene Træstole og Bænke.

Jørgen var saa noget nær sidst i Strømmen. Han hørte Stemmerne foran summe ind og fylde Salen og følte Værelserne bag ham tømmes. Han vendte sig og saa ind gennem dem. Aviserne laa over Bordene; en var faldet paa Gulvet. De syntes ham større nu, de smaa Værelser, som de laa dér i Lampelyset uden Mennesker. Inde ved et af Bordene stod en høj, ranglet Fyr og bladede i en Bog. Nu smed han Bogen og sluttede Strømmen.

I Salen var der ingen Plads at øjne og ikke til at høre Ørenlyd for Raab og Skraben med Stole og Klirren af Glas.

— Hansen! Pst! Hansen! kom det nede

fra den anden Ende af Salen, og Jørgen saa en staa oppe paa en Stol og vinke.

— Fem sagde jeg! brølede en ilter Tyksak ved Bordet lige foran Jørgen, og Jørgen saa Opvarteren nikke forstaaende ovre ved Væggen og forsvinde.

— Er der Plads?

— Kom bare!

— Tag en Stol med!

— Opvarter!

En Bakke med Glas blev furet hen over en Bordplade, og Flasker blev trukket op. Og det klirrede med Penge fra dem, som betalte.

Foran Jørgen laa Salen som et Hav af Nakker og Ansigter i bølgende Uro. Hist og her faldt Lampelyset i et Par Lorgnetter.

Han fik ikke Plads ved Bordene men tog en Stol i en Vindusfordybning.

Saa fòr der en Regn af Sange hen over Hovederne, og der blev Spektakel og Kamp for et Exemplar. Jørgen fik fat i et

Det var Samfundets Slagsang.

Formanden ringede og rejste sig. Han havde Plads ved Bordet nærmest Talerstolen. Helt Ro fik han ikke. Men han sendte sin brede, klingende Stemme ud gennem Støjen og tvang den ned. Denne Stemme, som gav hvert Ord fuld Tone, brugte han som Marschalstav; og han holdt det let løftede Hoved med den

høje, glatte Pande og det svære Skæg roligt og ændrede ikke en Mine, mens han talte; blot at han hævede Øjenbrynene en Gang imellem.

— Efter gammel Skik og Sædvane vil vi begynde med vor Slagsang. Enhver synger med sit Næb, sagde Formanden.

Lidt efter var al Støj død under det bredt tonende Kor, der samlede alle Stemmer hele Salen over.

Nye Tider, nye Tanker:
trods dem, hvo som vil!
nye Vidder, nye Skranker —
saadan gaar det til;
medens Øxeslaget sender
Gavlen ned i Grus,
rejst paa Tomten alt vi kender
Slægtens nye Hus.

Hvor det gamle har en Morgen,
har det Ny en Dag:
Løsnet selv er ikke Borgen
for den gode Sag;
»Frihed« har de gamle skrevet
højt paa Fanens Dug —
Ordet er tilbage blevet,
ikke Ordets Brug.

Døren op for ærlig Virken
i det tabte Spor!
som i Skolen, saa i Kirken
savnes Sandhedsord,

Munken dreves længst af Landet
med sit Afladskram, —
der er meget, meget andet,
som skal ud med ham.

Første og andet Vers havde Jørgen bare læst; det tredje havde han nynnet. Men nu tog det ham, og han sang i.

Nye Tider, nye Tanker:
Sandhed maa der til!
Arbejdsmænd, som fjærner Skranker
med et sejgt: Vi vil!
Brudt er Isen, Banen venter,
»Aanden« det er Flid; —
Held for dem, der blev Studenter
i den rette Tid.*)

Et Øjeblik var der Stilhed, men saa bruste Stemmerne op igen i Snakken og Leen og Raaben paa Opvarteren, som klemte sig frem mellem Bordene, skaldet og skeløjet, dukkende Nakken for at fange Bestillingerne og skelende hele Salen over.

— Jensen, for Pokker!

— Shakespeare, hvor bliver de af?

— Faar vi det snart, Shakespeare?

Jensen — Shakespeare — klemte sig videre, og skelede saa ud af Salen, rundrygget og med hvidt Forklæde. Ikke et Ord sagde han, bare nikkede.

Jørgen sad med Sangen i Haanden og var

*) Holger D.

højtidelig. De unge Stemmer, som havde sunget, og Sangens sikre, knappe Ord havde som lettet ham op paa Skuldre, og han følte sig revet med af en stimlende Hær paa Marsch mod Fjenden, saa sig midt i et stort dragende Tog, der hug Skranker til Side under Sang og ryddede Veje over nye Vidder. Hvilke Skrankerne var, vidste han ikke; noget taaget, der gjorde Modstand. Han tænkte paa sit Hjem og den trange Luft, der laa over det; i Smag med den Luft var Skrankerne. Paa de nye Vidder var der frit og let at aande.

Og han vidste fra Faderen og fra Bladene, at Folket blev kuet; og han kunde rejse sig i stiv Trods og i Had; men aldrig vidste han, hvem Trodsen og Hadet egentlig gjaldt.

Alle de, som sad her omkring ham, vidste det. Og saa gav han sig deres Viden i Vold og sprang ind i Skaren og drog med.

Da han saa sig om, fik han lige bag sig Øje paa den høje ranglede, der havde staaet med Bogen før, da de gik ind.

I det samme ringede Formanden.

— Dr. Plesner har Ordet.

— Bravo!

Hele Salen klappede. Det lød som en uhyre Sværm Duer smældede til Vejrs.

Dr. Plesners lidt rundryggede, spidse Skikkelse rejste sig oppe ved Siden af Formanden,

og alle Hoveder drejedes hen imod ham. Han stod og gyngede frem og tilbage med Overkroppen, som tog han Tilløb, og saà imens ned i Bordet.

— Mine Herrer! sagde han saa og slog det dukkende Hoved bagover og rettede Øjnene, de smaa, plirende Øjne, mod Salens fjærneste Krog. Dr. Plesner blev ved at gynge med Overkroppen, stødvist og tungt, som vilde han kaste Ordene frem, kaste med Kroppen denne Stemme, som lød saa anspændt og skælvende som under tilbageholdt Graad og al Tid knækkede. Ingen rørte sig i Salen, alle tav. Naar Dr. Plesner talte, var det, som blottede han sit inderste for hver enkelt.

— Jeg vil i faa og korte Ord udtale — hvad jeg har at sige den Ungdom — der — nu betræder Studenterbanen. — Det er en stor, en uendelig stor Lykke, at faa arbejdet sig did op, hvor saa faa rækker — op paa Tinden — paa Bjærgtinden, hvor fra man kan se ud over alle Videnskabens Skatte og vælge den, man finder mest Behag i. Videnskabens Skatte ere utallige, og en kan ikke eje dem alle; men Valget er svært. Det sker almindeligt, at man griber grisk til og vil fylde alle sine Lommer og gøre sig rig med det samme. Jeg vil lægge Dem paa Sinde, at De søger det mindste Sandskorn op, De kan finde i hele Dyngen, at De

tager det Sandskorn og gaar bort med det og sætter Dem til Arbejde med det alene. Saa vil De se Sandskornet vokse, vokse ganske langsomt. Og saa vil De føle Dem tusend Gange rigere end den, der tog alt straks og ikke kunde bære det og maatte kaste bort af, hvad han havde taget.

Jeg har kendt en Mand, som satte sig hen og skrev en Afhandling om de braknæsede Argippæer, som ere skaldede fra Fødselen og have store Hager. Han er jo gal, sagde man. Men han var ikke gal. Afhandlingen kom der ikke meget ud af. Men den stille Arbejden med dette underlige Afkrogsemne aabnede hans Øjne for og fyldte hans Sjæl med det reneste Dagslys, der gives, med Videnskabens guddommelige Lys.

Gaa til Deres Gærning med Tro, med Haab og med Kærlighed, og prøv med rensende Kritik, hvert Resultat, De naar. Og holder Resultatet Prøven, saa bring det ud til Folket, De som er det danske Folks Studenter. Jeg vil særlig betone dette: gaa til Folket med det; det er for Folket, De arbejder. Den blotte Ophoben af Kundskaber er intet, og man trækker paa Skuldren af de lærde Mænd, som kun ere lærde. Den Videnskab har tabt sin Betydning, som sidder fornem paa Olympen. Folkets Øre er aabent; De skal ud til Folket. Videnskabs-

mandens helligste Kald er, med sin Videnskab at bygge Bro mellem Samfundslagene.

Og dermed velkommen i Studentersamfundet! —

Dr. Plesner satte sig hurtigt, som dukkede han under for det Bifald, der brød løs.

Jørgen klappede. Han var stadig som paa Marschen og følte sig sikker og stærk og rede til at tage op, hvad Arbejde det skulde være.

Saa fór der en ny Regn af Sange ned over Bordene, og Jørgen fik atter et Eksemplar.

Ret som han var begyndt at synge, var der en bag ved, der spurgte, om han ikke maatte se med. Det var den høje ranglede.

— Jo, sagde Jørgen og saa i en Fart paa ham og ned i Sangen igen. Den høje ranglede lignede en Kineser.

Men ingen af dem sang. Jørgen generede sig nu; og saa var Sangen ikke saa god. Han begyndte mere og mere at længes ind mellem Bordene, hvor alle de andre sad med Øl eller Vin. Og han følte sig ikke slet saa stærk som for et Øjeblik siden.

Sangen var ude.

— Student Løvel har Ordet!

— En Rus! Bravo!

Student Løvel vilde takke Dr. Plesner. Han havde som talt ud af de unge Studenters Hjærte. De havde netop sluttet sig til Samfundet for at

virke med i de store og ædle Opgaver, det havde stillet sig. Samfundet leve!

Den lille pænt klædte, friserede Student Løvel stod op paa en Stol, saa alle kunde se ham, og svingede sit Glas og satte i med det første Hurra.

Jørgen raabte med og blev ved at se paa Løvel. Han beundrede ham og begreb ikke, hvor han fik det Mod fra.

Saa strakte Jørgen Hals og saa hele Salen over.

— Mon man ikke skulde kunne faa noget at drikke? vovede han langsomt at bemærke.

— Ja, mon ikke? sagde den høje ranglede.

— Det er saa tosset at raabe.

— Ja.

De tav igen. Jørgen blev ved at stirre fra den ene Ende af Salen til den anden.

— Næ, sagde han til sidst og rystede opgivende paa Hovedet.

Tobaksrøgen begyndte at svide i Øjnene, og der blev varmt.

— Puh! sagde saa Jørgen, og den høje ranglede flyttede paa sig.

— Man sidder ikke godt her.

— Nej ikke rigtig.

— Jeg tror, jeg flytter.

— Jeg ogsaa.

— Kan De se nogen bedre Plads?

— Næ.

— Jeg heller ikke.

Jørgen var glad over den høje ranglede. Med ham turde han tale, og saa saà han saa rart dagligdags ud. Jørgen blev helt veltalende.

— Skal vi ikke søge en ny Plads sammen? spurgte han. Mit Navn er Jørgen With; jeg er for Resten Rus.

— Jo. Mit er Frederik Johansen. Jeg er ogsaa Rus.

Saa rejste de sig og skubbede sig ned langs Væggen, Jørgen forrest.

— Hov! to Russer! hørte de, i det de passerede et af Bordene.

— Er De ikke Russer?

Det var en lang, lys Fyr med Filipenser, der raabte paa Jørgen og Johansen.

— Jo, svarede Jørgen.

— Her er Plads! kom her! Dette er »det unge Danmark« maa De vide.

Den lyse med Filipenserne gjorde en præsenterende Armbevægelse. De øvrige ved Bordet stirrede paa Jørgen og Johansen, og de nærmeste gjorde Plads.

Jørgen og Johansen satte sig.

— Hvad er det for to Bær? spurgte en lille mørk, skægløs en, der sad og saa uartig ud.

— Dette var »det yngste Danmark«, der

talte, forklarede han med Filipenserne og raabte paa Shakespeare.

— En Flaske til og to Glas!

Den lille uartige sad og skrev med et Blyant paa Bordpladen.

— Er du snart færdig, Lassen?

— Straks! — se saa!

Og saa læste Lassen, den lille uartige, op.

— Mary, Jensine, Paula, Lovise, Magda, Dora, Francisca og Albertine.

— Du har glemt Ammy, paastod en sejg Ulkerøst.

— Hu! den Mokke.

— Er du bleven kræsen, Lassen? spurgte Ulkerøsten bag en tyk Røgsky.

Hele »det unge Danmark« lo, Lassen med.

— Naa — nu staar hun der. Saa skal vi ha' dem forsørgede. Mary testamenterer jeg dig Hansen, sagde Lassen og nikkede over mod den lyse med Filipenserne. Jensine dig Karlsen.

Lassen skrev Hansens Navn ud for Marys og Karlsens ud for Jensines.

— Neuhausen kan faa Paula, Fratz Lovise, min gode Ven, det lille Digterbæst dér, Magda, Dora og Francisca, paa Grund af hans bekendte Graadighed.

Det lille Digterbæst — en trivelig lille glat-

haget Krøltop — sad og smaalo og rokkede paa Hovedet. De andre lo larmende.

— Men Albertine da? spurgte Fratz og pudsede sine Lorgnetter.

— Albertine — kan de Herrer dér dele.

Lassen nikkede hen mod Jørgen og Johansen uden at se paa dem.

De lo igen alle, og Hansen med Filipenserne dunkede en Ølflaske mod Bordet.

— Hys! kom det rundt omkring fra, og Formanden slog et Par Slag med Klokken.

— Skammer De Dem ikke noget?

Bestyrelsesmedlem Kandidat Hartmann stod for Enden af Bordet og lynede bøst med sine store, sorte Øjne.

— De opfører Dem sgu som nogle Drenge! fortsatte han med savlende Røst.

— Hartmann! Hartmann! brølede hele det unge Danmark.

— Lad os haane Hartmann, sagde Lassen.

Men Hartmann var allerede borte. Hans indignerede Ryg styrede ned mod Formandsbordet.

Jørgen sad og drak og hørte efter og følte sig mere og mere trykket. Toget mod Skrankerne var han for længe siden ude af. Her var det vild Karruselkørsel, som gjorde ham svimmel. Og Tobaksrøgen generede ham. Han begyndte

at blive træt og kunde ikke rigtig finde Rede i det hele.

Frederik Johansen hang paa Stolen som et vaadt Stykke Tøj. Han sagde ikke noget, men hans mørke Øjne skinnede af stille Henrykkelse.

Jørgen drak stadig. Af Talerne hørte han kun Begyndelsen og enkelte Ord; han kunde ikke samle dem mere. Og saa snakkede det unge Danmark uophørligt.

Rejse sig havde han ingen Lyst til. Det unge Danmark imponerede ham, og han følte sig smigret ved at sidde her og høre. Lo de andre, lo han med; mest naar Lassen sagde noget. Denne Lassen, som han stille kaldte for en Flab, og stille var saa ræd for som en Slave for Fogedpisken.

Og alligevel længtes han hen til de andre Borde. Han havde en Fornemmelse af, at de andre saa paa det unge Danmark som paa et mindre pænt Selskab. Men flytte sig gad han ikke.

Flere Sange blev der sunget, og flere Taler blev der holdt.

Saa til sidst kunde Jørgen ikke mere.

— Nu gaar jeg, sagde han til Johansen.

— Ja—a, sagde Johansen og rettede paa sig. Saa gaar jeg med.

De rejste sig langsomt og søgte ud. Det unge Danmark lagde slet ikke Mærke til dem.

Ude i Gangen stod de lidt, mens de fik Overtøjet paa og gik saa ind igen og stillede sig i Døren.

Der stod en kroget Skikkelse ved det midterste Bord og talte. Han vuggede frygteligt med Overkroppen og havde tabt sin Humbug.

— . . . hverken Kangen eller min Vaskerkaane! hørte de ham slutte; og saa satte han sig under vild Jubel og uendeligt Bifald.

De gik.

Ude i Entreen mødte de Professor Lunds lille firskaarne Skikkelse. Jørgen hørte Professor Lund fire Gange om Ugen; han skulde tage Filosofikum hos ham. Men saa nær havde han aldrig været ham. Der var Andagt i det Blik, hvormed han saa paa hans skægløse Ansigt med Furerne om den smalle Katedermund og de graa, rolige Øjne under Panden, der var rynket, som var Professoren gaaet op imod et piskende Uvejr alle sine Dage.

Natten var taaget og Gaderne vaade og mennesketomme. De hørte Larmen fra Rusgildet ned i Strædet, og oppe gennem Vimmelskaftet kom der et Par Drosker.

— Det gør godt at komme i frisk Luft, sagde Jørgen til Johansen, der gik duknakket og med ujævn Gang, som tænkte han paa alt muligt andet end sine egne Trin.

— Ja.

— Plesners Tale var god.

— Det var den, ja.

— Men hvem Pokker ved, hvad Argippæerne, eller hvad de hed, er for nogle?

— Jo, de staar hos Herodot.

Jørgen saa forbavset paa Johansen med det dagligdags Udseende.

— Har De læst Herodot?

— Ja.

— Hvad studerer De da?

— Zoologi.

— Og har læst Herodot?

— Ja.

De gik længe tavse.

— Jeg læste ham i Sommerferien, sagde Johansen stilfærdigt, da de havde gaaet et Stykke.

Jørgen kunde ikke finde paa noget at sige, og begyndte at føle sig sky for Johansen ogsaa.

De havde næsten intet talt, da de stod ved Jørgens Port. Johansen havde fulgt ham helt hjem.

— Se op til mig, naar De har Lyst, sagde Jørgen.

— Tak, ja.

— God Nat da.

— God Nat.

Da Jørgen var kommet op paa sit Værelse og stod og trak sit Ur op, bankede det paa Døren.

Det var Karen, i Skørt og Natkappe. Hun saa underlig henrykt ud, og hendes smalle smaa Øjne plirede og skinnede.

— Hvad Pokker?

— Du kan gratulere mig.

Karen var bleven ved at sige du.

— Hvad for noget?

— Jeg er bleven forlovet.

— Du?

— Ja.

— Nu har jeg nok af det!

— Han var her i Aften.

— Hvem?

— Jespersen. Han er Skomager.

— Hvor har du truffet ham?

— Hos Madam Sørensen.

— Er det nu rigtig Alvor?

— Ja det er.

Hele det fregnede, ærlige Ansigt stod i ét Smil, og hun saa op paa Jørgen saa kluntet stolt.

— Til Lykke da.

Han rakte hende Haanden. Og saa gik hun igen, med de tunge Trin, han havde hørt fra sin tidligste Barndom; gik ind paa sit Kammer, hvor hun træt af Dagslidet havde holdt Søvnen borte for at være vaagen, naar han kom hjem. De stod paa én Gang for ham, de tyve lange Aar, hun Dag ud, Dag ind havde lagt Ryg til for dem her hjemme. Han saa alle disse Aar

som i ét Blik, baaret af hendes Tyendetrællen. Og nu slap hun pludselig; gik sin Vej for at gifte sig. Karen gifte sig! Det var umuligt for Jørgen at holde rigtig Samling paa dette; det gled imellem hans Fingre. Og han saa Karen selv — Karen som han al Tid havde givet en Plads for sig, langt fra alle andre — saa hende sluges af Maskinen, fanges ind og forsvinde midt mellem alle disse andre, saa dagligdags lig dem.

— Naa, sagde han halvhøjt.

Og som han stod og trak Skoene af, maatte han pludselig standse. Han var stejlet for en Tanke.

Mon han har kysset hende?

— Føj! sagde han og skar Ansigt.

Men da han laa i Sengen, sejlede al Ting rundt for ham, og han kunde ingen Tanke holde fast.

Hen paa Morgenstunden fik han Drømme, Drømme om Emma Poulsen. De jog afsted, han og hun, i et susende Jærnbanetog. Saa blev det Lassen, der foreslog at haane ham og sad og var flabet. Men lidt efter lidt gled de bort fra ham, Emma Poulsen og Lassen og »det unge Danmark«. Han laa i Halvsøvne og følte sig paa Marsch under Sang, midt i det skrankebrydende Tog med Dr. Plesner i Spidsen. Toget drog frem over Marker, og de to Spir grode op i Horizonten. Og saa blev atter de

hele Tog med Dr. Plesner og Sangen og Marschen ganske lempeligt til Emma Povlsen. Om hende drømte han videre, og paa hende tænkte han, da han vaagnede og stirrede paa de krøllede Sange, han i Nat havde tabt paa Gulvet.

VI.

— Men hvor har du dog været den hele Dag, Jørgen?

— Aa — en Tur.

— Og uden at sige noget. Har du faaet Mad, Barn?

— Ja—a.

— Paa denne Tid af Aaret! Er du ikke vaad om Fødderne?

— Nej.

— Er du sikker paa det? har du følt ad?

— Ja jeg har.

— Ogsaa Aftensmad? har du ogsaa faaet Aftensmad?

— Det hører du jo.

Moderen sad og strikkede. Den lille, lave Dagligstulampe var tændt. Og Johanne læste paa en Lektie.

Jørgen satte sig i Gyngestolen og gav sig til at gynge svagt. Han var saa underlig urolig i alle Bevægelser.

— Johanne, nu skal du gaa i din Seng; finder Fa'r dig oppe, bliver han vred.

— Jeg er straks færdig, Mo'r.

— Du maa læse Resten i Morgen tidlig, inden du gaar i Skole.

— Det er saa svært; om Hundredaarskrigene i Frankrig.

— Skal jeg høre dig? tilbød Jørgen.

— Vil du? Johanne saa glad over paa ham. Det var saa sjældent han gav sig af med hende.

Men i det samme kom Faderen.

— Naa god Aften. Sikken et Efteraarsvejr. Men Johanne, er du oppe? Gaa i Seng, min Pige. Du skulde ligget der for en Time siden.

— Jamen Handredaaarskrigene . . .

— Snik Snak! hvad kommer Hundredaarskrigene dig ved?

— Jeg har dem for.

— Gaa du bare i Seng og sov din sunde Søvn og bryd dig om ingen Ting. Se saa; god Nat, min Pige.

Han skubbede lempeligt Johanne hen imod Døren.

— Dit Forklæde, lad mig faa dit Forklæde, bad Moderen. Der mangler jo den ene Knap.

— Kan hun ikke selv sy den i?

— Lad mig nu bare om det.

Saa fik Moderen Johannes Forklæde, og saa gik Johanne i Seng.

Faderen drev lidt op og ned ad Gulvet og kom til sidst hen til Jørgen. Han lagde sin højre Haand paa hans Skulder.

— God Aften, min Dreng!

Jørgen holdt op at gynge, men saa ikke paa Faderen.

— Det er ikke videre hensynsfuldt saadan at blive borte en hel Dag uden at sige noget. Jeg har haft Brug for dig i Dag. Du maa huske, jeg føder dig endnu; du faar din Mad her i Huset. Det var vel ikke urimeligt at forlange, at du tog lidt Hensyn.

Faderen talte i den sidste Tid saa stilfærdigt. Det var Jørgen umuligt at blive hidsig; han følte sig saa myg under den Stemme.

Saa gik Faderen igen lidt op og ned ad Gulvet og stod stille et Øjeblik, med Ryggen til Jørgen, og rettede ved et Skilderi.

— Hvor har du saa været i Dag?

Jørgen svarede ikke straks, men rejste sig fra Gyngestolen og gik hen imod Bordet. Han tog Vejret i et dybt Drag og skød Brystkassen frem.

— Hos Dyrlæge Vallentin, sagde han anstrængt. Jeg — er — forlovet.

Og i det samme laa han med Overkroppen frem over Bordet og græd, saa Lampen rystede.

Faderen gik op og ned ad Gulvet, op og ned; og Moderen kom hen til Jørgen og strøg sin Haand over hans Nakke ideligt og ideligt, og hviskede: min Dreng, min egen Dreng, min store Dreng!

Faderen gik endnu et Par Gange frem og tilbage og kom saa hen til dem og tog Jørgens Haand.

— Herregud, min Dreng.

Og saa blev ogsaa han staaende, og der var ingen anden Lyd i Stuen end Jørgens Graad.

— Saa — saa — rejs dig nu op, Barn, og faa den Graad standset; hører du — tag dig sammen, Jørgen! Du har da mindst Grund til at græde.

Han løftede Jørgen op og gav sig saa igen til at gaa op og ned. Moderen blev staaende hos Jørgen, der snøftede og bed sig i Underlæben og stirrede paa den hvide Lampekuppel.

— Hvad hedder hun, spurgte Faderen efter et Suk.

— Emma Poulsen.

— Hvem er hendes Forældre?

— Hun har ingen; de er døde.

— Men hvad var Faderen?

— Købmand i Roskilde.

— Hvad tager hun sig til?

— Hun lærer Husholdning ude hos Vallentin.

— Ja vi faar hende vel at se?

— Hun kommer i Morgen tidlig.

— Ja ja da. Gaa du nu i Seng, min Dreng. Og Vorherre være med dig.

Han rakte Jørgen Haanden og lagde et Øjeblik sin Arm om hans Liv.

— Gaa du saa.

Jørgen gik og glemte at sige god Nat og vidste egentlig af intet, før han laa i sin Seng og kom til at gispe under de kolde Lagener. Men der faldt han saa i Ro. Og med Roen kom Billedet af Dagen, som nu var endt.

Forrest og klarest stod det Øjeblik, han havde friet.

De havde været ene i Dagligstuen og længe siddet tavse. Han havde pillet med en Pærestilk, trukket den ud af Pæren og sat den i igen, trukket den ud og sat den i. Og hun havde syet. Blæsten havde kørt en Tjavs af Vinranken frem og tilbage udenfor Vinduet og skuret den op ad Ruden, og Haven var et Regnsøl.

— Er De i Efteraarshumør? havde hun endelig spurgt og smaalet over til ham.

Og saa havde han samlet alt sit Mod og var gaaet over Gulvet, hen til hende, og havde sagt:

— Jeg er kommet for Deres Skyld.

Hun havde bøjet Hovedet dybt ned over Sytøjet og taget ilsomme Sting; og han var

blevet staaende og havde ikke vidst, hvad han videre skulde sige. Han havde bare stirret paa hendes Fingre, men samtidig været saa lydhør, at han syntes, han havde hørt den vandrende Tids Trin gennem Tavsheden.

— De maa hellere sige, hvad De vil mig, havde hun saa sagt og bidt sig i Underlæben og haft Trækninger ved Mundvigerne. Hun havde talt saa hurtigt, med glad Fart.

Han havde taget hendes Haand.

— Forstaar De da ikke, at det er Dem?

Saa havde hun set op paa ham og, før han vidste det, slaaet begge sine Arme om hans Hals og puttet sit Ansigt ned mod hans Skulder. Han havde taget hende om Livet og været højtidelig og haft Trang til at græde, men ikke kunnet. Og hun havde staaet saa stille ind til ham. Han havde troet, hun græd.

Men saa havde hun set op paa ham med de gladeste Øjne af Verden og sagt ganske dæmpet:

— At et Menneske kan være saa lykkeligt! og prøvet paa at svinge ham rundt.

Han havde følt sig flov ved hendes Henrykkelse, næsten flad. Stille Graad havde han ventet.

Og saa havde hun kysset ham, flinkt og rapt, med to varme, bløde Læber. Hun havde næsten taget Vejret fra ham. Han havde slet

ikke tænkt sig det saadan. Det første Kys havde han drømt sig som et langt, højtideligt Kys, hvor han Læbe mod Læbe skulde aande hele hendes Sjæl ind og suge hendes Legem til sig. Han skulde have kysset det første. Og nu var det hende, der gav ham disse mange glade Kys.

Og da han havde sagt Farvel og skulde afsted, havde hun klynget sig ind til ham og rusket i ham.

— Hvor jeg er glad! havde hun hvisket ham ind i Øret.

Og saa var han kørt i Regn og Mørke Vejen, han om Formiddagen var gaaet.

Han huskede Fru Vallentins kølige Lykønskning. Emma var løbet ud i Spisekammeret og havde fortalt hende Begivenheden. Og Dyrlægen, som var gaaet straks efter og havde smækket med Døren.

Og nu sidst hans Graad inde i Dagligstuen. Og Forældrene.

Jørgen borede sig ned under Tæppet og søgte at sove, men kunde ikke.

Altsaa nu — nu havde han fanget det, han havde længtes imod saa mange Aar; fanget det, han kaldte Livet, det som havde Bæreevne, det som var idel Sol og idel Lykke. Langsomt havde det formet sig for ham og staaet i Taage, til han traf Emma Poulsen. Om hende havde

det samlet sig, og fra hende var der faldet Lys vidt ud over det. Hans Drøm om de store Stepper, hans vege Længsel mod travl Menneskeleven, hans Tog mod de ukendte Skranker. Bag Emma Poulsen laa det alt sammen. Hun stod ved Gitteret. Hende maatte han eje, saa vilde Gitteret falde.

Og nu ejede han hende.

Men Gitteret — Gitteret! Han saa intet Gitter, saa ingen Stepper, ingen Menneskeleven og hørte intet Tog mod Skranker.

Han saa og hørte, sansede kun Emma Poulsen.

Som han laa dér halvvaagen, kom Moderen ind og bøjede sig ned over ham.

— Sover min Dreng? hviskede hun.

-- Nej.

Hun lagde sin Kind ned mod hans.

— Du maa ikke glemme din Mo'r.

— Nej, Mo'r, hvor kan du tro?

Moderen tog ikke sin Kind bort, men blev lidt hos ham.

Saa gav hun ham et langt Kys paa Panden og hviskede, i det hun langsomt rejste sig og strøg ham med Haanden gennem Haaret:

— Til Lykke — min egen Jørgen. Og sov nu.

Saa gik hun. Og Jørgen faldt i Søvn.

Da han vaagnede den næste Morgen, følte

han sig træt og havde en Fornemmelse, som ventede der ham et tungt Arbejde. Han gned Øjnene, og i samme Nu fór det igennem ham, at Emma Poulsen kom Klokken ti. Han var ude af Sengen i en Fart. Alle tunge Fornemmelser var borte, og han fløjtede, mens han klædte sig paa

En tynd Taage laa over Byen. Det var en stille Efteraarsmorgen.

Ude paa det brede, aabne Jærnbaneterræn løb de utallige Skinner, brune og vaade, ind under Taagen, og de høje Signalstænger stak op igennem den og havde den om sig, som var de visket ud paa Midten. Langt inde over Terrænet var en hvid Dampsky drevet sammen med Morgendisen, og et Lokomotiv peb der inde og kom langsomt baglængs ud og holdt lidt og kørte ind i Taagen igen. Vogne, kædet sammen i Tog, stod paa Skinnerne og saa i den vaade Luft ud som nymalede.

Jørgen gik ind i den store Ventesal. Han var kommet ti Minuter for tidlig. Der var koldt og klamt der inde, og der sad et Par Mennesker paa Bænkene langs Væggen. Han gik Salen igennem, over det snavsede Gulv, og stillede sig ved Døren ud til Perronen og stirrede paa Vognrækkerne, der holdt bag hinanden ude under Glastaget. Saa vendte

han sig igen og satte sig hen paa en Bænk og saa paa en Annonce fra Hotel Kongen af Danmark, der hang paa Væggen lige over for. Og rejste sig lidt efter igen og gik op og ned. Han havde ingen Ro.

Han drev ud af Ventesalen og bagom Bygningen. Dér kendte han en Vej ind til Perronen. Ud paa Perronen maatte han. Dér var han Toget, som skulde komme, nærmere, og saa var der ingen Mennesker. Der sad blot en gammel Konduktør henne paa en Pakkasse og pudsede Glassene i en Haandlygte.

Sporet nærmest Perronen laa frit og ventede paa Toget; og bag Sporet holdt der en Række tomme Vogne; en Mand løb hen over Taget paa Vognene, sprang fra den ene til den anden, og trak Kupelamperne op og satte dem paa en stor Blikbakke. Ovre paa Afgangssiden kunde Jørgen høre Larm af Kupedøre og travl Løben frem og tilbage paa Stenfliser. Al Lyd blev rungende her under den store Glashvælving. Duerne flagrede rundt oppe mellem Tværbjælkerne.

Jørgen gik ned ad Perronen, ned hvor Hvælvingen aabner sig ud mod de mange Skinner. Nu laa Taagen ind over Byen, og han kunde se Terrænet over, kunde følge Skinnerne ned forbi Nordbanestationen, som stod lav og fladtrykt under sit svære Tag, ned

til Gyldenløvesgade, hvor alle Skinner løb sammen og svingede til venstre og blev borte.

Han hørte Ledvogternes Horn, som skrattede og lød langt, og der kom et Lokomotiv med et Tog Godsvogne. Det kom frem i Svinget men kørte ind paa et Sidespor og forsvandt bag Tog, som holdt. Rundt paa Skinnerne gled Vogne, trukket af Maskiner, trukket af Heste, eller glidende ganske alene. De krydsede hinanden og strøg hinanden forbi. Og der blev fløjtet og pebet og bræmset.

Kun Perronsporet laa tomt og ventede.

Jørgen stod og saa paa dette Virvar af Liv; og hans egen Uro dukkede sig i Virvaret, saa han følte den mindre.

Der kom et Tog til nede i Svinget. Lokomotivet peb, og Døren ind til Ventesalen blev smækket op.

— Toget fra Korsør! raabte en Røst, og Folk kom ud paa Perronen og holdt sig i Klynge nede om Ventesalsdøren.

Alle Døre aabnedes.

— Toget fra Korsør!

Dragerne kørte de lave Bagagebøre frem, og et Par Herrer med Guldsnor om Kasketten og Hænderne i Frakkelommerne slentrede ned foran Folk.

Nærmere og nærmere kom Toget. Lokomotivet voksede. Og bredt og tungt stønnede

det ind under Glashallen, med Damp og Larm om sig og svejende Skinnerne. Og efter Lokomotivet Vognene paa de rappe, knirkende Hjul. Konduktørerne stod oppe ved Bræmserne og drejede og drejede, iltre og voldsomme i Bevægelserne. Bræmserne skrattede mod Hjulene. Og saa stod Toget der.

Klyngen om Ventesalsdørene spredtes over Perronen, og inde i Kupeerne saa Jørgen Folk staa og løfte Rejsetøjet ned fra Nettene. Enkelte havde Hovederne ude af Vinduerne og nikkede og hilste.

En for en blev Kupedørene smækket op, og de Rejsende mylrede ud, og Perronen blev fyldt med Folk.

Jørgen stod og strakte Hals og saa til alle Sider men kunde ingen Emma finde.

Saa var der en, der ganske varsomt trak i hans venstre Frakkeærme.

Det var Emma, der stod bag ham.

Jørgen vendte sig forfjamsket. Han havde stirret paa Kupedørene og tænkt, han skulde hjulpet hende ned med begge sine Arme og omfavnet hende i al Hemmelighed. Han havde levet sig ind i den Tanke.

Og nu kom hun bagfra og gjorde denne Tanke saa pludseligt til tom Fabel.

Han vendte sig hurtigt og kunde ikke rigtig faa samlet sig.

— Blev du forskrækket?

— Naa — er du dér! Aa, jeg — ja.

Han stak sin Arm ind under hendes. Folk pressede sig forbi dem. De stod i Vejen.

Og saa førte han hende afsted. Hun gjorde et Par smaa Hop for at komme i Trit med ham. De maatte arbejde sig frem; Jørgen puffede med Albuen. Folk var saa sene i Vendingen. Hvert Øjeblik maatte Jørgen stemme sit Knæ mod Vadsækken, Herren foran ham slæbte.

Endelig slap de ud, forbi den lange Række Bybude, som lettede paa Huerne og vilde bære.

Jørgen havde næppe set paa Emma. Han følte hende gennem Armen som noget, der tog lette Trin ved Siden af ham.

Først da de var vel udenfor Strømmen af Rejsende, saa han et Øjeblik paa hende og havde i et Nu mønstret hende fra Hoved til Fod; hele hendes ranke Legeme under det brune Efteraarsstykke, de let røde Kinder og den hvide, runde Kvindehage. Han trykkede hendes Arm ganske svagt, og hun saa et Øjeblik op paa ham og hoppede let i Gangen og vilde som læne sig ind til ham, men gik stille videre og saa frem for sig.

— Skal jeg bære din Taske.

— Nej lad bare mig; den er ikke tung. Min Natkjole er i den.

— Bliver du her i Nat? spurgte han og fik uvilkaarligt noget lykkeligt glad over Stemmen.

— Ja. Til i Morgen tidlig.

Han trykkede atter hendes Arm og jog bort en øjeblikkelig Uro for, at Forældrene ikke skulde kunne huse hende.

Paa Nørrebrogade mødte han den høje lyse med Filipenserne og vilde trække sin Arm ud under Emmas. Men den høje lyse lagde ikke Mærke til dem. Jørgen stjal sig til at se efter ham.

Saa naade de Hjemmet.

Sindigt som en gammel Mand gik Jørgen op ad Trappen, bag Emma. Han havde selv Nøgle til Entreen og lukkede op. Entreen var tom. Saa aabnede han flot Døren ind til Dagligstuen og skød Emma ind med Overtøjet paa.

Begge Forældrene var i Stuen.

— Her er hun! sagde Jørgen med fuld Stemme og lagde Armen om Emma og førte hende frem.

Hans Hjærte hamrede i Livet paa ham, og han turde ikke se paa Forældrene.

Emma rødmede og bøjede Hovedet let.

— Velkommen i min Jørgens Hjem, sagde Jørgens Moder og rakte hende stilfærdigt Haanden.

— Ja velkommen! sagde Faderen jævnt og høfligt.

Jørgen stod ved Bordet med et forceret

Smil paa Ansigtet. Han havde sin stærkeste Hjærtebanken.

Et Par Minuter var der stille i Stuen.

— Ja, tag I nu Tøjet af og lad os faa noget at spise; vi har ventet med Frokosten, sagde saa Faderen. Tag du dig af Frøken Poulsen, Mo'r.

Han lagde let sin Haand paa sin Hustrus Skulder.

— Ja, kom De med mig, saa skal vi to hjælpes, sagde Moderen og saà saa mildt paa Emma, at Jørgens Hjærte sagtnede sin Hamren.

Saa gik Moderen med Emma.

-- Naa, min Dreng!

Faderen slog ham opmuntrende paa Skulderen.

— Lad du nu os to gaa til Bords; saa kommer de andre nok.

Jørgen lo. Han kunde omfavnet begge sine Forældre.

Faderen og han gik ind i Spisestuen. Henne i Vinduskarmen sad Kanarifuglen og bed Hampefrø itu med smaa Knæk.

Saa kom Moderen og Emma ind fra Sovekammeret; Moderen havde sin Arm om Emmas Liv og gik hen og kyssede Jørgen, inden hun satte sig.

— Sæt du dig nu hos min Dreng, sagde hun til Emma. Og Emma kyssede hende paa Panden.

Efter Frokosten maatte Jørgen ind og hjælpe Faderen med Skattebilletterne Han arbejdede hurtigt i Dag og var Føjeligheden selv. Det tog en Times Tid, det hele Arbejde; saa var det overstaaet. Klokken blev akkurat et.

Klokken tre skulde Jørgen ind og høre en Forelæsning over Psykologi. Han stod inde ved Faderens Pult og talte Skattebilletterne efter og overvejede, om han skulde gaa til den Forelæsning eller ej. Lyst havde han ikke.

Jørgen syntes der manglede en Skattebillet og talte Bunken om igen.

Nej ikke Spor af Lyst havde han. Han var saa fjærnt i Dag fra alt, hvad der hed Universitet og Psykologi. Det var at smide en Time af sit Liv bort, om han gik der ind; halv anden Time; for der gik al Tid et Kvarter med at komme ind og et Kvarter med at komme hjem.

Jørgen lagde Skattebilletterne over paa Skrivebordet.

Men alligevel — Lejligheden var der til at vise Forældrene, at der var Alvor i ham.

Hvad skulde han nu?

Han tog den Beslutning at lade Emma afgøre det, og fik hende med en Tur ud over Fællederne.

Den tynde Morgentaage var blevet fin Ruskregn.

Fællederne laa ensomme og vaade. Paa den ene Side stod Byen med Blegdamsvejens lange Husrække som en forsigtig Forpostkæde mod dette tomme Efteraarsøde, og paa den anden Side Nørre Allés lange Række Elme med de afbladede Trætoppe løftede tungt i Graavejret. Længst ude mod Østerbro drev Ruskregnen som Dis, der skjulte Fælled og Træer og alt.

Der var ingen der ude. Emma og Jørgen var ene.

Han gik med hende under Armen og havde ingen Ting at sige. Han saa ikke Fælleden, følte ikke Regnen; blot denne brede Ensomhed. Først her ude, hvor Jorden laa fladet ud under dem til alle Sider, med Skyerne hvilende over dens Stilhed, først her følte han helt sit Liv glide sammen med hendes. Og han slog sin Arm om Emma. Hun gled i den vaade Jord, og han maatte støtte hende og holde hende fastere.

Saadan gik han med hende. Stilheden lukkede sig om dem. Og saadan kunde han gaaet og gaaet, uden Tanker, uden Drømme, tryg og lykkelig, for første Gang i sit Liv fyldt helt af noget, der trak som en lysende Ridse efter dem i den graa Regnluft.

De var kommet over imod Nørre Allé og hørte Trætoppene suse. Han fik hende atter under Armen, og de gik hjem ad Allèen.

Først i Gangdøren spurgte han hende, om han skulde gaa til den Forelæsning eller ej.

— Lov mig at gaa, sagde hun saa indstændigt, at han ønskede, han aldrig havde spurgt.

Saa gik han da. Hun stod oppe i Vinduet og saa efter ham, og han vendte sig og vendte sig.

Inde i Auditoriet sad han og kunde intet samle og gad ikke. Professorens Stemme, der var tør og knap og huggede Tankerne igennem med sikre Øksehug, flød forbi hans Øre som en Strøm over Sten, mens han fulgte sine egne slentrende Tanker.

Han næsten løb hjem, og Emma stod ude paa Trappen og tog imod ham.

Efter Middag gik Forældrene en lille Tur, og Jørgen og Emma blev ene. De sad henne i Sofaen. Der var halvlyst i Stuen; Mørket faldt paa.

Jørgen havde hende om Livet; de talte ikke men sad og saa ud i Stuen og vendte sig en Gang imellem mod hinanden og trykkede hinandens Hænder.

Saa kyssede Jørgen hende.

Og efter Kysset trak han hende tættere ind til sig. Og kyssede hende igen, og trak hende halvt op paa sit Skød, og havde til sidst ikke sine Læber fra hendes. Mørket laa over Stuen. Han lige følte dette Mørke som noget dulmende

blødt om alle hans Sanser. Og han havde aabne Øjne, mens han kyssede.

Saa hørte han Forældrene ude i Entreen.

— Emma! hviskede han og rettede sig.

De fòr skræmte op og gav sig til at gaa frem og tilbage. Hans Øjne brændte, og han var hed i Kinderne.

Faderen kom først ind.

— Hvad, holder I Mørke? Det vil jeg ikke ha'! sagde han lidt haardt.

— Saa kan vi jo tænde, foreslog Jørgen.

— Ja tænd straks.

Emma gik ud i Entreen til Moderen.

Jørgen tændte; men Lyset skar ham stærkt i Øjnene. Emma kom ind igen med Moderen.

Og de blev ikke et Øjeblik ene den hele Aften. — —

De var gaaet i Seng, de andre. Jørgen laa inde paa sit Værelse og søgte at faa Gang i Tankerne. Han vilde tænke. Paa hvad, vidste han ikke. Tænke. Tænke paa noget, der løb fort i lige Linje, uden Sidespring og Hvil under Vejs. Tænke sig frem gennem noget; gaa fra Aarsag til Følger og nye Følger, bare gaa sindigt og stødt og intet fare forbi. Tænke sit vege Legem stift og stramt. Tænke som en Stenhugger hugger.

Og han fik sine Tanker drevet frem; men alle Veje var dem spærrede; paa alle Veje stod

Emma og fangede dem ind. Og han mægtede ikke at faa dem videre.

Og saa gav han tabt og lod dem blive, blive om Emma. Deres Tur over Fælleden og deres Kyssen i Dagligstuen tog han frem igen og igen. Saadan maatte han have hende, have hende al Tid; ind til sig, med Armen om hende. Han svejede og svinglede og var intet, stod hun ikke hos ham. Som han laa her, var han lam. Hun ejede hans Kræfter. Og Tankerne, han sled med, var i hendes Vold.

Se hende maatte han, se hende Dag efter Dag, alle Timer igennem. Han gik til Bunds, blev hun ikke om ham. Han havde kastet sig i Armene paa hende, for at hun skulde hjælpe ham frem paa den brede, lyse Vej, de andre gik. I hende havde han alt det samlet, de andre sankede spredt over Verden.

Hun maatte blive hos ham. —

Men Emma blev ikke.

Næste Morgen rejste hun.

Jørgen stod ude paa Perronen og saa Toget køre bort. Emma havde Hovedet ud af Vinduet og nikkede og viftede. Men lidt udenfor Glashallen svingede Sporet, og han kunde ikke se hende længer. Han stod og stirrede paa den nøgne Bagside af Pakvognen, der sluttede Toget og blev mindre, som Toget fjærnede sig.

Saa gik han ind igennem Ventesalen. Den

stod ham saa fortvivlende tom. De havde siddet sammen i Sofaen henne under Vinduet. Nu laa Dagslyset fra de store Ruder saa koldt ind over den tomme Sofa. Ikke en eneste Skikkelse tegnede sig mod Lyset.

Og ude i Forhallen, og paa Gaden og hjemme i Stuerne. Alle Vegne gik han hvileløs om og saa for sig hendes Ansigt, der havde staaet saa mildt, da Toget slap ud af Perronmørket, ud i Dagen; og efter hendes Ansigt Pakvognens nøgne Bagside.

Indtil han faldt i Staver og sad sløv og stirrede hen for sig, saa ensom, saa evneløs og saa aldeles til intet.

Han følte en Trækning gaa gennem alle sine Nerver og fik en pludselig Trang til at rejse sig og rette sig og tage Vejret i et dybt Drag.

Men han blev siddende.

VII.

Det var ind i Januar. Emma havde været hos Jørgens Forældre de to Juledage. Faderen havde bedt hende ikke blive længere; Jørgen skulde bestille noget, havde han sagt.

Men Jørgen bestilte ikke andet end skrive Breve til Emma; al Tid lange Breve. Han havde vænnet sig til at tvinge sine ranglede Tanker i Form, vænnet sig til at tage dem frem i Dagens Lys, han, som før havde gemt dem bort og dækket dem som syge Vinterskud. Emma fik dem. Og han følte sine Lemmer blive smidige og sin Ryg rettes som efter en kastet Byrde, naar han havde skrevet om, hvor al hans Ungdom længtes efter hende, længtes efter at løfte hende, længtes efter at kysse hende, længtes efter at omfavne hende, længtes efter at faa sagt hende, at han vilde elske hende saa langt, langt frem gennem Livet.

Men i Hjemmet var han tavs igen og uvillig.

En Aften gik han op til Johansen. Han havde været ovre paa Banegaardens Postkontor med Brev til Emma. Han lagde aldrig Brevene i nogen Postkasse men bragte dem al Tid lige ud paa Banegaarden.

Johansen havde et lille møbleret Værelse ude i en Smaagade paa Vesterbro. Det var en Skomager han bode hos. Skomageren med Familie nøjedes med to smaa Stuer og Køkkenet.

Der lugtede al Tid af Senge og Mad ude paa den snevre, snavsede Trappe, og om Aftenen var der ravende mørkt.

Jørgen maatte stryge Svovlstikker for at finde op, og han kunde aldrig huske, paa hvad Sal Johansen bode.

Saa fandt han en Dør paa anden Sal med hans Visitkort. Han ringede, og Skomagerkonen, en lille Madam med pjusket Haar og strikket Tørklæde, lukkede ham ind.

Johansen var hjemme. Han sad ved Bordet og læste.

— God Aften. Forstyrrer jeg?

Johansen saa op paa Jørgen, og hans mørke Øjne skinnede bag Lorgnetterne.

— Naa er det Dem! — Nej saamænd om De gør.

Han rejste sindigt sit lange Legeme og gav Jørgen Haanden. Der var noget hyggeligt over alle Johansens Bevægelser, sene som de var.

— Ja jeg lægger Frakken, sagde Jørgen; maa jeg anbringe den her paa Sengen?

— Ja det maa De gærne. Lad mig kun ta' den.

Jørgen gik hen til Bordet.

— Deres Lampe oser. Jeg skruer lidt paa den.

— Ja det Asen er ikke til at komme ud af det med.

— Det er ellers en pæn lille en. Hvad har De givet for den?

— Seks Kroner.

— Og her har De Strindberg staaende. Men hvem er det?

Jørgen tog et lille Gibshoved, som stod paa Bordet.

— Goethe.

— Goethe?

— Ja.

Jørgen satte Hovedet igjen. Han havde ikke læst andet af Goethe end Erlkönig og første Del af Faust i Oversættelse.

Men han trængte til at tale, og saa spurgte han, hvad det var for en Bog, Johansen sad og læste i, og som laa opslaaet paa Bordet.

— Det er Sir Thomas Malorys »History of King Arthur.«

— Studerer De ogsaa Engelsk?

— Nej. Det er Morskabslæsning.

— Er den god?

— Ja Skam er den god, sagde Johansen i en Tone, saa Jørgen var overbevist straks. Og saa skinnede Johansens Øjne saa henrykte, som stod han og nød alle de gode Steder i Bogen.

— Det er en rigtig hæderlig gammel engelsk Roman, blev han ved.

Og med en let Overgang:

— Det er storartet at læse om de Tiders Liv. En »noble knight« og »a fair damsel« kan bogstavelig talt ikke se hinanden, før de »fall in love« og faar et Barn sammen.

Jørgen lo. Han havde al Tid følt sig sky overfor den Slags Emner, al Tid gærne lyttet men aldrig selv turdet tale. I Aften var det, som kom Johansen med sin pludselige Veltalenhed en Trang hos ham i Møde.

— Saa drager Ridderen ud paa Æventyr, og Damen bliver siddende hjemme hos sin Fader, — Johansen tog sin Lorgnet af og gav sig til at pudse den, — der mærkelig nok ikke er gal paa hende men tværtimod gaar og glæder sig over den Lykke, der er vederfaret hans Hus ved »the blood of a so noble knight«.

Han sagde det alt sammen saa roligt, som læste han højt i et Auktions Katalog. Ikke en eneste Bevægelse gjorde han med Kroppen; men de sorte Øjne saa ud, som de var tændte,

mens han stod der og talte og pudsede Lorgnetten.

Jørgen satte sig paa en Stol, og Johansen lagde sig paa den gammeldags, højarmede Sofa.

— Man faar en Pokkers Respekt for den naturlige Maade, hvorpaa de Folk tager naturlige Sager, sagde han, idet han lagde sig.

Jørgen sad og ønskede, Johansen bare vilde blive ved at tale.

— De skulde læse den Bog.

— Jeg er ikke stiv i det engelske.

Johansen svarede ikke men laa og saa hen for sig, ligesom træt efter sin Lovtale, og hans Øjne var mattere, og hele hans brede, gulhudede Mongolansigt overanstrængt og slapt i Trækkene.

Jørgen saa sig om i Værelset og tænkte paa disse »noble knights and fair damsels«. Dem vilde han helst tale om, men kunde ikke faa et passende Ord anbragt.

— De har mange Fluer, sagde han saa.

— Fluer?

— Ja; Deres Billeder er svært overplettede og Væggen med.

— Naa det — nej det er Blanksværte.

Jørgen stirrede paa de smaa sorte Pletter, saa godt han kunde i det svage Lampelys.

Billederne var Udklip af »Ude og Hjemme«, satte op med Tegnestifter.

— Naar jeg børster mine Sko, stænker det, sagde Johansen og saa over paa Jørgen. Hans Øjne skinnede igen, og der kom Liv over Ansigtet, som var han fuldt optaget af at more sig over sin egen Støvlebørsten.

— Naa saadan, sagde Jørgen saa interesseret som muligt. Han sad og tænkte paa at gøre en Bemærkning om »the damsel«.

— Nu er det galt med Lampen.

Johansen rejste sig langsomt for at skrue den ned; men Jørgen havde allerede stillet paa den; og saa lagde Johansen sig langsomt igen.

— Det — sagde Jørgen og bladede i den engelske Bog — var dog en vel farlig Moral.

Han saa ned i Bogen.

— Ja — hvorfor i Grunden?

— Aa — —

Jørgen vidste egentlig ikke hvorfor. Han vilde bare have Johansen paa Gled. Og han var henrykt over hans Hvorfor. Han vilde helst, det ingen farlig Moral var.

— Jo — jeg synes — — sagde han.

— Ja jeg synes ikke.

Jørgen sad lidt.

— Det er saa dyrisk, sagde han saa.

— Dyrisk, gentog Johansen; er det saa slemt med det dyriske?

— Ikke saa slemt, men . . .

Det var Jørgen umuligt at faa en Sætning fuldført. Han havde jo slet ingen Indvendinger. Blot Johansen vilde tale, det var alt, hvad han ønskede.

— Ja jeg har nu aldrig begrebet, at det var saa slemt at blive regnet til Dyreriget.

— Man er da et Menneske; noget mere udviklet . . .

— Af Skabning er vi alle Kænguruer for Herren. Staar der ikke i smaa Drenges og Pigers Naturhistorie: Til Pattedyrene hører Mennesket o. s. v.

— Men det lyder saa raat at kalde sig Dyr.

— Ja gør det i Grunden det? — Saa, nu har vi Lampen igen; — tak, skruer De lidt? — — for mig er blot det raat, som er Unatur.

Johansen strakte sig let og rev en Bog ned, som havde ligget paa Sofaarmen. Jørgen vilde tage den op.

— Aa lad den bare ligge, bad Johansen.

Jørgen gav sig til at lege med Strindbergs Billede og sad og saa lidt paa det.

— Dja, sagde han saa, som om han vejede to Værdier, og Vægten stod lige. Jeg ved ikke rigtig . . .

Johansen gabede.

— Tag mig et Menneskehjærte, en Faarehale, en Sneglefod og et Krebseben, og jeg

skal i dem alle vise Dem det samme fine Væv. Tag en Draabe Blod og en Draabe Plantesaft. Tag, hvad De vil.

— Det kan jo gærne være.

— Ved De, hvad min største Fornøjelse er? Det er en Sommerdag at ligge paa Ryggen paa en Grøftekant med Græs op om mig og Myrer og Biller kravlende paa Tøjet og en Myggesværm et Par Fod over mit Ansigt. Ligge midt i Frodigheden og føle hele Frederik Johansen blive en Edderkop.

— Man mærker De er Zoolog.

Johansen havde sat sig op og støttede Hovedet i begge sine Hænder.

— Saamænd ja. Men De da?

— Jeg — lo Jørgen kejtet, — jeg er forlovet.

Johansen stirrede paa ham med de matte Øjne og saa træt ud og sagde ikke noget.

— Det kalder De vel Unatur? tvang Jørgen sig til at spørge.

— Saamænd ja.

— Raat altsaa?

Johansen stod og strakte sig.

— Gaa hen og bliv Naturforsker, sagde han.

— Ja — om jeg kunde.

— Gaa med op til Dr. Carlsen en Dag, han hjælper Dem med Glæde i Vej.

Jørgen pillede stadig ved Strindbergs Billede.

— Men det varer saa længe, det Studium.

— En fire fem Aar, ja.

Johansen havde hentet sin Hovedpude ovre fra Sengen og lagt den paa Sofaarmen.

— Se saa, sagde han, her er ogsaa rart at ligge.

— Men — de ulykkelige Kvinder, mente Jørgen, som ikke kunde blive færdig med den Moralhistorie.

— Naada du, sagde Johansen og skubbede lidt til Puden, der ikke vilde ligge rigtigt under hans Hoved. Kvinderne, fortsatte han over mod Jørgen, dem kender jeg saa lidt til.

— Ja for det kommer jo til at gaa ud over dem.

— Jeg vilde aldrig have med andre Kvinder at gøre end med dem, jeg elskede, — og som elskede mig.

— Med dem?

— Med dem, ja. En ad Gangen naturligvis.

— Bli'r der saa mange?

— Man kan jo aldrig vide det. Jeg tror ikke rigtig paa Monogamiet — som Zoolog. Var jeg Jurist, saa min Tro maaske anderledes ud.

Johansen flyttede lidt ved Puden uden at rejse sig.

— Naturen er ikke anlagt paa Kniberi, sluttede han.

— Men saadan at fare fra den ene til den anden, indvendte Jørgen. Han slugte hvert Ord, Johansen sagde.

— Hvorfor fare? tag Aar, om De vil, til hver enkelt.

— Og saa — forføre dem? spurgte Jørgen helt nervøs.

— Forføre, forføre, svarede Johansen irriteret, det er det dummeste Ord jeg ved. Elsker hun mig og jeg hende, er det jo Naturen, der gaar sin Gang.

Jørgen saa ud, som havde han faaet Skænd.

— Jeg kunde saa Skam komme til at elske de fleste af dem, sagde Johansen og strakte sig og saa over paa Jørgen.

— Kærlighed, De, mellem Mand og Kvinde, blev han ved, er det andet end den levende Naturs ganske dagligdags og normale Pulsslag. Naa, afbrød han sig og rettede paa Lorgnetten, man skal ikke tale om sine Guder.

Jørgen havde haft alt, hvad der stod paa Bordet, mellem Fingrene. Han sad sammensunken paa Stolen. Og Johansen laa og saa op i Loftet med sine sorte Øjne. Ovenpaa Reolen stod der et Glas med levende Vandinsekter, Johansen havde fanget ude i Ordrup Mose; hvert Øjeblik stødte en stor Vandkalv haardt mod Glasset. Det var den eneste Lyd i det snevre lille Værelse.

Saa rejste Jørgen sig omsider og saa paa sit Ur.

— Hvad, — gaar De? spurgte Johansen fra Sofaen.

— Ja, jeg skal videre, sagde Jørgen langsomt.

— Har det saadant Jag?

— Ja, jeg maa gaa.

— Ja ja da.

Johansen rejste sig og hjalp ham Frakken paa.

— Men husk paa Dr. Carlsen. Kom naar De vil; saa kan vi følges op til ham.

— Ja, nu kan vi se! sagde Jørgen og gik.

Der lugtede af Sengehalm og af Mad ude paa Trappen, og han maatte stryge Svovlstikker. Inde paa første Sal skreg et Barn, saa det skingrede.

Han slap ud paa Gaden og gik hjem efter. Det var stille, diset, mellem Frost og Tø. Lygterne stod med røde Ringe, og Gaderne skinnede sorte.

Han følte sig som sædvanlig saa usikker, saa usikker.

Og saa denne Samtale; al det Johansen havde sagt. Hvorfor havde han ikke faaet ham til at sige mere endnu, sige det rent ud af Posen?

Elske dem alle. Han elskede jo Emma. De andre havde han ikke turdet tænke paa. Men de var der, de andre.

Jørgen gik og saa paa de Damer, han mødte.

Johansen elske dem alle! denne høje rangklede Kineser og disse unge fint klædte Kvinder! Og saa Jørgen selv da?

Hvad var det, han havde sagt? Blot man elskede dem. Og han trode ikke paa Monogamiet; det stred mod Naturen. Naturen? Det Ord gjorde et Indtryk paa Jørgen, som rejste der sig i Natten en Magt, der tog ham med sindig Kraft og løftede ham frem; og han følte sig i Forbund med hele den kogende Summen, Mørket over Byen var fyldt af.

Han gik ikke hjem.

Klokken var henimod halv elleve, da han stod inde paa Hjørnet af Frederiksberggade og Halmtorvet.

Der laa en Skorpe af nedkørt Sne over Torvet og op gennem Gaden; Droskerne rullede blødt, og de tunge Omnibusser skumplede hen over Hullerne i Sneskorpen, trukket af fire Heste, der slæbte og svedte, saa der stod graalig Damp om dem, naar de kom frem i Skæret fra en Lygte. En Herskabsvogn strøg i hurtig Kørsel udenom Droskerne og forbi Omnibussen. Dens to Vognlygter lyste flakkende gennem Halvtaagen.

Inde paa Fortovene gik Fodgængernes sorte Skikkelser med forsigtige Trin over de glatte Fliser; trippende Damer, og Herrer, som støttede sig stift til Stokken.

Jørgen blev staaende lidt paa Hjørnet; han havde Frakkekraven opsmøget. Ovre fra Dagmarteatret kom Folk i Klynger og Rækker, smaasnakkende og travle. Forestillingen maatte lige være sluttet. Og en syv otte Drosker med Kofferter og Rejsetøj foran hos Kusken rullede op igennem Frederiksberggade; der maatte være kommet et Tog.

Jørgen drev lidt med Strømmen og vendte saa igen og kom tilbage til Hjørnet og blev der i Nærheden, til Strømmen var tyndet. Saa drev han igen ned ad Gaden.

De slukkede i Butikerne, og Lygterne blev ene om at bryde Mørket. Kun et stort Cigarhandlervindu lyste bredt ud over Gaden.

Der kom to Damer ned imod Jørgen. De lo og var unge og havde intet Hastværk. Jørgen saa dem lige ind i Ansigtet og gik ikke af Vejen. Men de strøg udenom ham. Han saa efter dem. Et Par Herrer kom ovre fra den anden Side Gaden og fulgte lige bag Damerne. Saa tabte han dem af Syne.

Gaden var næsten blevet tom, og man hørte de enkelte Fodgængeres Trin. Han frøs saa smaat i den raakolde Natteluft. Et Par Efternølere fra Teatret skyndte sig, saa godt de kunde i det smattede Føre.

Paa Hjørnet af Mikkel Bryggersgade stod en Kvindeskikkelse i lang, elegant Kaabe. Hun

gav sig til at gaa ganske langsomt, da Jørgen nærmede sig. Han kom tættere og tættere ind paa hende og var til sidst ved Siden af hende.

— God Aften, fik han sagt, noget stakaandet og forpustet; han maatte samle alle sine Kræfter for ikke at komme til at ryste over hele Kroppen.

Hun saa paa ham og drejede saa Ansigtet lige ud og blev ved at gaa.

— Gaar De Tur, spurgte han lidt roligere.

— Det gør jeg vel nok, svarede hun uden at se paa ham.

Jørgen trak sig saa smaat tilbage og følte sig som sparket af hendes rappe, skrattende Stemme.

I det samme kom en Herre bagfra forbi Jørgen og stak en Arm ind under hendes og vandrede videre med hende.

Atter drev Jørgen ned ad Gaden, tilbage mod Halmtorvet, over Torvet og ned forbi »Axelhus« og »National«.

Han mødte mange Damer, og han saa paa dem alle men turde ikke rigtig nærme sig og vidste ikke mere, hvordan han skulde begynde. Hjem vilde han ikke. Hans Hjærte hamrede. Al Ting havde han glemt, og intet saa han uden disse Damer, som gik forbi ham ideligt og ideligt. Deres Læber, deres Kinder, deres unge glidende Bevægelser drog ham og bandt

ham, og han fulgte dem og fulgte dem som en sulten Haj et Kølvand.

Udenfor »National« kom to hurtigt gaaende ind imod Byen. Den ene var høj, brunøjet og fyldig. Det var hende, Jørgen lagde Mærke til. Den anden saa han flygtigt som noget i kort Kaabe, der tog smaa Skridt ved Siden af den høje fyldige.

Jørgen saa sig om; der var ingen Herrer i Nærheden. Og saa borede han Hænderne fast ned i Lommen, skød Skuldrene i Vejret og vovede sig frem ved Siden af den høje.

— God Aften! sagde han og prøvede at gøre Stemmen kvik.

— God Aften! svarede den høje stift og saa ikke paa ham. Han hørte den lille i den korte Kaabe fnise.

Jørgen maatte gaa til for at kunne følge; han skruttede Ryggen lidt og havde Trang til at gøre sig lille.

— Generer jeg Dem? spurgte han mygt. Han havde opgivet det flotte og vilde tigge sig frem.

— Saamænd om De gør. Gaden er jo for Dem som for os.

Den høje skød Brystet frem og lod, som Jørgen ikke var til.

— Skal De langt?

— Ud i Dronningens Tværgade.

— Bor De dér?

— Nej.

— Hvor skal De være i Nat? spurgte Jørgen fromt og følte sig i det samme saa gudsjammerlig ynkelig.

Den høje svarede slet ikke men gik til. De var kommet ind i Frederiksberggade, og Jørgen strøg af Sted ude i Rendestenen. Han hørte den lille i den korte Kaabe fnise og fnise.

— Maa jeg ikke følge Dem? spurgte han ud for Kattesundet.

— Kan jeg forbyde Dem det?

Et lille Stykke endnu hængte Jørgen paa, som en Hund der sjapper efter sit Herskab. Men saa søgte han længere og længere ud paa Gaden og lod de to faa Forspring og stod til sidst et Øjeblik stille, og vendte om.

De to havde slet ikke set efter ham.

Jørgen gik hjem. Han sluskede gennem de tomme, mørke Gader, krum i Ryggen og grædefærdig; med en Følelse som havde han været ude at stjæle. Og saa tom og saa mat, som skulde han dø af Sult.

Og Emma — Emma, som han havde sveget. Han vilde sige hende alt; hun maatte forstaa ham. Men hvordan sige det? hvordan faa talt til hende om det? talt til hende efter dette! Han havde en Fornemmelse, som burde han

trygle om Tilladelse, før han blot tænkte paa hende.

Elske dem, fòr det igennem ham, at Johansen havde sagt; elske dem maatte man.

Det var kun Emma, han elskede. Ikke dem, han havde mødt i Aften. Kun Emma.

Langsomt rejste hans Tanker sig, og hans Ryg blev ret igen, mens han tænkte paa Emma, gik og tænkte paa Emma. Og han glemte, hvor han havde været i Aften, glemte alt andet end, at Emma var den iblandt dem, han elskede.

Hjemme laa der Brev fra Aage, som han ikke havde set siden Sommerferien og ikke underrettet om sin Forlovelse.

Kære Jørgen! stod der. Ja det er saa vist fra din gamle Ven og Skolekammerat, du faar Brev i Dag, og du kan takke det, at jeg er syg og ej mægter at forlade min Seng, at Postbudet maa besørge mit Ærinde. Sagen er, at jeg gærne ønskede, du skulde besøge mig en Gang endnu. Nu ved jeg, hvad jeg fejler. Jeg har Ftisis og kan ikke komme mig, skønt jeg maaske kan leve nogle faa Aar, men vor Herre Jesu, som har Naade og Magt til at gøre Syndere hellige og salige, har vakt mig af min kødelige Sikkerheds Søvn, saa jeg er bleven en Jesu Discipel og et troende Menneske. Hver Dag lever jeg af min Frelsers Naade og Kærlighed, vel ikke al Tid lige glad og lige varm til at

vidne om ham; tit kan Troen og Kærligheden blive lille og Bønnen mat og svag; men Freden, den dybe, dejlige Fred, som kun de kender, der er forsonede med Gud ved Troen paa hans Søn — den Fred forlader mig kun, naar jeg synder, og kommer saa igen, naar Herren ser, at jeg af Hjærtet angrer min Synd. Jeg haaber, kære Jørgen, at du optager disse Linjer i Kærlighed. Daglig beder jeg til Jesu, at han vil sende dig Helligaandens Naadegave, dig og din Brud, for du er jo nu forlovet, hører jeg.

Jeg kan ikke skrive mere; det er saa trættende at føre Pennen, naar man ligger. Men se op til mig.

Med kærlig Hilsen
din hengivne
Aage Schmidt.

Jørgen smed Brevet paa Bordet og gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet. Det var ikke Aage, han tænkte paa. Det forekom ham at være ganske i sin Orden, at Aage var bleven religiøs; han syntes, han havde vidst det for længe siden; og at han laa og skulde dø — ogsaa det var han fortrolig med som med en gammel Historie.

Aage havde hentydet til Emma og nedbedet Helligaandens Naadegave over ham og hende. Helligaandens Naadegave! Paa det gik Jørgen og tænkte rent idiotisk. Hvad skulde

den Slags Bønner til? Hvad var det for noget denne Helligaand og denne Naadegave? Jørgen var saa dum paa det den Dag i Dag, som han havde været den Dag, han blev konfirmeret. Det kom ham nærmest for, som havde Aage smidt Lig paa Emmas og hans Vej. Han lukkede Vinduet op og lod den kolde Natteluft strømme ind og klædte sig af for aabent Vindu og lukkede det først, da han lige skulde i Seng. Brevet lod han flyde paa Bordet.

Næste Morgen, da han kom ind i Stuen, gik Moderen og tørte Støv af.

— Fik du dit Brev i Aftes, Jørgen?

— Ja jeg fik.

— Var det om Timer!

— Nej.

Moderen nikkede og tørte videre, tørte Gaarsdagens og Nattens Støv bort, puslede, tørte og pillede, saadan som hun havde puslet og tørt og pillet Morgen efter Morgen snart i tyve Aar.

* * *

Jørgen gik ikke til Aage.

Og han fortalte intet til Emma.

Men i hans Breve blev Ordene hedere og hedere. Hans Blod brændte ham, mens han skrev. Side op og Side ned malede han hende sin Længsel, sin dumpe, tunge Længsel, der greb ham hvert Øjeblik paa Dagen og martrede hans

Sjæl og martrede hans Legeme, som laa han nøgen paa Dynger af hed Aske. Ordene blev voldsomme. Luften om ham stod i Brand, skrev han, og hans Kærlighed vred sig nøgen under Luerne. Det var Vanvid halvt.

Men saa kunde Ordene med ét mildnes og lyde stille, mens han koglende skrev om Sommersol over Aaløb og Enge, om varm, fin Luft, som skulde lulle ham og hende i Søvn der ude i Engen under den store, stille, lysende Himmel, lulle deres Legemer i Søvn, mens rundt om dem Naturen aandede lindt og sagte, lykkelig i sin evindelige, evige Brudenat.

Og saa kunde han pludselig bryde af og spørge hende, om hun elskede ham, om hun ogsaa virkelig elskede ham, om hun var sikker paa det, elskede ham fuldt ud. Elsk mig, du skal elske mig! skrev han.

Emma lo af ham og kaldte ham Barn, naar hun svarede. Vist elskede hun ham; det vidste han jo nok. Men efter som hans Ord blev hedere og hedere, tystnede hendes Latter, og der kom en stille Tone over hendes Breve, som hviskede hun Ordene frem med Ansigtet ind mod hans Skulder.

Saa fik hun en Lørdag et Brev fra Jørgen, hvori der ikke stod andet end, at han kom Søndag Formiddag med Middagstoget og ag-

tede — hvis Vallentins vilde have ham — at blive til Mandag Morgen.

Det var sidst i Februar.

Et Par Graders Frost havde tørret Vejene og gjort dem haarde. Luften var stille og let kølig.

Jørgen sprang ned fra Kupeen, ned til Emma, som stod foran Stationsbygningen.

— Er du der, du! sagde han og skød sin Arm ind under hendes og holdt sig tæt ind til hende og tog ikke Øjnene fra hende.

— Du! sagde hun med en Stemme som et Kærtegn og saa paa ham igen.

Vognen holdt ude paa Landevejen og ventede paa dem.

— Nej — lad os gaa, foreslog Emma og lagde Hovedet paa Siden og saa paa Jørgen.

— Ja saamænd, sagde Jørgen.

Saa gav de Ka'len Ordre til at køre hjem, han skulde sige, at de kom senere.

Vognen kørte, og de gik ud ad Landevejen.

Foran Stationen holdt det lange Godstog. Lokomotivet stod og dampede og snurrede saa stilfærdigt; Dampen gik lige i Vejret. Og den lange Række Vogne rørte sig ikke; kun idet en ny, læsset med Skærver, blev hægtet til, gav hele Rækken sig; Hjulene knirkede og Koblingerne raslede, saa det lød langt ud over de stille Marker. Og saa peb Togføreren og

Lokomotivet, og Hjulene knirkede igen, og det gav et Ryk i Koblingerne; Lokomotivet stønnede Damp og Kulrøg til Vejrs i tre tunge Stød og asede sig i Gang; og saa gik Toget.

Jørgen og Emma stod og saa efter det. Langsomt larmede det bort gennem den flade, stille Egn. De hørte det længe.

Og da Togets Larm omsider døde hen, var der ingen anden Lyd over Egnen, end Vallentins Vogn, som raslede paa den frosne Vej et Stykke foran dem.

Det var hen ved Klokken fem. Dagen hældede og Maanen stod paa Himlen; den blev blankere og blankere oppe bag den tynde Frostdis, Skumringen lagde over Markerne.

Et tungt-trædende Bondefruentimmer kom forbi dem paa Landevejen. Ellers mødte de ingen.

— Her er storartet, sagde Jørgen og saa op ad Vejen, som lyste hvid foran dem.

— Ja — nu du er her, svarede Emma lidt efter.

— Vi gaar her, vi to, som var det vort, alt dette.

Emma trykkede hans Arm. Siden hun var blevet forlovet, var der kommet noget dæmpet over hende.

— Som om vi to var de eneste levende, fortsatte Jørgen, vi to de eneste levende Men-

nesker — og vor Leven ét med disse stille Markers stille Aanden, som de breder sig her under Maanedisen.

Han slog læmpeligt Armen om Emma og drog hende ind til sig og gav hende et langt Kys.

— Jeg er bleven saa glad ved Livet, Emma, sagde han inderligt.

Hun klappede hans Haand og var helt højtidelig.

— Er du blevet vred over mine Breve? spurgte han saa og tog den Haand, der havde klappet hans. Han følte sig saa veg og saa kærlighedsfuld.

— Hvor kan du tro, Dreng? sagde Emma og prøvede paa at le op til ham, men lo med de alvorligste Øjne af Verden.

— Hvor jeg elsker dig, du!

Jørgen drog hende atter ind til sig, og Emma fulgte hans Arms Dragen. De stod et Øjeblik der paa Landevejen og kyssede hinanden i den stille Frostskumring, mens Maanedisen lyste over de brede Brakjorder. Langt borte hørte de Vognen rasle paa den haarde Vej.

— Emma, sagde Jørgen, blot vi aldrig skulde skilles!

Og i det samme knugede han hende ind til sig og hviskede stakaandet:

— Vi vil ikke skilles i Nat — vil vi vel — vel Emma!

Hun pressede sin ene Haand mod hans Mund og havde sit Ansigt gemt mod hans Skulder.

Men han fik Munden fri.

— Bliv hos mig, hviskede han, — bliv hos mig — du maa ikke slippe mig — vi kan ikke skilles, vi to — du, som er min — min — —

Han havde ikke længer Magt over Ordene; de kom igen, de samme Ord; rent mekanisk gentog han dem; de var som den korte Sum af alle hans Tanker siden den Aften oppe hos Johansen.

Saa følte han Emma staa og skælve let, og var i det samme lysvaagen. Han var træt i Lemmerne, som havde han gaaet mange Mile, og tom i Hjærnen. Nu var det sagt, der havde fyldt alle Timer den sidste Maaned. Et Øjeblik var han som svinglende ør, men greb saa Emma om Livet og gik videre. Og Trætheden veg, og Tomheden veg, og han gik sin Gang saa sikkert. Emma fulgte, halvt baaret af hans Arm. Jørgen var det, som gik de Veje, ingen havde traadt, som vandrede de ind mod noget underligt evigt, hvor der laa Stilhed, ingen havde brudt, og hvor Marker bredte sig i Maanedis, i Maanedis, der skælvede som sagte Aande. Det var som samlede alt Egnens Liv sig i ham; som blev dette Liv Styrke, stille Styrke, der bar Emma og ham og de brede, levende Marker og den lysende Frosttaage; og

som drog deres Aande og deres Blods Banken sig i ét.

De havde ikke lagt Mærke til Vejen, før de stod ved Vallentins Gaard. Dér løftede Jørgen Emma ind til sig med al sin Kraft og kyssede hende længe.

Saa gik de ind.

Inde var der fremmede; to Proprietærfamilier fra Nabogaardene og to af Fruens Niecer fra Kjøbenhavn.

— Frøken Poulsen! Frøken Poulsen! kom begge Niecerne farende; Gud hvor vi har savnet Dem. De maa endelig hjælpe os med et Par Ordsprogslege.

De to Niecer talte al Tid paa én Gang.

Emma lo, saa godt hun kunde.

— Jeg er virkelig noget træt af den lange Spaseretur, sagde hun.

— Aa, De maa endelig. Og Deres Kæreste med.

Emma smilede hen til Jørgen, hvem disse to støjende Stemmer var som en Regn af Stene. Han lod, som han ikke hørte Niecernes Opfordring.

De kom ind i Stuen, og han blev præsenteret; for Proprietær Elisen og for Proprietær Brink, og for Fru Elisen og for Fru Brink, og for de to Døtre Brink og den unge Hr. Elisen. Der var hel fuldt i Stuen.

Det yndige Maaneskin og den dejlige Tur kastede Damerne sig over, og Herrerne lod falde Bemærkninger om det priselige i at skaane Hestene. Unge Hr. Elisen var for optaget af Skilderierne til at faa sagt noget; de Skilderier havde han set paa, fra han hang paa Fru Elisens korte, tykke Arm; men lige grundigt undersøgte han dem stadig. Begge Døtrene Brink fòr ud i Hælene paa Emma og de to Niecer.

Jørgen gad ikke tale til nogen af Selskabet. Han befandt sig som under et ramlende Stillads. Pinen fik han holde ud; det skulde han sagtens. Og saa tog han et Album og satte sig til at tænke paa det Øjeblik, alle disse Gæster skulde køre.

Emma kom ind igen med Niecerne og de to Brinker efter sig. Hun hilste rundt og undgik Jørgen og var lutter Liv og Lyst. Jørgen begreb ikke dette. Aldrig kunde han faa hende fat. Al Tid vidste hun at komme bort, saa med en Niece, saa med en Brink. De lo og fjasede og havde tilsyneladende Alverden for. Først da Aftensbordet var dækket og Vallentins og Gæsterne gaaet ind i Spisestuen, kom Emma hen til Jørgen. Han var blevet et Øjeblik tilbage og stod og saa ud i den maanelyse Gaard; alle hans Tanker var ét Virvar; han følte sig, som havde nogen sluppet ham

midt ude i en Ørken og ladet ham alene, ret som Livet var vaagnet i ham.

Emma kom bag paa ham og lagde sit Hoved ind mod hans Kind; men da han vilde vende sig og se ned paa hende, holdt hun ham for begge hans Øjne.

Saa lo han lykkeligt og kyssede hende paa Panden. Hun bar sit Hoved bøjet og stod, som vilde hun gemme sig bag ham. —

Efter The satte de gamle sig til Kortene; de unge maatte ud i Maaneskinnet, ud i Gaarden, ud paa Vejen, og Haven igennem. Jørgen slap ikke Emma; nu blev hun hos ham.

Der var stille alle Vegne; og de dæmpede alle Stemmer. Men pludselig gav unge Elisen, som ikke havde sagt to Ord, sig til at huje og hyle og smække i Hænderne og slog til Slut en grødet Latter op og glode paa de andre.

— Men Gud dog! sagde begge Niecerne.

Jørgen og Emma gik Haven rundt, alle Gange igennem. De sagde intet. Blot en enkelt Gang standsede Jørgen og hviskede ned mod Emma

— Hvor jeg er lykkelig!

Og Emma saa ham ind i Øjnene her i Maaneskinnet i den vinternøgne Have, hvor al Ting tav omkring dem, og kun deres Trin lød, naar de langsomt gik hen over brede Maanepletter og lange, stilkede Greneskygger.

Niecerne og de to Brinker var gaaet ind. Unge Elisen var forsvundet.

Og saa til sidst maatte ogsaa Jørgen og Emma ind. De blev i Spisestuen; der sad de med hinanden i Haanden henne ved Vinduet.

Endelig kørte saa Gæsterne. Det vil sige, de to Døtre Brink blev; de skulde ligge inde hos Niecerne og holde dem med Selskab og saa gaa hjem i Morgen.

Unge Elisen, der var Kusk, slog et Greveknald, som gav Genlyd mellem Gaardens fire Længer.

Og Jørgen sagde Godnat til Emma og trykkede hendes Haand fast og beholdt den længe i sin. Hun drejede sit Hoved bort og gik uden at have set paa ham.

Jørgen fik det Værelse, han havde haft i Sommerferien. Han stod der inde og klædte sig af i Mørke. Der var en Ilsomhed og en Uro over ham, som han maatte tvinge.

Paa Gæsteværelset ved Siden af holdt Niecerne og de to Døtre Brink et Styr, som ingen Ende vilde tage. Det var én Latter. Deres Støjen pinte Jørgen som den vildeste Larm; saa overgivent brutalt brød den ind til ham. Han hørte dem smække hinanden paa det bare Skind. Og han borede sig ned under Dynen for ikke at høre, helt grædefærdig. Men de blev ved. De pustede efter Lyset, en ad Gangen og alle

fire paa én Gang; han hørte, hvor de anstrængte sig for at blæse ordentlig til. Endelig fik de det slukket. Der blev stille et Øjeblik, og Jørgen følte sig, som var han krøbet frem under et kvælende Sneskred. Men saa begyndte de igen. Lidt mere dæmpet lød Latteren, og den kom kun en Gang imellem. De laa vist og fortalte Historier.

Det var maanelyst i Værelset; han stirrede hen paa Emmas Dør. Der var gaaet en Evighed syntes han, og det blev ham umuligt at tvinge sig længer. Saa stod han ud af Sengen og gik hen til Vinduet og saa ud. Lige over Portlængen stod der en Stjærne og lyste paa dybblaa Himmel, lyste midt i den dybeste Fred. Jørgen fik en pludselig Mindelse om Julenat; og der kom en sær Andagt over ham.

Saa lagde han sig igen og saa ud over Gulvet og prøvede, om han kunde tælle Bræd-derne. Men der var alligevel ikke lyst nok; han kunde ikke komme længer end til det femte. Saa saa han op i Loftet og strakte sin Krop, saa det knagede i Fodenden af Sengen, og skræmtes af Lyden. Hvert Øjeblik trak han Vejret stønnende og tungt. Han var saa underlig højtidsfuld, som laa han ene i et viet Tempel.

Det knirkede svagt ved Emmas Dør. Jørgen laa saa stille som en Mus, rørte sig ikke, trak næsten ikke Vejret, hørte med alle Sanser og Nerver.

Saa knirkede det igen, og Døren gled lydløst op, og Jørgen saa en hvid Skikkelse et Øjeblik staa paa Trinet og saa komme hen over Gulvet, hen imod ham. Han kunde intet skælne, kun denne hvide Skikkelse. To bløde Hænder tog om hans Hoved, følte han, og Skikkelsen bøjede sig over ham.

Og saa blev alt til intet.

Om der var gaaet et Sekund blot eller en Evighed, vidste han ikke. Alt hvad han sansede var, at Emma laa hos ham og græd; græd saa Sengen rystede; saa hele Værelset rystede, syntes Jørgen, hele Længen. En vanvittig Rædsel fòr over ham.

— Emma — de kan høre dig ved Siden af — du maa tie!

Han sad halvt oprejst.

— Ja — ja.

Men Graaden vilde ikke standse.

— Emma! hold dog op! du skal tie!

Han sagde det haardt. Han havde kun én Tanke: de ved Siden af.

— Emma dog! hvad er det for noget!

— Ja, sagde Emma, som om hun vaagnede. Ja, gentog hun.

Og saa rejste hun sig langsomt og anstrængt og stod ud paa Gulvet og sukkede saa uendelig træt og sagde halv bortvendt Godnat.

Han saa hende gaa hen over Gulvet, saa de to nøgne Fødder under den lange hvide Natkjole, saa det bøjede Hoved, og hørte hende lukke Døren. Der gled Kulde gennem alle hans Aarer. Han blev angst for den Kulde og kunde sprunget op og ført hende tilbage, slængt sig paa Gulvet foran hende. Led hun, græd hun endnu, hvad var det? Der blev saa tomt efter hende. Hun lod ham ene i et trangt, lavloftet Værelse, fyldt af Frostnattens kolde Luft. Intet Tempel, ingen Andagt. Intet uden denne Kulde, som blev over ham, og som fik ham til at krumme sig sammen i Sengen, krumme sit Legeme, som vilde han trække sig ind i et Hylster, der rummede ham alene, intet uden ham alene, intet i den hele vide Verden uden Jørgen With og hans trætte Sanser.

Han faldt i Søvn og sov tungt.

Næste Morgen kom han saa sent op, at han knap fik The, før han skulde køre.

Emma saa han først ved Vognen. Han var sky for hende og ønskede blot at komme afsted; men han kyssede hende, et hurtigt nervøst Kys, som hun ikke forhindrede. Hun stod og talte med Fru Vallentin, mens han satte sig til Rette paa Vognen.

Niecerne og de to Døtre Brink var ikke kommet op endnu.

Og saa kørte han.

Der var Rim paa Trær og Tage, og det glimrede og gnitrede hvidt over Veje og Marker. Men Jørgen frøs.

Der var ét, han ikke kunde klare.

Var han en Slyngel — eller var alt mellem Himmel og Jord Løgn?

VIII.

Dagen efter fik Jørgen Brev paa Sengen. Det var skrevet med rystende Haand og med rynkede gammeldags Bogstaver. Oppe i Hjørnet stod der: dei Gratia d. $^{26}/_{2}$ 84. Blaagaardsgade 8. Og saa fulgte Brevet.

Kjære kjære Jørgen With!

Vor usigelige store Sorg og Smerte bringer jeg til deres Kundskab, — at vor kjære elskede Aages sidste Hvilested herneden finder Sted imorgen Mandag den 27de Februar fra Frederiksberg Kirke Kl. 12. En stor Glæde vilde det være os i vor dybe Sorg at se vort kjære Barns gamle Venner i Kirken.

Med den kjærligste Hilsen.

Deres

Inger Schmidt.

Jørgen blev liggende lidt med Brevet i Haanden og saa frem for sig. Og saa læste han det én Gang til. Jo, det var rigtig, Aage var død, og han skulde til Begravelse Klokken tolv. Klokken tolv; og hvad var Klokken nu?

halv ti. Altsaa om halv tredje Time. Det var bedst, han tog de gamle sorte Benklæder paa med det samme, han stod op. Mon de for Resten ikke trængte til at børstes, siden han havde haft dem paa sidst? Han havde vist hængt dem af Vejen med Gadestænk paa.

Det var Jørgen en hel Lindring at ligge og ordne sig til denne Begravelse. At Aage var død, tænkte han ikke videre over; det var bare faret igennem ham, straks han læste Brevet, som noget, der fik ham vaagen. Hans Tanker fik Beskæftigelse, jævn, dagligdags Beskæftigelse med noget, der ikke tog paa dem, noget de kunde slentre til.

Saa stod han op og drev med at klæde sig paa; og kom ned og spiste Frokost og gik. Der var lang Vej ud til Frederiksberg Kirke.

Paa Trappen mødte han Postbudet, som standsede og gav sig til at lede mellem sine Breve.

— Brev til mig? spurgte Jørgen og fik Hjærtebanken.

— Ja, jeg tror det. — Jo, — værsartig.

Jørgen kendte de lyserøde Konvoluter, og han kendte Skriften. Det var fra Emma. Han stak det i Lommen og gik ned ad Trappen. Men hans Hud var klæbrig, og han følte sin Pande blive vaad af Sved. Han havde en underlig bleg Fornemmelse.

Han kom ikke længer end ned i Gangen, der maatte han bryde det.

Brevet var ganske kort.

Kære Jørgen!

Der er saa meget, jeg vilde sige dig; men jeg kan ikke. Og jeg vil ikke gøre dig unødig bedrøvet. Jeg be'r dig kun om ét: glem mig, Jørgen. Søg ikke efter mig, skriv ikke til mig. Jeg forlader Vallentins. Lad Tilfældet om vi skal mødes. Bliv ikke vred, fordi det kommer saa kort, hvad jeg skriver. Du var aldrig blevet mig en Mand, Jørgen, kun en Elsker.

Bliv ikke bedrøvet, Jørgen. Vi maa glemme hinanden. Tro mig, det er bedst saadan for os begge.

Din

Emma Poulsen.

Jørgen styrede ud af Gadedøren og ned ad Fortovet. Mekanisk gik han sin Gang mellem Folk. Han mærkede intet, ikke sin egen Gang, ikke sit eget Legem; kun Frostluften, som strøg koldt over hans Ansigt. En Gang imellem kom der op i ham en Trang til at hulke højt. Men han bed sig hver Gang i Underlæben, og gik og gik, og stod pludselig ved Frederiksberg Kirke og huskede i det samme, at han var her for at følge Aage.

Han satte sig ind i en Stol og fik Salmerne og saa op paa Kisten, som stod under Blomster

mellem to floromvundne Kandelabre oppe ved Alteret. Der var trukket for Vinduerne, saa der blev halvmørkt i Kirken. Han hørte Folk komme og sætte sig rundt i Stolene, højtideligt og afmaalt; og som han bedst sad, begyndte Orgelet. Et af Lysene dryppede ned i Floret; Jørgen kunde ikke faa Øjnene fra det Lys.

Saa faldt Salmesangen ind; højtideligt og tungt i den halvmørke Kirke, over de mange blottede Hoveder og over Kisten med Blomsterne.

Og saa kunde Jørgen ikke mere. Han maatte bøje sit Hoved. Taarerne kom, en for en faldt de paa Træristen under hans Fødder. Han vidste ikke, hvorfor han græd, tænkte ikke over det. Det var som opløste alt i hans Indre sig.

Præsten kom frem bag Kisten og begyndte sin Tale. Jørgen hørte hans Stemme, ikke hans Ord. En Gang, da han raabte højt, gav det et Sæt i Jørgen.

Den sidste Salme blev sunget og Kisten baaret ud; Jørgen fulgte, omtrent den sidste i i Følget. Langsomt og med smaa Standsninger gik det ned gennem Hovedgangen og saa ad en trang Sidegang til højre. Foran sig havde Jørgen denne smalle Strøm af sorte Hatte og let rokkende Overkroppe.

Han græd ikke længer.

Der var faldet en tung Ro over ham. Den kølige Luft og Spurvenes Støj i Solskinnet mellem Gravene gjorde ham godt, og han fik Trang til at fylde sine Lunger.

Da han kom ud fra Kirkegaarden laa Alleen for ham, bred og aaben for Solen. Han gik ned igennem den, ind imod Byen.

Han gik og tænkte paa den Dag, han var løbet hjemmefra, ud ad Strandvejen. Havde det blot været den eneste Gang, han var veget! Men han, som havde længtes mod Livet, han var rømmet for det, rømmet hver Dag, rømmet paa alle Punkter. Og saa til sidst havde han skjult sig helt i Emmas Kærlighed og løjet for sig og for hende og gøglet om det Liv, han var løbet fra.

Han tog Emmas Brev frem og saa paa Konvoluten. Det var som sluttede hans lange, underlige Barndom først med dette Brev, sluttede saa brat. Han følte sig med ét som jaget nøgen ud; og alle hans Nerver og alle hans Sanser laa saa vege, som havde han sultet i Dage.

Sultet!

Der rejste sig i ham en Trang til nærende Føde, til Føde for hans Legem, til Føde for hans tomme, hungersygnede Sjæl. Og hans Brystkasse videdes, eftersom Trangen fyldte ham. Det var ham, som kom han ud fra tunge,

ludende Skove, ud i fri, lys Luft, i Luft som gav Vækst og sejg Styrke.

Han stak Brevet i Lommen igen. Nu var han lige ved Vesterbrogade; han hørte Vogntummelen. Den lød som en Kæmpes Aandedræt.

Og saa drejede han om Hjørnet, ind imellem Folk. Han syntes, han aldrig havde set Byen før. Men heller aldrig havde han følt sig saa vaagen.

Jørgen maatte op til Johansen.

Saa kunde de gaa sammen til Dr. Carlsen.

VIGGO STUCKENBERG:

DIGTE.

(**Politiken.**) »Digtene fortjene Opmærksomhed hos alle dem, der interesserer sig for det Unges Væxt i Literaturen. **Formen er fin og tiltalende,** og Indholdet er, om end ikke betydeligt i Tankegangen, saa dog et **elskværdigt Udtryk** for en lidt nervøst dirrende Forfatterpersonlighed, der alvorlig stræber at leve sig ind i sin Tid og at tegne dens Strømninger i klare Linier.«

(**A. G.** i »Dagbladet», **Christiania.**) »Den unge debuterende Forfatter er snart **den eneste danske Forfatter, der er istand til at skrive Vers.**«

(**Morgenbladet.**) »Den smukt udstyrede Digtsamling er ingen ilde literær Debut.«

2 Kr. 25 Øre, eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

NILS COLLETT VOGT:

DIGTE.

(**Bergens Tidende.**) »Naar jeg siger, at N. C. V.' Digte er **en meget lovende Debut,** da er dette ikke en ret og slet Banalitet. Han har meget at fortælle os, og han giver et levende Billede af sine Indtryk af den Verden og den Tid, han lever i. Han skildrer fortrinlig Nattestemninger, Drømme om Fremtid, Længsler, alt forenet i en smuk Harmoni med den lyse Sommernats Natur. Vogt skriver **særdeles gode, velklingende Vers.**«

1 Kr. 50 Øre, eleg. indb. 2 Kr. 75 Øre.